

NUMMER 1 • JAARGANG 133 • JANUARI 2019

KLEINDIER

Avicultura

MAGAZINE

**Prachtige
fokhanen**

**DE BRAHMA
VERANDERT!
PAGINA 18**

Inhoud 1 2019

Algemeen

- 2 Inhoud
- 3 Voorwoord
- 4 Uit de bladen
- 5 Clubleden schieten te hulp
- 9 KO Joop Bulten
- 16 Waarheen leidt de weg
- 27 Gezien voor u
- 37 Alles kids
- 41 Beter ten halve keren....
- 56 Sport veredelt Ureterp
- 63 Een broedende kip...
- 64 Bondsberichten
- 66 Fokkertjes

45

5

56

32

Hoenders

- 15 Een bijzondere ode
- 18 De Brahma verandert
- 42 Foktechnische dag FHC

Konijnen

- 11 Zilvervossen bij W. Lindeboom
- 40 Maduro en Dam
- 53 Keurmeesterdag NPKC
- 61 Voskonijnen en Rexen

40

18

Watervogels

- 24 De IJseend

Siervogels

- 45 De kalkoengenius

Sierduiven

- 6 Hobbybeleving
- 32 Reuzen uit Hongarije

Cavia's en kl. Knagers

- 29 De caviadokter
- 49 Kleine knagers in Moskou

Agenda

17/19-01	KL Zuid-Holland (KLN bondsshow cavia's en kl. knagers) Boskoop
08/09-02	KL Drenthe kampioensshow Diever
08/09-02	KSV Zoetermeer kampioensshow Berkel en Rodenrijs
08/09-02	Sportfokkers kampioensshow Vollenhove
09-02	Topshow Huizen
09-02	Hollandse Hoenfokkers Club Amersfoort
23-02	DFKP Club Amersfoort
09-03	Assendelfter en N-H Blauwen Club Amersfoort
16-03	Vechthoenderfokkers Club hanenkeuring Amersfoort
30-03	Oud-Hollandse Meeuwen Club Amersfoort
20-04	Keurmeestervereniging Sier- en Watervogels Amersfoort

Uit de (kleindier)bladen

Uit de (kleindier)bladen is een vaste rubriek in Kleindier Magazine waarin verenigingen, speciaalclubs en anderen die belangwekkende onderwerpen in hun bladen hebben geschreven aan het woord komen. De redacteur van 'Uit de (kleindier)bladen' verwoordt bondig wat er vermeld wordt en door wie. Stuur u daarom uw clubblad en artikelen uit andere bladen naar: Piet Kroon, Maanderweg 25, 6711 NC Ede. Zet dit adres op uw verzendlijst en de kans is groot dat uw club/vereniging vermeld wordt.

Nieuw mailadres!!

Het volgende nummer van Kleindier Magazine verschijnt uiterlijk 15 februari.

Club- en verenigingsberichten bestemd voor de bijlage voor het eerstvolgende nummer moeten voor de 10de van de maand, voorafgaand aan publicatie, gemaaild worden naar: hoofdredacteur@kleindiermagazine.nl

Aanleveren van alle overige kopij in overleg met de redactie.

Uiterste verschijningsdata:

15 februari
15 maart
19 april

Foto omslag:
Groep prachtige fokhanen

Voorwoord

Naar een nieuw jaar

Beste wensen voor 2019

Als ik dit schrijf zitten we net na de Sinterklaas, maar natuurlijk wens ik u allen eerst namens de redactie van Kleindier Magazine en het MT van Nederlandse Kleindieren Publicaties een heel goed en bovenal gezond 2019 toe met straks weer een mooie nieuwe generatie dieren. Leden met de grote rassen zijn natuurlijk nu al druk in de weer, iedereen wens ik hierbij heel veel succes toe.

Van verleden...

Als ik zo het afgelopen jaar even doorloop is er veel gebeurd. Zo hebben er hier en daar nogal wat bestuurswisselingen plaatsgevonden. De nieuw aangetreden bestuurders hebben er allemaal zin in en zetten zich in voor de vele nieuwe uitdagingen die er aan zitten te komen. Een belangrijke bijeenkomst was de gehouden Raad van advies vergadering. Hier werden goede stappen ondernomen met betrekking tot het Meerjarenplan van KLN.

...via heden...

In dit nieuwe jaar zal veel werk worden voortgezet, enerzijds waar het dit Meerjarenplan betreft en anderzijds de KLN site. Ook wordt er gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking met andere bonden om te voorkomen dat we allemaal in ons zelfde 'winkeltje' blijven werken. Samenwerking kan veel effectiever zijn als dit gezamenlijk opgepakt wordt.

Er worden nog weleens liefhebbers in bepaalde diergroepen bezocht door medewerkers van de NVWA die beoordelen of men bedrijfsmatig bezig is. Mocht u ook benaderd worden dan wordt geadviseerd om hierover contact op te nemen met Harry Arts omdat KLN dit zelf gaat regelen.

...naar de toekomst

Wat ons Kleindier Magazine betreft, hierin zouden wel wat meer artikelen kunnen verschijnen waarin het bv. over vererving gaat of waarin er iets dieper op een bepaalde materie ingegaan kan worden. Ook streven we naar meer samenwerking met buitenlandse bladen, zodat we elkaar kunnen aanvullen.

We moeten nieuws sneller bij de leden zien te krijgen en er wordt gewerkt aan het snel 'naar voren komen' van onze organisatie als mensen (liefhebbers) op internet naar onze diergroepen zoeken. Het huidige KleindierPlaza zal **de** kennisplek moeten gaan worden.

KLN hecht grote waarde aan een ieders inbreng over (de toekomst van) onze liefhebberij en wil die informatie gebruiken voor het op te stellen Meerjarenplan. Jan Dirk Nijkamp (voorzitter) en Kor Flokstra (portefeuille Verenigingsondersteuning) hebben op drie landelijke shows reeds gesprekken gevoerd over de verschillende diergroepen en willen ook nog in gesprek gaan over de diergroep cavia's op zaterdag 19 januari van 14-15 uur tijdens de bondsshow cavia's in Boskoop. Zorg dat u erbij bent!

René Hut,
hoofdredacteur

UIT DE BLADEN

Door Piet Kroon

Trouw, 27 oktober 2018

Feromonen zijn geurstoffen, iedere soort heeft eigen feromonen. Tranen van jonge muizen bevatten bijvoorbeeld feromonen die de moederdieren ruiken en hen het signaal geven zich niet voort te planten. Er bestaat een ander minder sterk feromoon dat een mannetjesmuis uitscheidt. Hij lokt er vrouwelijke muizen mee. Er wordt gewerkt aan de ontwikkeling van een muizenbestrijdingsmiddel waarin de feromonen zitten die in het traanvocht van jonge muizen zitten. U begrijpt met chemisch identiek vocht. Muizen planten zich dan niet voort. Interessante beestjes die muizen.

Plus Magazine, november 2018

Frank Raaijmakers is logistiek manager. In zijn hart is hij boer, Frank houdt daarom Australorps. "Toen ik die zag, was ik meteen verkocht, statig en trots. De veren hebben meer kleuren. Fokken is selecteren. In 2006 heb ik alle kippen weggedaan omdat ik druk was met m'n werk." Na een tijdje zei mijn vrouw: "Neem alsjeblieft weer kippen." Van een leeg hok word ik depressief. Op zaterdag moet ik rommelen, voeren, eierenrapen, hokken schoonmaken; dat is mijn ontspanning. Ik kan gewoon niet zonder die kippen."

EZHSV NIEUWS, okt./nov. 2018

Het is de Eerste Zuid-Hollandse Sierduivenliefhebbers Vereniging gelukt! Er zit een nieuw dak op het verenigingsgebouw in Den Haag. Er zat veel tijd in, maar de vlag kan uit. De gemeente schonk een flink bedrag en de 'Club van Honderd' bracht ook het een en ander bij elkaar. Verder was er een bijdrage van het Giesbersfonds. Lenie wordt bedankt vanwege haar inspanningen voor de bingoavonden. En andere verenigingen die gebruikmaken van het gebouw kwamen ook over de brug. "Zo zie je maar, samen sta je sterk," schrijft voorzitter Peter van der Spek in zijn voorwoord.

SIS Bulletin, oktober 2018

Voor de leden van de Speciaalclub voor Iberische Sierduivenrassen 64 pagina's tekst

en foto's. Mohammed Baylal staat voor het voetlicht. "Het temperament fascineert mij," vertelt hij. Hij houdt Rafeno's. Als zesjarige kreeg hij al een duif. In Marokko worden vooral postduiven gehouden. Hij is 12 als hij zonder zijn duiven naar Duitsland verhuist. Dat maakt het vooral zwaar voor hem. De Rafeno is een ras dat veel verzorging nodig heeft. De kop, snavel en wraststructuur zijn onder andere bijzonder. Er is sprake van een korte dikke snavel. Mohammed heeft er ongeveer 40 in meerdere kleuren en tekent zijn dieren verdienstelijk.

Pluimveehouderij, 8 november 2018

Wie bakt de lekkerste omelet? Het eerste NK omelet bakken was in Barneveld. Er waren 12 oktober meer dan 500 deelnemers. De eerste prijs was een ballonvlucht. Het evenement werd gehouden ter gelegenheid van Wereldeidag. Een idee voor uw tentoonstelling? Een plaatselijk kampioenschap? Pluimveehouder Baumeister heeft praktische schuilgelegenheden voor zijn kippen. Een betonmat met een doek erover. Kijkt u maar. Ter navolging!

Clubblad BKU club, nr. 2 2018

Keurmeester Hans Tenbergen deed een ontdekking. In een catalogus uit 1947 van de Oostelijke Dwerghoenders Vereniging zag hij witte, zwartbonte en koekoekbonte Kraaikopkrielen. Keurmeester Van Gink beoordeelde de dieren. De predi-caten? Driemaal een G. De fokkers waren de heren Ten Cate en Zaalberg. Bekende fokkers uit die tijd. De twee laatstgenoemde kleurslagen komen niet meer voor bij deze krielen.

Trouw, 31 oktober 2018

Rossini is een bekende componist van het klassieke repertoire. Hij maakte in zijn muziek gebruik van castraten; mannen die gecastreerd waren. Hun bijzondere hoge zangstem klonk

velen als muziek in de oren. Deze mannen zongen met een ingenieuze combinatie van kop- en borststem. Tot er al in de tijd van Rossini een stemgebruik in de mode kwam waarbij mannen de hoge C konden zingen met alleen de borststem. Rossini vond het maar niks. Het deed hem denken aan: "Het gekrijs van een kapoen die gekeeld wordt."

Pennenvoer, november 2018

De Gooise Pluimvee- en Kleindierfokkers Vereniging organiseerde in november na de pauze van de ledenvergadering een hanenkraaiwedstrijd. De Lucas van Ysendijk Trofee was te winnen. De Kleindiershow Huizen Midden Nederland in 't Visnet in Huizen werd medio oktober gehouden. Er werden originele activiteiten georganiseerd. Wat denkt u van een caviakomkommereetwedstrijd of een konijnenwortelracebaan! Verder was er ook een kleurplatenwedstrijd en een hanenkraaiwedstrijd. Men timmerde ermee aan de weg en het leverde veel publiek op.

Twentse Courant Tubantia, 12 november 2018

Het is ochtend. De telefoons zijn uitgezet. In grote stilte zit men steeds een kwartier te wachten tot de hanen kraaien. Al vanaf 1975 vindt er jaarlijks een wedstrijd plaats. De kleindierenvereniging NPV uit Neede organiseert het evenement. Het record staat met 96 keer op naam van Henny Mol uit Haaksbergen. Dit jaar wint de haan van Jan Rouhof. Zijn dier kraaide 47 keer. Sommige deelnemers hadden hoge verwachtingen maar hun hanen gingen aan podiumstress ten onder. Hanen van andere deelnemers begonnen te kraaien toen hun kwartier voorbij was. It's all in the game.

ROOTS, december 2018

Roots is een mooi natuurblad. Er valt veel over de natuur in te lezen en te zien. Een voorbeeld. Verliest een eend niet erg veel warmte via zijn poten in ijskoud water? Om te voorkomen dat een eend te veel warmte via zijn poten verliest maakt de vogel gebruik van het tegenstroomprincipe. De aanvoerende en de afvoerende bloedvaten zijn verstrengeld, de warmte wordt zo efficiënt uitgewisseld. Het werkt net als bij moderne geavanceerde cv-ketels. Top, vindt u ook niet? ●

Clubleden schieten te hulp. Hulde!

Begin van dit jaar besloten Annemiek en ik om nog één keer de fietstocht van Hardenberg naar Rome te ondernemen. Wij hebben die tocht in 2001 ook op onze ligfietsen gemaakt, een geweldige belevenis.

Tekst en foto's: Hans Heemskerck

Wij hebben er twee maanden vooruit getrokken

Maar hoe moet dat dan met al je kippen? Ik wilde daar mijn buurman Ben (uit een eerder artikel in KM) niet mee belasten. Ik heb wel een tijdje zorgen gehad over dit probleem van de opvang. Ik bedacht van alles, maar..... Intussen waren mijn vrouw en ik al druk in de weer met de voorbereidingen, de periode bepalen, klaarmaken van de fietsen, de route op de GPS, het retourtransport, de bagage etc.

In het voorjaar hadden we een ledenvergadering van onze club Pels en Pluim Hardenberg

Ik dacht wie niet waagt, die niet wint. In de rondvraag kwam ik met de vraag: "Mijn vrouw en ik willen twee maanden weg op de fiets naar Rome en nu zit ik met de kleine 60 dieren een beetje in de maag? Is er soms iemand waar ik wat van mijn Watermaalse baardkrielen kan

Wat een speelruimte hebben we!

Waarschuwing gevaarlijke haan! Verboden door de wei te gaan!

onderbrengen?" In Hardenberg en omgeving zit een 'nest' van Watermaalse baardkrielenfokkers, maar die zaten zelf echt vol, want die had ik al eerder benaderd. Het is natuurlijk ook midden in het broed- en opfokseizoen.

En wat schetste mijn verbazing toen twee leden van onze club, toevallig beiden zittend achter de bestuurtafel, positief reageerden. Er viel wel wat te regelen. Wat een geweldige reactie! Het ene lid, Niels van den Dool, bekend als Japannerfokker was net verhuisd en op zijn landgoed stond al een kippenhokje, waar -zo bleek later-, al Watermaalse baardkrielen van mij hebben rond gescharreld. En het andere bestuurslid Gert Hierink, actief met Klein Lotharings, geiten, watervogels en een toompje Barnevelders had nog een hok en buitenren over.

Opgetogen fietste ik na de vergadering naar huis om dit goede nieuws thuis te delen

Daarna heb ik met beide heren een afspraak gemaakt, waterbakken, voertonnen, medicijnen, bloedluisbestrijdingsmiddelen, en voer voor een lange periode gebracht en toen zij zover waren, heb ik op een avond alle oude dieren naar Gert gebracht en alle jonge dieren naar Niels. Wij zijn met een gerust hart aan onze fietstocht begonnen en beide heren hielden mij op de hoogte van de stand van zaken. Omgekeerd appte ik regelmatig waar we ons bevonden. De dieren hadden in deze twee maanden veel meer bewegingsruimte dan in mijn achtertuin.

Enmaals terug uit Rome heb ik mijn hokken weer in orde gemaakt en de dieren opgehaald. Ze worden wel gemist heb ik begrepen. Ze zagen er allemaal geweldig goed uit en waren in perfecte conditie. Wat geweldig dat zoiets kan en dat je dan toch je beide hobby's kunt combineren. De vakantie uit logeren heeft mijn kippen erg goed gedaan en wij kijken terug op een geweldige fietsvakantie. Gert en Niels bedankt! ●

Hobbybeleving op een droomplek in Beetsterzwaag

Eigenaar Klaas Bil van Casa Paraiso.

Het vroege voorjaar heeft al veel voordeel gebracht in het buitengebeuren van onze hobby. Zo kon ik op de dag na Pinksteren bij Klaas Bil op zijn nog vrij nieuwe stek in Beetsterzwaag terecht, ook nu weer met mooi weer. Hier heeft de familie een fraaie woning op minstens zo'n fraaie plek aan de bosrand in een mooie woonbuurt. De tuin die Klaas zelf heeft ingericht en uitgewerkt, oogt efficiënt en is een prachtig geheel. Menigeen zal een iets jaloerse blik hebben met zoveel ruimte en rust, met daarnaast eveneens fraaie en ruime hokken met daarin veel hoopgevende Vinkduiven en een aantal oorspronkelijke duivensoorten.

Tekst en foto's: Seerp Broersma

Klaas is 60 jaar en inmiddels bijna gepensioneerd bakker

Hij woont met zijn vrouw en dochter op een fraaie plek in Beetsterzwaag bij Drachten. Twee zoons uit een eerder huwelijk, Guido en Sander, gaan de bakkerij verder runnen, zodat Klaas als vroeg gepensioneerde de tijd volledig aan zijn gezin en hobby kan spenderen. In zijn jeugd kwam hij door zijn vader al vroeg in aanraking met de kleindierhouderij, vader had kippen en fazanten, en zo kwam hij al gauw in aanraking met duiven. Klaas kreeg op zijn 15de zijn eerste Vinkduiven, eigenlijk door de vroeger, en bij sommigen nu nog bekende Ritzema van Ikema, die in de jaren 60 en 70 een toonaangevend fokker en keurmeester was. Tot zijn 45ste hield hij eenden, zwanen en Friese paarden. Ook heeft hij een tijdlang Thüringer Vleugelduiven gehad. Tussen zijn 20ste en 45ste was Klaas actief fokker van Vinkduiven. Van zijn 45ste tot zijn 60ste heeft hij zijn zaak gerund. Hiervoor had hij alle aandacht en energie nodig en moest noodgedwongen de Vinkduiven aan de kant doen.

Wat heb je zoal gedaan voor je broodwinning?

“Rond 1985 heb ik mijn bakkersbedrijf Billy's Farm opgericht, onder de naam Bill's Natuurbakkerij. Bakker ben ik altijd met hart en ziel geweest, en dan met name het bakken van koekjes. Toen ik mijn bakkerij begon was mijn credo, dat ik me als kleinere bakker moest toeleggen op gezondere koekjes. Begin jaren 80, op een boerderij bij Oudkerk, aan de Elfstedenroute in Friesland, werden de eerste koekjes gebakken. De oude veestallen werden omgebouwd tot een kleine maar fijne bakkerij. Door deze unieke locatie is de naam Billy's Farm ontstaan. Sinds

Klaas tussen zijn duiven.

Nu maar hopen dat ik straks de mooiste wordt.

2007 is het bedrijf gevestigd in Drachten, maar de filosofie is nog steeds dezelfde." Klaas zijn zoons Guido en Sander zijn sinds 2015 nauw betrokken bij het bedrijf en nemen dit jaar de scepter van Klaas over. Dit houdt in dat Klaas zich geheel met zijn hobby, de Vinkduiven en zijn mooie tuin kan bezig houden.

Bij welke verenigingen ben je vanouds aangesloten?

"Vanaf mijn 15de ben ik bij de Vinkduivenclub en bij de Friesche Sierduiven Club aangesloten geweest. Maar ik zeg er wel bij dat ik geen vergaderdier ben, meer een doener, van jurysport ben ik ook geen echte liefhebber, maar ik wil altijd wel goeie dieren brengen. Vroeger was ik ook nog lid van de Postduivenvereniging."

Wanneer begin je met kweken?

"Dit jaar was ik erg vroeg, al in januari, maar dat is voor mij geen wet, het kan best zijn dat ik volgend jaar in februari start, of hoe het uitkomt. Per seizoen probeer ik 100 jongen op 20 koppels te kweken. Zodra deze zich kunnen redden komen ze bij elkaar in het jongdierenhok met een grote ren ervoor. In selecteren ben ik vrij resoluut, en overbevolking

Mooi vredig plaatje met goud- en koperblauw.

Ook als ik er tussen door loop blijven ze rustig zitten.

is voor mij een onbekend gegeven. Meestal stop ik dan weer ergens in juni/juli." Omdat Klaas sinds twee jaar weer opnieuw met Vinkduiven is begonnen, worden duiven ingezet vanuit veel verschillende fokkers. Hierdoor ben je inteelt een slag voor en kun je ook veel gericht gaan selecteren. Aan de resultaten in de jongdierenafdeling kun je al zien dat er een soort herkenbare lijn begint te ontstaan.

Wat zijn de kleurslagen waar je op inzet?

"Dat zijn de kleurslagen in goudblauw en koperblauw. Vinkduiven zijn iets kleiner dan de meeste kleurduiven, maar heeft een groot aantal kleurslagen, waaronder de koper zwartvleugel, koper blauwvleugel, koper witvleugel, goud zwartvleugel, goud blauwvleugel en goud witvleugel. Ze zijn elk weer onderverdeeld in meerdere kleurslagen. Met andere woorden alleen al in het Vinkduivenras kleuren te kust en te keur. Het is een aanrader om de site van de 'Speciaalclub voor Vinkduivenfokkers' te bezoeken."

Hoe is het met de afzet van duiven die je teveel hebt?

"Bij de oosterburen is redelijk vraag, wel begrijpelijk, omdat de sport daar veel groter is dan bij ons. Onderling

Op deze hoogte kun je ze prima bekijken en beoordelen.

Is het geen schoonheid, deze Tamboerijnduif!

Je beleeft er het meeste plezier aan wanneer ze de ruimte hebben.

Ze zijn erg gretig op het voer.

in de club wordt er ook veel uitgewisseld. Ook ben ik vrij resoluut in het selecteren en ik zorg er voor dat er geen overbevolking ontstaat.”

Ik zag ook Oorspronkelijke duivensoorten met prachtige kleurnuances

“Ja dat is een deel van mijn hobby waar ik net zoveel plezier aan beleeft. Ik heb Vredesduiven, Tamboerijnduiven, Groenvleugelduiven en Blauwe grondduiven. Deze soorten vergen weer een andere benadering dan de gewone sierduiven, betreffende voeding, maar vooral ook tijdens het broeden hebben ze speciale benadering nodig.”

Hoeveel hokoppervlakte heb je ongeveer?

“Dat moet ongeveer uitkomen op 20 m2, ook gezien het aantal duiven. Ik heb alles zelf gemaakt.” Zijn hokken bestaan uit vier afdelingen. Dicht bij huis heeft Klaas een kleine volière met één koppel, dit is het hok dat je vanuit huis kunt zien. Een hok met oorspronkelijke duivensoorten, die vrij ruim bedeed zijn om rustig te kunnen broeden, het kweekhok dat vrij ruim is en daarnaast een jongdierenhok met voldoende ruimte voor zo'n 100 jongen. De rust die er heerste viel bij de jonge duiven vlucht op. Toen ik binnen foto's maakte was er geen enkel vluchtgedrag. Ruimte, rust en reinheid zijn hier volledig van toepassing.

Gebruik je veel medicatie en speciale voeding?

“Levertraan gebruik ik een groot gedeelte van het jaar, ik doe dan een scheut door het voer, en meng dit zodanig dat het goed verdeeld is. Wat voeding betreft heb ik voer met zo weinig mogelijk eiwitten, daarbij gebruik ik dan standaard basisvoer, zo simpel mogelijk. Wel voer ik 50% gerst bij voor de kweek en als ze ouder zijn 10-20% en

daarnaast lijnzaadolie. Natuurlijk mogen grit en mineralen nooit ontbreken.”

Wat doe je nog meer op hobbygebied?

“Sinds 2017 ben ik bestuurslid van de Sierduivenshow Noord Nederland, daarvoor doe ik eveneens de PR en bestuurslid/commissaris van de Friesche Sierduiven Club, waarvoor ik het clubblad en de site verzorg. Bestuurslid en sinds kort secretaris van de Speciaalclub voor Vinkduiven Fokkers en ook daar verzorg ik het clubblad en de site.” Deze oogt prachtig en wordt goed bijgehouden, ditzelfde gaat ook gebeuren met de site van de Friesche Sierduiven Club. Het eerste clubblad van de FSC van zijn hand, heeft inmiddels het daglicht gezien en oogt verfrissend. Dat hij een ‘doener’ is blijkt wel uit dit rijtje!

Het is bijzonder mooi als je de gelegenheid hebt om iets eerder te stoppen met werken en je bezigheden kunt richten op datgene wat Klaas de laatste paar jaren heeft gedaan. Dan mag je jezelf een gelukkig mens noemen. Maar gelukkig is hij ook een denker, dat blijkt wel uit zijn voorstellen voor de komende tentoonstelling van Sierduivenshow Noord Nederland in Drachten. Wat er in november staat te gebeuren is mede voortgekomen uit zijn ideeën. Mooi dat er nog echte doeners zijn, zoals Klaas. Zelf merk ik dat er in onze sierduivenwereld een toename is van doeners, die er alles voor over hebben om de beleving op een hoog peil te houden.

Hierbij wil ik Klaas bedanken voor de informatieve en vriendschappelijke middag die we hebben gehad, hopelijk mogen we en jijzelf nog lang van je gedrevenheid genieten. ●

De voorzijde van het hok van de oorspronkelijke duiven.

Het onderkomen van de broedparen.

De hokken in zijn geheel gezien.

Koninklijke Onderscheiding Joop Bulten

Vrijdag 26 oktober is VPKV Varsseveld erelid Joop Bulten na de afsluitende maaltijd van de Van Pallandtshow keurdag Koninklijk onderscheiden. Hij is benoemd tot Lid in de Orde van Oranje Nassau. Deze onderscheiding 'verdient' je voor met name je inzet in het vrijwilligerswerk. Nu kennen we Joop natuurlijk allemaal, een verenigingsman in hart en nieren die met name de VPKV Varsseveld hoog in het vaandel heeft staan. Reden voor de club om voor Joop de aanvraag te doen.

Tekst: G.J. van Mourik, secretaris VPKV

De Koninklijke onderscheiding voor Joop Bulten was voor het bestuur van VPKV een bijzonder feestelijke start van haar Van Pallandtshow. (Foto Marjan Holmer)

Joop en Miny Bulten met locoburgemeester Bert Kuster. (Foto Gerrit Doornink)

Een Koninklijke onderscheiding krijg je niet zo maar

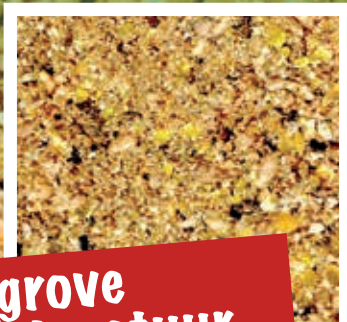
Mede-aanvragers waren Henk de Boer, voorzitter van Kleindier Liefhebbers Gelderland, Jan Mars, secretaris van de Nederlandse Russen, Californian en Witte Nieuw Zeelander Club en zeker niet als laatste Marian Holmer die samen met Joop veel dingen gedaan heeft binnen het Achterhoeks Verband. Gelukkig heeft ons dossier alle stappen positief doorlopen en heeft het Zijne Majesteit de Koning behaagd om onze Joop te decoreren. Het moeilijkste van alles is wel de geheimhouding van de onderscheiding en de datum en plaats. Daar zijn vrijwilligerswerk echt is toegespitst op de kleindierenwereld lag natuurlijk de keurdag voor de hand en ook zijn 45 jarig lidmaatschap telde daarbij mee. Tot op het laatst (mogelijke) moment hebben wij het geheim kunnen houden voor Joop en zijn echtgenote Miny. Wel hebben we toen het bijna definitief was zijn zoon ingeschakeld en op zijn voordracht personen uitgenodigd voor de receptie. De medebriefschrijvers waren ook uitgenodigd en aanwezig. Dat het een enorme verrassing was bleek wel op het moment dat hij de kantine van de Van Pallandthol binnenkwam, op dat moment kreeg hij iets in de gaten.

De receptie die we hem hebben aangeboden was erg gezellig en na kwart over vijf kon een ieder weer aan de taken die de Van Pallandt Show met zich meebrengt. Wij, bestuur en leden, willen Joop en Miny nogmaals feliciteren en nog meer bedanken voor de inzet al die jaren. We hopen dat hij dit ook zo lang als het gaat kan blijven doen. ●

100% origineel

- Natuurlijke dooierkleur
- Grove en natuurlijke meelstructuur
- Versterkt de natuurlijke weerstand door een hoge vitaminering
- Uitstekende prijs-kwaliteitverhouding

grote meelstructuur

legvoer in korrelvorm

Green-Line® Scharrel-Meel en Scharrel-Korrel

HAVENS pluimveevoeders zorgen voor een perfecte gezondheid en een natuurlijke eiproductie. Het voer is 100% compleet. Scharrel-Korrel en Scharrel-Meel zijn kerngezonde en uiterst voedzame

legvoeders met veel granen, erwten en andere hoogwaardige grondstoffen. Beide bevatten extra calcium voor een optimale eischaal. De basis voor een gezond en natuurlijk ei.

Meer weten? Kijk op www.scharrelpluimvee.nl of bel HAVENS 0478-638 238

Zilvervossen bij Wim Lindeboom

Het is 25 mei 2018 als ik op pad ga om een verhaal te maken over de Zilvervossen bij Wim Lindeboom. De aanleiding is de vernieuwde standaardbeschrijving en dan met name positie 3: de pels, want die is nogal veranderd. Eerder was dit één der rassen in de standaard met een pels die langer dan normaal moest zijn. De Chinchillapels is eveneens korter geworden. Nu kennen we nog een paar rassen die in pels afwijken van de Europese standaard, de Gele van Bourgondië en Deilenaar.

Tekst en foto's: Gerriit Grooten

Wim met een jonge bruingrijze Hollander voedster.

Taak van de speciaalclubs om veranderingen in gang te zetten

Het is in eerste instantie aan de speciaalclubs om aanzetten tot verandering te geven. Willen we ook met die rassen in de EE-pas lopen dan zal er wat moeten veranderen. En laten we eerlijk zijn, een langere pels heeft meer tijd nodig om in topconditie te komen. Bij de Zilvervossen is het niet

van harte gegaan, het valt niet mee om fokkers op andere gedachten te brengen. Dat blijkt steeds weer als het punt aanpassing standaard op de agenda staat. De Zilvervos is in een aantal landen bijna gelijktijdig ontstaan, zo rond de jaren 20 in Duitsland, Engeland en Amerika, maar algemeen wordt aangenomen dat Engeland het belangrijkste land is. Tan konijnen hebben een belangrijke rol gespeeld, maar ook de Chinchilla. Dat ras zorgde met name voor de wat langere pels. Het ras is genoemd naar de vos met een uitmonstering die daarmee overeenkwam. Het ras was gelijk in een aantal kleuren erkend, maar zwart was er het eerst, daarna blauw en bruin. Lilac (Gouwenaar) is er ook geweest. Zwart is altijd het populairst geweest. Vast en zeker omdat deze kleur het contrastrijkst is.

Type en bouw

De Zilvervos heeft een matig gestrekt type en breed in voor- en achterhand. Ze hebben korte stevige benen en zijn middelhoog gesteld. Een juiste stelling toont rasadel, laten we dat vooral niet vergeten. Ze hebben een krachtig ontwikkelde kop met een brede snuit, kaken en wangen. De oorlengte is van 11-13 cm met als ideaal 12 cm. Een geringe wamaanzet of halskraagje wordt alleen bij overjarige voedsters getolereerd.

Fraaie borst.

Jonge ram uit de F2 van een kruising met blauwe Rex.

OM HET JE RECHT
VOOR ZIJN RAAP
TE ZEGGEN:
"BELABBERD"

Wie is Wim Lindeboom

Wim is 61 en werkzaam als zelfstandige op het gebied van personeelsadministratie, zoals salarissen en arbeidscontracten -en niet te vergeten zegt Wim-, getrouwd met Ina.

Welke rassen fok je nog meer naast Zilvervossen?

Op dit moment Satijn en Hollander. De Satijn eigenlijk om de Zilvervos te veranderen. Met die verandering ben ik nog steeds niet gelukkig, maar je moet wel, omdat de standaardcommissie zich ook voor dit ras Europees opstelt en ga je niet mee dan doe je niet meer mee! Dan nu een gewetensvraag voor je: "Welk ras blijft er als je in zou moeten krimpen tot het laatst toe, en waarom? Gevoelsmatig en wat emotioneel de Zilvervos, maar verstandig gereedeneerd de Hollander. Omdat de Zilvervos niet meer het ras is zoals we dat voor ogen hadden. Heeft dat van doen omdat je vader ook Zilvervossen fokte? Ja, dat klopt, hij heeft ze ruim 45 jaar in zijn stal gehad, nooit een ander ras erbij!

Wat bevat je zo aan dit ras?

Het kleurpatroon en het karakter, omdat ze rustig zijn. Het zijn uitstekende moeders en in het algemeen omdat ze prachtig zijn om te zien.

Wat vind je van de nieuwe standaardomschrijving van de pels?

Om het je recht voor zijn raap te zeggen: "Belabberd, maar je moet wel. De nieuwe omschrijving verlangt nu een pels van normale lengte tot iets langer dan normaal. Ze is zeer dicht ingeplant en slaat bij het terugstrijken niet direct terug. Het zeer rijke onderhaar is belangrijker dan de pelslengte."

Het valt mij op dat fokkers zich snel de nieuwe pelseisen hebben eigengemaakt. Is dat via import of ook anderszins?

We hebben een overgangperiode van drie jaar gekregen die nu verstreken is en voor zover ik weet ben ik de enige die grote stappen heeft gezet om te voldoen aan de huidige standaard. Achteraf vind ik die drie jaren te kort, vooral omdat import niet tot het voor mij gewenste resultaat leidde en dan moet je het zelf uitvinden en doen.

Jonge Satijn voedster met nu al een fraai type en bouw.

Hoe heb jij de pels veranderd zonder toe te geven op de andere raskenmerken?

Door in eerste instantie trachten in te kruisen met een blauwe en een witte Rex, maar daar kwam ik snel op terug, want dat gaf te veel slappe pelzen, maar ook te veel kleurverlies. Tevens verloor ik veel op het kleurpatroon. Wel weet ik nu bij ondervinding dat een kruising van een Zilvervos met een Rex altijd het Zilvervospatroon vererft, ongeacht de kleur. De witte Rex bracht me op het idee om in plaats van de Rex een Satijn te gebruiken. Het is eveneens een wit konijn met rode ogen, maar die heeft een pels die veel meer overeenkomt met die van de Zilvervos qua dichtheid en lengte. En nog een groot voordeel waar ik achter kwam is dat zowel het patroon als de pelslengte in één keer bijna goed is. Een euvel dat overblijft is dan nog de pelsstructuur. Wel is het zo dat deze kruising van Satijn x Zilvervos 1/3 Zilvervossen brengt en 2/3 andere kleuren.

Doet er nu weer vaker een Zilvervos mee voor de hoofdprijzen?

"Ik help het je hopen," zegt Wim. Onbekend maakt onbemind, maar ik hoop dat dat snel veranderd bij de nog aanwezige fokkers, maar eveneens bij de keurmeesters. Wat helpt is dat een Zilvervos geweldig is om te zien of dat nu in de kooi of op de tafel is!

Hoe ziet dat kleurpatroon er eigenlijk uit?

De snuittekening zie je in de neusgaten en is scherp begrensd. Rondom de ogen loopt een witte ring die gesloten moet zijn. Vanaf de onderkaak loopt langs de kaakrand een witte streep die tussen de oren door aan de voorzijde van de oorwortels eindigt in de oorvlekjes en aan de achterzijde in de triangel. De triangel is wit en strak begrensd en zo klein mogelijk. De buitenzijde van de oren is zuiver van kleur, de binnenzijde is wit. De achterzijde van de voorbenen, de helft van de bovenzijde en de binnenzijde van de achterbenen, de buik en de onderzijde van de staart zijn wit. De twee binnenste tenen van de achtervoet bevinden zich in het witte gedeelte. Tussen de twee buitenste tenen zit een wit teenvlekje. Op de flanken, schenkels, achterhand, borst en voorbenen bevinden zich lange uitstaande wit gepunte haren, de zogenaamde

Deze oude ram uit 2017 behaalde tweemaal een U op een open show.

spitsen die mooi regelmatig verdeeld dienen te zijn, een groot aantal van die heldere spitsen verhogen het aanzien zeer. De spitsen zijn op ongeveer de onderste helft van de flanken, dijen en achterhand aanwezig. Voor de lichte en zware fouten verwijs ik graag naar de standaard, want het gaat te ver om die allemaal te benoemen. Als u goed hebt opgelet dan heeft u kunnen lezen dat de Zilvervos behalve de spitsen voldoet aan het wildkleurpatroon, maar bij dit ras komt dat extra fraai tot uiting!

Wat zijn van het kleurpatroon de moeilijkste onderdelen?

De oogring wordt veel genoemd, maar het is een utopie te denken dat die overal geheel even breed en even intensief gekleurd kan zijn. En dat komt omdat het de oogring is van een konijn met het wildkleurpatroon en die is niet overal even vol en gesloten. Bij een keuring benoem ik bij dit ras de oogring niet specifiek, omdat ik dat bij andere wildkleurrassen ook niet doe!

Wanneer selecteer je en hoeveel jongen fok jij ongeveer?

Met zes weken al op de pels en kleurpatroon en uiteraard op type en bouw. Ik zeg altijd maar: "Wat er met zes weken niet op lijkt wordt het niet."

Wat voer jij en wat is het geheim van succesvol fokken en showen?

Ik mix wat Havens hobbypro, Kasper sport en paardenmuesli. Daarnaast uiteraard water en natuurhooi bij onze vroegere collega Wim de Groot vandaan.

Succes is je eigen dieren tot en met kennen, bij mij moeten ze showwaardig en goede fokdieren zijn. Ik selecteer zeer streng mede omdat ik maar 36 hokken heb, maar wel drie rassen op dit moment. Daarom is lijnenteelt ook zo belangrijk.

Waar heb je het meeste plezier aan en heb je veel fokkersvrienden?

Ik ga 's avonds voordat ik naar bed nog even bij de konijnen kijken. Ze springen dan door de hokken, het zijn per

Worp van 8 jongen uit Satijn x Zilvervos, gaf in dit geval driemaal Zilvervos volgens de nieuwe standaard, tweemaal chinchilla, eenmaal ijzergrauw en tweemaal staalgrauw.

slot van rekening schemerdieren.

Ik mag wel zeggen vrienden in de totale hobby, we streven allemaal het zelfde doel na: mooie konijnen fokken en showen!

Betekent een vereniging veel voor je of meer een speciaalclub?

Dat is en/en, maar als ik moet kiezen, kies ik voor de vereniging. Rasspecifiek is de speciaalclub belangrijk, maar gezelligheid en plezier beleef je veel meer op lokaal niveau.

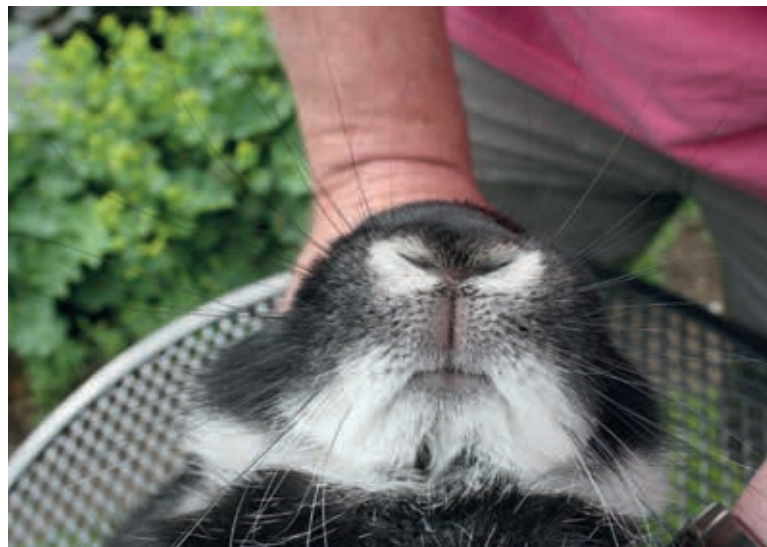
Wat doe je nog meer in de hobby? Heb je daarnaast nog tijd voor ander hobby's?

Ik ben keurmeester, voorzitter van Nut en Sport Wezep, voorzitter van het Veluws Verband en van de technische commissie van de Hollanderclub. Kortom ik ben zowel plaatselijk, regionaal als landelijk nog actief.

Ik heb 18 jaar toneel gespeeld, maar daar stop ik nu mee. Ik ben een groot dierenliefhebber en we gaan er graag met de fiets op uit om hier en daar een fietsroute af te leggen.

Fraaie klein gevormde triangel.

Deze snuit mag wat scherper.

ZG achterbeenbelijning.

Dit is een F2 uit kruising maal Duitse witte Rex.

F spitsen op de voorbenen.

Hoeveel tijd ben je aan de konijnen kwijt?

Ik zeg altijd dat me dat 2½ uur per dag kost. Het is niet enkel het voeren en schoonhouden, maar ook het op tafel zetten, zodat ze daar aan wennen. Verder het observeren en niet te vergeten het genieten van mooie dieren in de stal.

Vind je de bondsshow belangrijk?

Persoonlijk heb ik daar niets meer mee dan met een andere show. Maar in de breedte van de hobby gezien is het een belangrijke show ook al omdat daar veel gebeurt in het belang van de liefhebberij. Ik denk daarbij aan de exams, erkenningen en presentatie naar een groot publiek.

Hoe zie jij de toekomst van de konijnenhobby?

Ik zie dat toch wel positief in, want er komt een stabilisatiemoment en dan blijft de echte liefhebber over. Het is altijd een golfbeweging geweest. Na de laatste wereldoorlog toen we van armoede op een hoogtepunt waren zijn we geleidelijk weer terug gegaan.

Je mag de Zilvervos één minuut promoten voor de radio. Wat zeg je dan?

De Zilvervos is het mooiste ras in de Nederlandse standaard en het verdient veel meer aanhangers.

Slot

Wat ik wel vaker ondervind bij interviews is dat je altijd weer verrassingen tegenkomt. Voor mij was dat dit keer dat Wim er in geslaagd is om één van zijn lievelingsrassen op een geheel eigen wijze zo te veranderen dat ze geheel en al aan de nieuwe standaard voldoen. Ook al zou hij ze persoonlijk zelfs nu nog graag volgens de oude standaard fokken. Het is een fokker met een duidelijke eigen mening die hij niet onder stoelen of banken steekt. Het was geweldig om dit alles te bepraten en te bezien met op z'n tijd een natje en een droogje. Wat wil een verslaggever nog meer? ●

Wim bij zijn lievelingsras de Hollander.

De fraaie behuizing met links de plek waar we dit interview hielden.

Een bijzondere ode aan de Nederlandse kippenrassen in het Pluimveemuseum

Tekst: Piet Kroon
Foto's: Rik Kooke

Over fotograaf Rik Kooke

Fotograaf Rik Kooke heeft biologie gestudeerd aan de Universiteit van Utrecht en is in 2014 gepromoveerd in de (planten) genetica aan de Wageningen Universiteit. Tijdens het laatste jaar van zijn promotieonderzoek studeerde hij parttime aan de Fotoacademie. Na zijn promotie is hij daarmee doorgedaan en hij is nu bezig om het laatste jaar van de Fotoacademie af te ronden. In zijn fotografisch werk staat de complexe interactie tussen mens en natuur centraal. Zo maakte hij portretten van landbouwdieren en een fotoboek over het Woud van Bialowieza in Polen, één van de laatste oerbossen in Europa. Voor zijn eindexamenwerk richt hij zich op de Everzwijnenpopulatie die leeft in en rondom het Leenderbos in Noord-Brabant en die voor veel problemen zorgt voor de landbouw.

Alle Nederlandse hoenderrassen zijn te zien

Een fototentoonstelling in het Pluimveemuseum. Diversiteit in al haar vormen spreekt Rik enorm aan. Zijn promotieonderzoek ging over de natuurlijk genetische diversiteit van de modelplant van de wetenschap, *Arabidopsis thaliana*. In de serie foto's in het Pluimveemuseum ziet de bezoeker de geweldige diversiteit die wij in Nederland rijk zijn aan pluimveerassen die meestal eeuwenlang gefokt zijn. Dit cultureel erfgoed dreigt in een tijd waarin monocultuur de boventoon voert, helaas verloren te gaan. Daarom brengt Rik Kooke door middel van deze portretten van Nederlandse hoenderrassen een ode aan de de kip en aan haar diversiteit. Rik is er in geslaagd om, in samenwerking met de NHC, speciale beelden van de rassen te maken. Vanaf 2 maart 2019 kunt u de expositie bewonderen. Alle beelden zijn afgedrukt op een zeer hoog kwalitatief, duurzaam Hahnemühle Fine Art Photo Rag papier. ●

Waarheen leidt de weg!

“Waarheen leidt de weg” is de begintekst van een lied dat behoorde bij een bekende zangeres. Dit intro wil ik koppelen aan onze gezamenlijke hobby en wel om de volgende reden. Wij zijn al een reeks van jaren, wat zeg ik, al een paar decennia lang aan het worstelen met het feit hoe nu verder te gaan met onze hobby, het houden van kleindieren.

Tekst en foto's: Jean Leblanc

De weg ligt voor ons, maar welke afslag nemen we met elkaar.

We zeggen tegen elkaar dat er een oplossing moet komen om de terugloop qua fokkers tegen te gaan, of op zijn minst een status quo zien te bereiken.

Ontelbare malen heb ik dit om mij heen gehoord. Mijn persoonlijke mening is dat de weg die wij thans bewandelen, helaas een heilloze is. En waar haal ik deze wijsheid dan vandaan? Dat zal ik u hier proberen uit te leggen.

Wat is eigenlijk ons doel

Primair is ons doel toch het houden van kleindieren, en of dit nu hoenders, duiven, konijnen, cavia's, watervogels, kleine knagers, vogels of anderzijds zijn, dat maakt op zijn Hollands gezegd toch geen jota uit, nietwaar! Waarom houden we dieren, allereerst denk ik dat het voor het gros van ons gaat om de liefde tot het dier. Men voelt zich aange trokken tot dieren, wat voor soort dat ook mag zijn. Bij een goede verzorging ontstaat er ook een band tussen fokker en dier. En natuurlijk een konijn of cavia is aalbaarder dan een kip of duif. Maar het doet niets af aan het feit dat er zelfs tot de laatstgenoemde kip of duif een band kan ontstaan tussen mens en dier. Er zijn voorbeelden te over. Een onderzoek heeft uitgewezen dat het houden van dieren op

de mens een positieve invloed heeft, zowel lichamelijk als geestelijk. Naast de miljoenen mensen die een hond of kat als huisdier hebben, zijn er ook honderdduizenden mensen die met veel plezier kleindieren houden. Zij zijn geen lid van een organisatie of bond zoals wij die kennen, maar hun plezier is er niet minder om. Hun doel is gewoon het voor hun plezier houden van een paar kleindieren, welke dat dan ook mogen zijn.

Hoe komen we nu tot de kern van de zaak

We hebben vast kunnen stellen dat er genoeg mensen zijn die voor hun plezier dieren houden. Er is ook een groep liefhebbers die een andere insteek heeft met het houden van dieren, en daar horen wij, georganiseerde fokkers, toe. Onze insteek is eigenlijk precies dezelfde als van die grote groep niet georganiseerden. Ook wij houden in principe dieren omdat we dit uit liefde voor het bewuste dier doen. Maar wij gaan verder, wij zien ook de schoonheid van het dier en we willen meer. Naast het houden zoals alle andere liefhebbers dit doen, hebben wij er een andere dimensie aan toegevoegd. Wij en onze voorgangers zijn bewust gaan fokken om de schoonheid vast te leggen. Daar hebben we

in de loop der tijd met zijn allen spelregels voor vastgelegd. Die noemen we in de praktijk raskenmerken. Al deze zaken zijn keurig verwoord en op papier gezet. Die spelregels hanteren we bij het tentoonstellen. En tot slot laten we ze ook nog aan de 'goegemeente' zien. Dat doen we op deze wijze al een 'tig' aantal decennia met elkaar. En kennelijk krijgen we hier zelf geen genoeg van, of toch wel? Velen onder ons vinden inmiddels dat het eigenlijk anders ingevuld moet gaan worden!

Conclusie

Maar beste mensen, de wereld om ons heen verandert, en wel in een razend tempo, zodanig dat wij met onze mooie hobby ver in de achterhoede geraken. Het is ook geen vijf voor twaalf meer, dit tijdstip zijn we helaas al lang gepasseerd. De barometer geeft storm aan, niet letterlijk maar figuurlijk. Ik geef u dan ook op een briefje dat als in de komende jaren in onze hobby het roer niet drastisch omgaat ons bovenstaande scheepje op de klippen loopt! Net zo snel als het 100 jaar geleden opkwam, zo snel gaat dit dan ook weer ten onder.

Beste collegafokkers, we zijn echt in het digitale tijdperk beland, de jeugd hanteert heel andere 'raskenmerken.' Zij chatten, skype, twitteren en hebben vrienden op facebook. En hebben op een enkeling daargelaten, geen enkele belangstelling voor de hobby die wij met elkaar proberen uit te dragen. Vraag je me of dit erg is, dan moet ik antwoorden: "Ik weet het niet, de wereld om ons heen maakt kennelijk andere keuzes."

Hoe nu verder?

Maar wat ik wel weet, is dat wij met zijn allen eens in de spiegel moeten kijken, en waarom? We leven met onze hobby nog teveel in het verleden, we hebben allemaal eilandjes gecreëerd. En we blijven maar vasthouden aan allerlei dogma's. Wat wil het geval, vanuit het verleden hebben we bijna voor iedere diersoort een organisatie bedacht! Natuurlijk was de tijd toen duidelijk anders dan nu. In die tijd telden afstanden nog wel degelijk. Het contact tussen personen verliep natuurlijk heel anders dan in het huidige tijdperk, dus vanuit dat oogpunt was het begrijpelijk dat het allemaal kleinschaliger was. Maar

we leven thans in een heel andere tijd. Het roer moet echt om in onze huidige hobby, anders loopt ons schip op de klippen, en dat is toch het laatste wat we met z'n allen willen, nietwaar! Dus de bakens moeten echt verzet worden. En neem van mij aan de trein dendert door, en wij maar hopen dat ons 'stoomtrammetje' dit bij kan houden, terwijl we de wissels nog met de hand moeten omzetten!

Laten we ons als organisatie van kleindieren nu eens echt op de kaart gaan zetten

Laten we nu eens de moed hebben om de oogkleppen af te zetten en proberen de zaken zo op te pakken dat het gebeurt op basis van gelijkwaardigheid. Verzamel zoveel als mogelijk is organisaties die ook belangen behartigen voor kleindieren. Breng deze onder in een federatief verband, waarin eenieder zijn identiteit kan behouden. En laat deze met één stem zich naar de buitenwacht toe (overheid etc.) profileren. Laten we het tentoonstellingsgebeuren reorganiseren. Plaatselijke tentoonstellingen zijn belangrijk voor de basis. Het aantal grote tentoonstellingen zal moeten verminderen. Ik begrijp maar al te goed, dat ik nu op tenen ga staan van mensen die hun hart en ziel daaraan verbonden hebben, hoe pijnlijk ook, het zal moeten gebeuren. De overblijvende tentoonstellingen zullen zich professioneler moeten gaan opstellen. Samenwerking zoeken met zakelijke partners, het inschrijfgeld zal voor deze manifestaties omhoog moeten. Het dubbeltjestijdperk is allang voorbij. Hoe pijnlijk ook, er is geen weg terug. Geen honderden kooien meer met dezelfde dieren. Wij vinden het mooi, maar de buitenwacht vindt het maar niets! We moeten als bestaande organisaties nu eens echt de mouwen opstropen en over onze eigen schaduw heen stappen. En misschien moeten we eens anderen in 'onze keuken' laten kijken, want de slager die zijn 'eigen vlees' keurt, is vaak altijd tevreden!

Dit artikel heeft geenszins de intentie wie of wat dan ook te beschadigen. Het is louter en alleen geschreven om dat ik me echt betrokken voel tot onze mooie hobby, het houden van kleindieren. Hopelijk geeft het een aanzet tot iets, iets is altijd nog beter dan niets, en de tijd dringt echt. Ik wens u allen het beste toe in onze mooie hobby en blijf er van genieten! ●

HET DUBBEL-
TJESTIJDPERK
IS ALLANG
VOORBIJ.

Storm op Zee van Thomas Sewell Robins, Fine Art Library London.

Of zien we toch nog kans ons bootje in een veilige haven te loodsen.

De Brahma verandert!

Eigenlijk is de titel van dit artikel niet juist. Die zou eigenlijk moeten zijn: De Brahma is veranderd! In grote lijnen is de stelling hoger geworden en de rug-staartlijn strakker. Alleen de standaardafbeeldingen zijn in Nederland en in de rest van Europa nog als vanouds. Op binnen- en buitenlandse tentoonstellingen zien we over het algemeen dezelfde types winnen en is er ook een redelijke eenheid in de dieren die lage beoordelingen krijgen. De middenklassedieren komen dan vanzelf ook aardig met elkaar overeen. Over dit veranderingsproces, maar vooral ook meer, willen we u graag informeren.

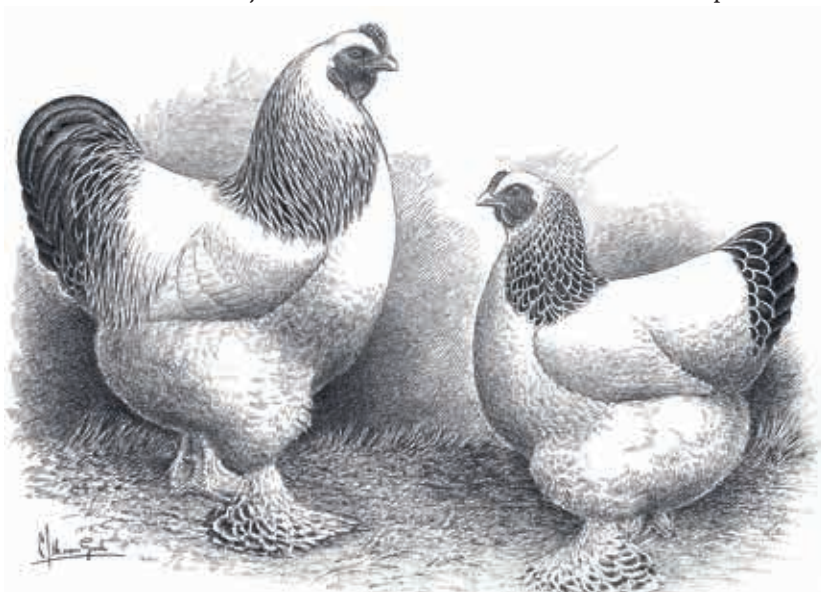
Wit zwartcolumbia hen met kuikens. (Geri Glastra)

Tekst: Geri Glastra

Populair ras

Wat de oorzaak van de populariteit van de Brahmakriel, maar vooral de grote Brahma is, kan verschillende oorzaken hebben. Is het de typische Brahmakop en de imposante verschijning op een mooi voetstuk, de statige houding, of het beheerste, rustige en vertrouwelijke karakter en uitstraling? Vult u het voor u zelf maar in. De royale keus in kleurslagen zal het waarschijnlijk niet zijn, want er zijn diverse rassen waaraan de Brahma in dit opzicht

niet kan, maar overigens ook niet hoeft, te tippen. Aan de geschiedenis zal het ook niet liggen, want de vele pagina's die daaraan gewijd zijn, berusten veelal op gissingen of verhalen die elkaar ook weer tegenspreken. Daarom als vanouds: Geschiedenis is datgene wat overblijft, als alles er al over gezegd is. Maar die geschiedenis spreekt sommigen wel aan zoals de toom Cochins of Brahma's die gehouden werd door koningin Victoria. Waarschijnlijk is het toch de enorme statige, rustige en

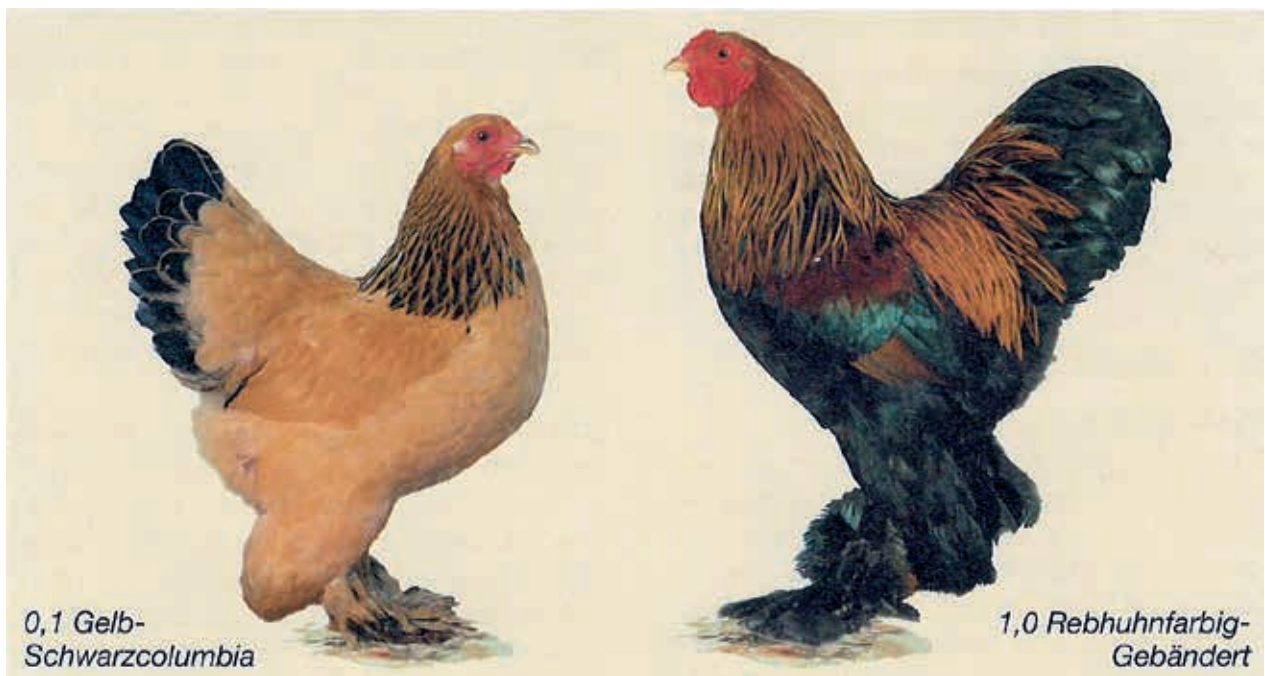
De huidige Nederlandse standaardtekening van de Brahma's. Haan: hals wat kort, staartdracht wat laag en rug-staartlijn wat hol en stelling wat laag. Hen: Staartdracht wat laag, lichaam erg diep en stelling wat te laag. Ook de manchetten missen. (Archief KLN)

Nederlandse standaardtekening Brahmakrielen. Haan: rug-staartlijn wat strakker, lichaam wat diep en stelling te laag. Hen: ook hier het lichaam wat diep en de stelling wat te laag. (Archief KLN)

Meerzomig zilverpatrijs hen en meerzomig patrijs haan uit de Duitse standaard. Hen: Fraaie rug- en borstbelijning en stelling, maar veel te weinig volume achter de poten. Haan: Prima borstdiepte en stelling, maar staartdracht te laag, staartaanzet wat te smal en voetstuk beter van vorm.

Op deze afbeelding uit de Duitse standaard van de krielen is weinig af te dingen. Hooguit dat de borst van het haantje net even dieper mag en het voetstuk wat beter van vorm.

fraaie verschijning van Brahma's, in combinatie met de bijzonder actieve en gezellige speciaalclubs in Nederland en België, die bovendien ook nog eens uitstekend samenwerken.

Op de laatste Europashow 2015 in Metz werden 505 Brahma's en 238 Brahmakrielen ingeschreven en overtroffen daarmee alle rassen, mede door een grootse deelname vanuit België. Op de jubileumshow van de Brahmaclub in 2016 met een internationaal karakter waren maar liefst 300 grote en 84 Brahmakrielen te bewonderen en op de Belgische clubshow, ondergebracht bij de grootste show van België te Affligem in 2017, tikte de teller een recordaantal

van 345 Brahma's en 138 Brahmakrielen. Allemaal prachtige aantallen, waar de meeste speciaalclubs alleen maar van kunnen dromen.

De verschillende types

Sinds het verschijnen van de vijfdelige standaard rond 1955, waarin de nu nog geldende standaardtekening voor het eerst werd geplaatst, is er best het e.e.a. veranderd. Gek genoeg voldoet de standaardbeschrijving wel nog steeds. Leden van de Nederlandse en Belgische Brahmaclub zenden niet zelden in het buitenland in, maar maken dan, om aan de top mee te draaien, een net even andere

**'KOOL
EN DE GEIT-
VERHAAL'**

keuze qua type. Vandaar dat de beide clubs gestart zijn met het ontwikkelen van één standaardtekening voor heel Europa. Wat zijn de verschillen en hoe zijn die ontstaan? Oorspronkelijk bestond de Entente Européenne (EE), hoofdzakelijk uit Nederland, België en Frankrijk. In Nederland werd in 1948 ook de eerste Europashow gehouden, ondergebracht bij de 55ste Avicultura in de Houtrusthallen in Den Haag. Waarschijnlijk stamt uit die tijd het verschil tussen deze drie landen en Duitsland en de Duits georiënteerde landen in Europa. Denemarken, Spanje en Italië hangen daar een beetje tussenin, ofschoon die met veel rassen toch de Duitse richting aanhouden. Groot-Brittannië en Ierland gaan geheel hun eigen gang, maar zitten met de meeste rassen weer het dichtst bij ons (of wij bij hen). Voor de Noordelijke Scandinavische landen lijkt een Europashow een brug te ver, zodat ik hun richting moeilijk kan inschatten, ofschoon daar ook veel Nederlandse dieren naar toe gegaan zijn. Wellicht zullen ze in Herning beter vertegenwoordigd zijn en dan weten we meer. Er zijn dus in feite twee kampen in Europa die we voor het gemak maar het 'originele' en het 'Duitse' kamp zullen noemen en waarbij bij sommige rassen de typeverschillen zeer groot zijn. De benamingen 'originele' type en 'Duits' type sluiten overigens ook uitstekend aan bij de richting die de EE standaardcommissie al is ingeslagen door, heel verstandig, een aantal rassen als 'originele' en 'Duitse' fokrichting te erkennen. Twee voorbeelden daarvan zijn de Wyandottes en de Araucana's.

Maar nu terug naar het type van de Brahma. Hoe zit dat Europees? Elk land heeft zo zijn eigen stijl en opbouw van de rasbeschrijvingen, het landelijke jargon maakt het soms nog wat moeilijker. Daarom is het niet makkelijk de standaarden te vergelijken, maar in grote lijnen komen ze met elkaar overeen. Alleen door de verschillende afbeeldingen blijken er nogal wat verschillen te zijn. De afbeeldingen in de Franse, Engelse en Nederlandse standaard laten middelhoog gestelde dieren zien, die door de voetbevedering wat lager gesteld lijken te zijn. Alleen als

Fraaie meerzomig blauwpatrijs hen uit de Duitse standaard qua hals en lichaamsvorm, maar de stelling is wat laag en de staartdracht net even hoger.

de Fransen daarnaast ook de Duitse types in hun standaard afdrukken, is niet meer te volgen welk type zij aanhangen. Het lijkt wel het 'kool en de geitverhaal.' In de Duitse standaard (en daarmee ook de Europese) zijn namelijk maar liefst drie verschillende hanentypes en twee hennentypes opgenomen, die totaal niet op elkaar lijken. Veel Duitse, Franse, Belgische en Nederlandse keurmeesters weten meestal toch haarfijn de dieren goed op een rij te zetten en de betere dieren laten winnen. Maar hoe mooi zou het zijn als er één standaardafbeelding was. Overigens, de Belgen hebben alleen een eigen standaard voor de Belgische rassen en hanteren voor de overige rassen buitenlandse standaards, de Nederlandstalige veelal de Nederlandse.

Nu nog Europees

Nederlandse en Belgische dieren scoren in bijvoorbeeld Duitsland ook hoog. De inzichten zijn dus best wel naar elkaar toegegroeid. In feite zijn het de standaardafbeeldingen die verwarring zaaien, niet de beschrijvingen. De Ned. Brahmaclub is daarom op zoek gegaan naar een afbeelding die het dichtst bij haar ideaalbeeld komt. Die heeft zij gevonden in de het schilderij van Delin van de meerzomig zilverpatrijs Brahma's. Na wat aanpassingen waren de Ned. en Belg. speciaalclubs het gauw eens over de types voor alle kleurslagen. Inmiddels zitten zij dus op één lijn, nu de Duitsers nog. Zij zijn hierin cruciaal om tot algemene Europese overeenstemming te komen. Met de Duitse speciaalclub zijn ook al diverse gesprekken geweest met veel wederzijds begrip, maar er zijn nog steeds geen besluiten genomen. De Nederlandse speciaalclub wil echter niet langer wachten met de fokkers en keurmeesters informeren over haar standpunt.

De tekening van Delin uit 1945 die als basis diende voor de types, zoals de Nederlandse en Belgische Brahmaclub nu de Brahma wil. (Archief Geri Glastra)

Het nieuwe type van de Brahma

De Ned. en Belg. speciaalclub willen een statige houding met een brede korte kop met duidelijke wenkbrauwen, een laag geplaatste drierijige erwtenkam, een vol bevederde hals, een korte rug die in één lijn zonder onderbreking of uitgesproken zadeldkussen oploopt naar de middelhoog gedragen staart, die ongeveer tot de hoogte van het midden van de kinlellen reikt. De borst moet breed, vrij vol en vooral diep zijn. De loopbenen moeten goed bevederd zijn, zonder dat de bevedering aan de tenen te royaal wordt. Om aansluiting te vinden bij de rest van Europa moet bij ons de stelling wat hoger worden en in de Duits georiënteerde landen wat lager. Ondanks dat we weten dat de types per kleurslag wat verschillend zijn, moeten we toch uitgaan van één standaardafbeelding van haan en hen, zodat ons ideaalbeeld duidelijk is.

Gierhakken of manchetten?

Gierhakken vallen onder de ernstige fouten. Dat was zo en dat blijft zo, maar een volle voetbevedering verlangen zonder gierhakachtige zachte bevedering is een onmogelijkheid. Daarom willen wij die zachte gierhakachtige bevedering, die deels in de donsbevedering schuilgaat en een mooie afsluiting vormt met de voetbevedering niet alleen toestaan, maar zelfs verlangen en ze tevens een andere naam geven: manchetten. Als wij dat overnemen zitten we op één lijn met de Duitse en Europese standaard.

Verschillen tussen groot en kriel

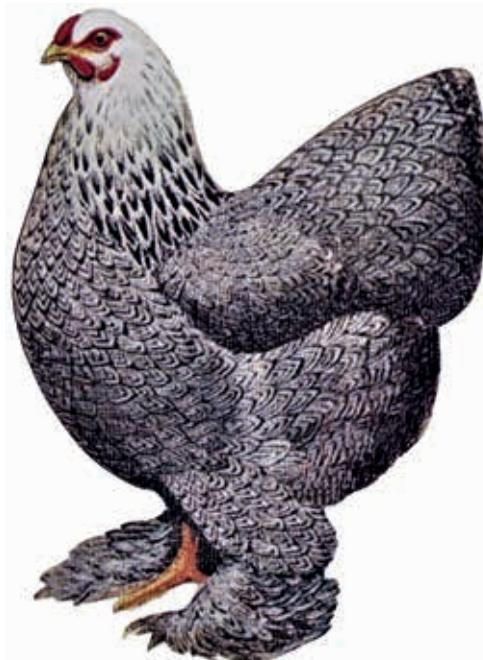
Bij de krielen wordt een verkleinde Brahma verlangd, maar lukt nog niet altijd. Zo zijn de staarten in verhouding nogal eens te groot en de vleugeldracht, m.n. bij hanen te laag en zijn de koppen niet altijd typisch Brahma, doordat de kam te groot is en de noodzakelijke wenkbrauwen niet aanwezig zijn. Dat laatste vooral bij de patrijsvarianten. Voor die punten wordt, ook van keurmeesters, meer aandacht gevraagd.

Kopstudie van een wit-zwartcolumbia hen. Zij toont een mooie kopbreedte en prachtige wenkbrauwen. De buitenste kamrijen van de drierijige erwtenkam moeten nog meer tot ontwikkeling komen. (Foto Geri Glastra)

Verschillen per kleurslag

Van de oude en goed doorgefokte kleurslagen kun je verschillen benoemen. Dat lukt bij de nieuwere kleurslagen vanwege de grotere variatie nog niet echt. Door de snelle ontwikkeling van nieuwe kleurslagen komt het type nogal eens op de tweede plaats en begint het goed vastleggen daarvan pas na de erkenning. Keurmeesters dienen dan ook met raskennis sturend te keuren tussen wat verlangd wordt en mogelijk is. De meerzomige patrijzen laten mooie types zien die ons ideaal het dichtst benaderen. Als die niet voldoen, dan schort het meestal aan de borstdiepte, terwijl vaak de hanenstaarten niet klaar of te rommelig zijn. Bij Columbiavarianten zie je regelmatig goed gevormde hennen, maar stoort bij hanen vaak het V-vormige type door een veel te ondiepe borst en nauwelijks ontwikkelde buik met donspartij. Je ziet die types zo vaak, dat keurmeesters geneigd zijn dergelijke types toch hoog te bekronen, als er maar een fatsoenlijke kop en staart op zit.

Het ideaalbeeld van haan en hen zoals we die nu wensen en waarover overeenstemming is bij de Nederlandse en Belgische speciaalclub en begrip bij de Duitse speciaalclub. (Afbeelding Berend Beekhuis).

Aandachtspunten bij de beoordeling

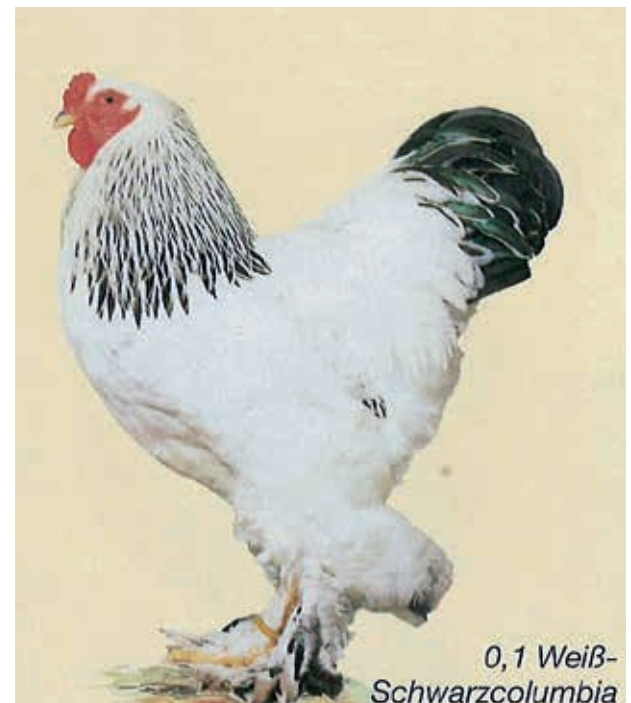
De Brahmaclub vraagt ten aanzien van het aangepaste ideaalbeeld bij het fokken en beoordelen van Brahma's en haar dwergvariant aandacht voor de volgende punten. Wat de verschillen met de standaarden zijn, wordt met afbeeldingen duidelijk gemaakt. Dat spreekt het duidelijkst. Naast het nu gewenste algemene typebeeld zijn er nog meer punten waar de speciaalclub aandacht voor vraagt.

- Aan een Brahma zitten veel onderdelen, die beoordeeld moeten worden. Zo worden er hoge eisen aan de korte brede kop met wenkbrauwen gesteld, de statige en zeer rastypische vorm en voetbevedering. Daarom zuinig zijn met aftrekpunten, anders blijft er al gauw niets meer over van het predicaat, terwijl er toch een mooi dier in de kooi zit.
- Grote Brahma's moeten nogal eens meer volume tonen en de krielen minder.
- De houding moet statig zijn. Het type moet symmetrisch zijn t.o.v. de loopbenen. Het volume voor en achter de loopbenen moet ongeveer gelijk zijn.
- Een goede Brahma heeft een volle halsbevedering die de hals bijna geheel omsluit, vooral de hanen. Als de haan het karakteristieke knikje achter de kop toont, zit dat meestal wel goed.
- Let op voldoende borstbreedte en vooral -diepte.
- De staart van hanen moet minstens redelijk afgedekt zijn om voor een F type in aanmerking te komen.
- Let ook op een voldoende breed zadel. De staart moet open zijn en een omgekeerde open V vormen of zelfs bij hanen enigszins een U-vorm, omdat de sikkels er wat plat op liggen.
- Let verder op de beenstelling, niet te hoog en niet te laag. De lichaamsdiepte moet het van de pootlengte winnen. Met wat langere beenlengte bij jonge hanen soepel omgaan.

- Verder moeten Brahma's iets gehoekt in de hakken staan als ze tot rust gekomen zijn.
- De kop moet kort en breed zijn en moet duidelijk wenkbrauwen tonen. Als je van bovenaf de bolling van de ogen nog kunt zien, mist het dier voldoende wenkbrauwen en is de kop meestal ook te smal (-1 punt en als de kop ook nog te spits is, -2 punten). Graag rekening houden met het feit dat bij de krielen de meerzomig patrijsvarianten op dit punt achter lopen bij de columbiavarianten.
- De kam staat laag op de kop en heeft geen kamdoorn of iets in die richting. Het kameinde moet afgerond zijn. Goede contouren van de kam gaan voor een niet-strakke drierijigheid. De middenrij mag echter niet ver boven de buitenste twee uitsteken, dan G kam of nog beter het probleem beschrijven.
- De vleugels zijn goed horizontaal aangetrokken, bij de krielen wat minder. Let op steekvleugels en kruisvleugels, dat laatste vooral bij de columbiavarianten.
- Gierhakken zijn volgens de standaard een ernstige fout. Als echter de bevedering aan de hakken zacht is en deels in het dons verdwijnt zijn het geen gierhakken maar manchetten en die horen erbij. Zolang ze voldoen aan het criterium van manchetten, moet je daar niets over zeggen. Wel rekening houden met het feit dat manchetten bij hanen wat stugger zijn dan bij hennen.
- De voetbevedering moet een voetstuk vormen en dat onderdeel graag apart beoordelen. Wij willen graag royale bevedering aan de loopbenen en niet te royale bevedering aan de tenen. Dat laatste i.v.m. dierenwelzijn. Met een iets beschadigde voetbevedering kan het dier toch in aanmerking komen voor F voetbevedering, mits fraai van vorm.
- Voetbevedering houdt in dat je extra alert moet zijn op het ontbreken van nagels (mist 1 nagel max. ZG94, mist

Roodgeschouderd meerzomig blauwzilverpatrijs haan met nogal wat aanmerkingen: rug-staartlijn niet strak genoeg, staartaanzet te smal en staart te geknepen, buik te veel opgetrokken en voetbevedering niet fraai.

Duitse standaard: wit-zwartcolumbia haan met het veel voorkomende maar ongewenste V-vormige type en te krappe voetbevedering. Bij dit type verworden de manchetten al gauw tot gierhakken.

2 nagels =0), kromme tenen (echt krom =0, zijdelings gedraaid niet), webvoet (=0) en een ontbrekend teenkootje (=0), niet te verwarren met verkorte teenkootjes.

- Door de voetbevedering zie je gebreken aan de loopbenen en tenen haast niet van buiten de kooi. Controleer daarop in de hand en een eendenvoet door de loopbenen met je duimen op de hakken te strekken. De achtertenen moeten dan omhoog gaan staan. Heb je een verdachte achterteen, dan goed in de kooi checken.
- Aan een wat bleekgele beenkleur niet te zwaar tillen. Daar zie je buiten de kooi niets van. Wel benoemen (dus geen predicaat) maar niet zwaar laten meewegen in het eindpredicaat.
- Brahma's hebben nog wel eens een krom borstbeen. Altijd controleren!
- De zoming en grondkleur van meerzomig patrijs hennen is over het algemeen minder in kwaliteit dan bij Wyandottes. Als de buitenste zoom goed getekend is, dan ZG zoming. Als die ook niet strak is, dan G zoming. Indien de mantelbevedering overwegend alleen dwarsgestreepte tekening vertoont, deze fout als zodanig benoemen en laten meewegen in het eindpredicaat.
- Hou er wel rekening mee dat bij meerzomig blauwpatrijs de tekening altijd minder fraai is en meer clementie is op zijn plaats.
- De grondkleur kan goed schoon zijn. Bij patrijs vaak lichtere buitenzoompjes. Wel benoemen maar als het gering is, niet in predicaat laten meewegen.
- Denk erom, bij zilver is de grondkleur standaardmatig grijs en niet wit verlangen!
- Let op doorbrekende schachtstreeptekening bij meerzomig patrijs en columbiavarianten. Benoemen, maar alleen in gevallen waarbij de schachtstreep duidelijk doorbreekt (duidelijk afgekapte schachtstreep), dit in predicaat laten meewegen.

Nog even één kleurslag specifiek, wit zwartcolumbia

Dit geldt overigens ook voor de andere columbiavarianten. De Brahmahaan wordt zonder zadeltkening verlangd en daar hoort ook een witte donskleur bij, die bij hennen wit tot licht-blauwgrijs is. Met zo'n donskleur fok je wel veel moeilijker goede nakomelingen en voor je het weet, ben je alle pigment kwijt. Dat past niet meer in de huidige ideeën over gescheiden foktomen. Daarom pleit ik er voor om, net als in de Europese standaard, de donskleur te wijzigen naar grijs, mits die niet zichtbaar door het witte bovengevederde is en ook iets schachtstreeptekening in het zadel van de haan niet te bestraffen. Overigens, als het vaste veerveld van de bevedering lang genoeg is, heeft de donskleur geen invloed op het witte kleurbeeld. Het wit wordt door grijze dons wel wat zilverachtig. Een langer vast veerveld, waar geen dons doorheen komt, maakt in meer opzichten een Brahma fraaier.

Tenslotte

De speciaalclub is een gezellige en levendige club die jaarlijks een fokkersdag op verschillende locaties houdt. De verenigingsgeest zit er nog goed in, want de leden vinden het een eer om de fokkersdag bij hen te mogen organiseren. Ook de Jongdierendag is een groots Brahmafeest met meestal goed werk voor zo'n vijf keurmeesters. Je kunt daarnaast ook lid worden van de Brahmaclub België, wat veel leden over en weer doen. Je wordt dan dubbel gekieteld, want België is zeker zo actief en gezellig als Nederland. Overigens kun je bij de secretaris Wilco Bril (brahmavoorst@gmail.com) terecht voor meer informatie over de Brahmaclubs. Er zijn bij Theo Visser (th.g.m.visser@gmail.com) ook nog enkele 40-jarige jubileumboeken 'Brahma's en Brahmakrielen' te koop, kostprijs € 49,00, (plus € 5,= verzendkosten. In Europa € 10,=). ●

ALTIJD
CONTROLLEREN!

De fraaie meerzomig zilverpatrijs winnende haan op de EE show in Leipzig met F96, met toch nog een wens t.a.v. de borstdiepte. (Rudi Proll)

Op dezelfde EE show de winnende buff zwartcolumbia hen U97 en zowaar ook volgens onze begrippen geen wensen! (Foto Rudi Proll)

1-3 IJseenden in prachtkleed.

De IJseend

Een zeer bijzondere en wat luidruchtige eend

Wat de IJseend bijzonder maakt is zijn uiterlijk met zijn bijzondere staartvorm, maar ook zijn verenkleed dat ze per jaar meerdere keren wisselen, in vergelijking met de andere eendensoorten.

Tekst: Toon Selten

Foto's: Nico van Wijk, Armin Klaassen

Luidruchtig

Het luidruchtige zit hem in het voortdurende geluid dat ze onderling maken en waardoor ze vroeger door de Indianen in Noord-Amerika de naam Old squaw (oude vrouw) gekregen hebben. Tegenwoordig wordt de naam Longtailed duck meestal gebruikt. Tijdens de balts wordt een meer jodelend geluid gemaakt door de woerden dat zeer ver te horen is. Ook de naam Clangula (*Clangula hyemalis*) is afgeleid van clangere, hetgeen 'weerklinken' betekent, hyemalis betekent 'van de winter.'

De gebieden waar IJseenden broeden en voorkomen

De broedgebieden liggen zeer noordelijk in vrijwel het gehele Arctisch gebied. In het westen is dit Alaska, het noordelijk deel van Canada, Groenland en IJsland. In het oostelijk deel is dit vrijwel over het gehele noorden van Europa en Azië. Van de Scandinavische landen tot Siberië.

Overwinteren doen ze zuidelijker. In het westen is dit vooral de oost- en westkust van Noord-Amerika en IJsland. Oostelijk vormt met name de Oostzee het belangrijkste overwinteringsgebied. Daar komen ze in de winter met duizenden bij elkaar, maar ook in de Noordzee en oostelijk in de Kaspische zee en op de Beringzee tot het Russische schiereiland Kamtsjatka en op de Koerillen.

In de winter kunnen we ook bij ons IJseenden waarnemen. Vooral langs de kust bij de Waddeneilanden zijn soms grote groepen en dikwijls enkele stelletjes. Ook de zeezijde van de Brouwersdam is een bekende plek, evenals langs de Kennemerduinen. Het IJssel- en Markermeer en de randmeren zijn eveneens plaatsen waar je ze kan aantreffen. Verder in het binnenland is het uitzonderlijk als je ze daar ziet. Toch komt dat een enkele keer voor. Zo zijn ze gezien in de Biesbosch en zelfs in de Maasduinen op het Reindersmeer bij Well in Limburg heeft er eentje de winter in 2016/2017 doorgebracht. Ook op de Maas zijn ze een enkele keer waargenomen. Dit zijn echter meestal losse individuen.

Een bijzondere verschijning

Het zijn kleine duikeendjes, ongeveer de grote van de bekende Kuifeendjes. Wat direct opvalt is de korte maar brede snavel. Deze is aan de basis donker leigrijs tot zwart en aan de punt ook zwart met daartussen een bandje met een zuurstokroze kleur. Ook opvallend is de staart, de middelste staartpennen zijn verlengd en kunnen tot 24 cm lang zijn.

Het verenkleed is afhankelijk van het seizoen, ze hebben zowel een winter- als zomerkleed en kennen een eclipsrui. Mijns inziens is het winterkleed bij de woerd van november tot april/mei het fraaiste. Ze zijn dan overwegend wit.

Volwassen eendje in zomerkleed.

De kop is geheel wit met uitzondering van een grijze vlek op de zijkant rond de ogen, alleen direct rond de ogen zit weer een witte ring. Verder een donkerbruine oorvlek die gedeeltelijk doorloopt op de zijkant van de hals. De borst is scherp begrensd en donker zwartbruin met een doorlopende donkere band naar de eveneens zwartbruine rug, ze hebben een witte staart, maar de verlengde staartpennen zijn zwart, evenals de vleugels. De verlengde schouderveren zijn grijs. De flanken zijn parelgrijs, buik en onderstaart zijn wit.

In zomerkleed van mei tot juni/juli, zijn hals en kop chocoladebruin met uitzondering van een lichtgrijze vlek rond de ogen. De veren van hals, borst en rug hebben dan lichtbruine zoompjes. Het eclipskleed van juli tot oktober lijkt veel op het zomerkleed maar is op de borst wat dwars

Trio IJseenden in zomerkleed. (AK)

Schitterende woerd van de IJseend in prachtkleed.

Een woerd in zomerkleed.

Een folkgroep van IJseenden in september in eclipsrui.

gestreept en de lichtgrijze vlek op de kop is groter. De eendjes hebben weliswaar een winter- en zomerkleed maar de verschillen zijn niet zo groot. In winterkleed is het eendje overwegend bruin maar met een grote lichte vlek rond de ogen, borst en hals zijn gescheiden door een lichte niet scherp begrensde band. Ook buik en onderstaart zijn wit. In zomerkleed is de kop bijna geheel bruin met alleen nog wat wit rond de ogen. Verder zijn ze bijna gelijk aan het winterkleed, alleen is het bruin op rug soms wat donkerder.

Levenswijze

Buiten het broedseizoen leven ze op open zee, in kleine of soms zeer grote groepen. Voeden doen ze zich dan met schaaldieren, kreeften, krabbetjes, mosselen en kleine visjes. Ze duiken hiervoor zeer diep tot wel 20 meter en kunnen verscheidene minuten onder water blijven. Ook bij gevaar nemen ze een diepe duik. Dit heeft echter tot gevolg dat ze nogal eens in visnetten verstrikt raken en verdrinken. Dit vormt naast olievervuiling de belangrijkste bedreiging.

De paarvorming vindt al 's winters plaats. Tijdens de balts zwemmen de woerden met omhoog gestoken staartveren om het eendje heen. De hals ver uitgestrekt in de richting van het eendje, of door kop en hals achterover op de rug te werpen. Tijdens het baltsen richt de woerd de kopveren op waardoor hij een hoger voorhoofd lijkt te krijgen. Ondertussen laten ze regelmatig hun jodelende en verdragende roep horen.

Het begin van het broedseizoen is afhankelijk van de plaats. Hoe noordelijker het broedgebied is, hoe later, dit varieert van half mei tot juli. Het broedgebied zijn toendra's, veelal kort bij kleine meertjes of andere ondiepe plassen en moerassen. Ook hierin zijn ze bijzonder, want ze broeden het noordelijkst van alle eenden bij een gemiddelde temperatuur van 1 tot 2° C. Ze voeden zich hier vooral met insecten, insectenlarven en slakken, maar ze eten dan ook wel zaden, grassen en waterplanten. Ze broeden in kleine of grotere kolonies maar met een onderlinge afstand van enkele meters zodat ze toch een klein territorium hebben. De kolonies bevinden zich ook dikwijls in de buurt van nesten van Roodhalsganzen en Noordse sterns, voor hun hulp bij het opmerken van vijanden en het verjagen daarvan. Het nest bestaat uit een kuiltje in de grond soms onder een lage struik of tussen enkele stenen. Het wordt hoofdzakelijk bekleed met wat gras en heel veel dons. Hierin worden 5 tot 9 gelige tot olijfgroengrijze eieren

gelegd die tussen de 24 en 27 dagen worden uitgebreed. Het eendje broedt alleen, maar het woerdje blijft in de buurt. Het eendje gaat alleen 's nachts van het nest om te fourageren. Het nest wordt dan zorgvuldig met dons en ander nestmateriaal afgedekt. Het woerdje begeleidt en bewaakt haar op de weg naar het water. Als de kuikens uitgekomen zijn, worden ze door het eendje begeleidt naar het dichtstbijzijnde water. Hier verblijven ze enkele weken waarna ze op trek gaan naar zee. Het woerdje begint intussen aan zijn eclipsrui. Na ongeveer vijf weken zijn de jongen vliegvlug. Dat is de kortste tijd voor eendjes. Dit moet echter wel, want zo noordelijk valt al vroeg de winter in en moeten ze goed kunnen vliegen naar de overwinteringsgebieden. Ze worden het tweede jaar geslachtsrijp.

In voliëremilieu is het zeker geen algemene soort

Ze stellen dan ook hogere eisen dan de meeste eenden in gevangenschap. Dit is bij veel zee-eenden het geval. Ze hebben zeer schoon stromend water nodig en een zeer goede hygiëne. In hun natuurlijke biotoop kunnen ze profiteren van de Poolzomer met de lange dagen en kunnen ze door het zonlicht veel vitamine D aanmaken. Hier kunnen ze dat niet en komen ze dit vooral in het najaar en de winter tekort. Hierdoor zijn ze gevoeliger voor schimmels, maar ze hebben ook dikwijls last van andere infecties. Daarom dient het voer aangevuld te worden met vitamine en mineralenpreparaten. Ze hebben uiteraard ook speciaal zee-eendenvoer nodig, wat men kan aanvullen met gedroogde garnalen en ingevroren visjes.

Ook in gevangenschap broeden ze op de grond onder wat struiken of boompjes. Ofschoon ze al het tweede jaar geslachtsrijp zijn is het toch dikwijls pas het derde jaar dat ze tot voortplanting overgaan. De kuikens hebben een donkerbruin met grijswit donspakje. Evenals in de natuur groeien ze zeer snel en hebben ze minder warmte nodig dan andere eendenkuikens.

Doch ook de opfok van de kuikens gaat soms gepaard met stofwisselingsproblemen. In Engeland werden in de jaren 30 de eerste fokpogingen ondernomen met uit het wild geraapte eieren en later na 1960 met uit het wild gevangen vogels. Men kampte echter ook met stofwisseling- en ruiproblemen. Zodoende duurde het tot 1971 voordat men in Engeland succes had. Daarna volgde Duitsland in 1983 en Amerika in 1987. Als alles zonder problemen zou verlopen, zouden er zeker meer van deze bijzondere eenden in collecties gehouden worden. ●

Ijseenden kuikens. (AK)

Halfwas kuikens genietend van de schaduw. (AK)

Gezien voor u, bij Rein Halbertsma

Het is 15 mei, een heerlijke temperatuur voor de tijd van het jaar, zo'n 24 graden. De gehele dag thuis geweest, want twee mannen van Lieuwe Westra uit Haulerwijk (die altijd de planten beschikbaar stellen op de Noordshow) plaatsten een nieuw tuinkasje bij mij achter het huis, betaald van het jarenlang opsparen van keur- en schrijfvergoeding. Zo betaalt de ene hobby de andere een beetje.

Tekst en foto's: Gerrit Grooten

Rein Halbertsma bij zijn Japannerstal.

Fraaie bloktekening op het lichaam.

Overgestapt van Vlamen naar Japanners

Ik had een paar dagen eerder getracht om Rein Halbertsma te bellen voor een kort bezoekje. "Die is een paar dagen op vakantie naar Appelscha," vertelde zijn dochter aan de telefoon. "Dan zijn ze gelukkig nog net binnen Friesland," zei ik schertsend. Ze schoot in de lach, want ze begreep waar ik op doelde, maar ze zou Rein vertellen dat ik gebeld had. Zondagavond belde Rein om een afspraakje te maken voor 15 mei om even naar zijn Japanners te kijken. Na me wat opgefrist te hebben, ging ik op weg naar Raard een klein dorpje iets ten westen van Dokkum. Over de nieuwe centrale as ben je er tegenwoordig zo. Rein stond me al op te wachten om zijn Japanners te showen. "Het houdt nog niet over dit jaar," zei Rein. "Ja dat heb je met tekeningdieren," zei ik. Het ene jaar is het andere niet, er kan zomaar een jaar tussen zitten dat je blij mag zijn met een paar mooie ZG dieren. Maar wat er begin mei nog niet is kan nog makkelijk komen, zei ik, om de moed er in te houden. Nu is dat niet moeilijk, want Rein is een doorgewinterde konijnenfokker. Na 18 jaar met behoorlijk veel succes Vlaamse reuzen te hebben gefokt, is Rein in 2016 overgestapt naar Japanners.

Meer avontuur en spanning

In 2004 had hij op aanraden van de toenmalige Japannerfokker Bert van Dijk ook al wat Japanners aangeschaft. Dat is een veel mooiere fok dan Vlamen, zei Bert, er zit veel meer avontuur en spanning in als er een nest geboren wordt. Maar die poging strandde voor hij goed en wel op gang was gekomen. Hij kon zich nog niet losmaken van de Vlamen. Toch bleef de hang naar Japanner aanwezig en die gedachte liet hem niet los. In 1999 heb ik al eens tegen mijn vrouw gezegd dat ik ooit een tekeningkonijn wilde fokken. In 2016 was het zover, de Vlamen moesten wijken en er kwamen Japanners. Nu is dat binnen die speciaalclub niet zo moeilijk, want iedereen wil wel helpen om aan fokmateriaal te komen. Zo kreeg Rein dieren van René de Maayer, Stefan Luchtenberg en nog wat fokkers. De resultaten waren direct behoorlijk en dat geeft de burger

Het beeldje dat model staat qua tekening.

moed. Maar Rein is een fokker die -als het even kan-, met de top mee wil doen. Dat kon hij met zijn Vlamen namelijk ook. Alles moet tiptop in orde zijn. De Japanners zitten in de grote hokken van de Vlamen, dik in het stro te pronken dat het een lieve lust is.

Er zijn nog verbeterpunten

Maar Rein zou Rein niet zijn als hij geen verbeterpunten zou zien. De pels van Japanners is iets wat hem nog niet zint en dan kun je daar jarenlang op selecteren, maar je

kunt ook kruisen met een ander ras. Met dat laatste daar is Rein nu op kleine schaal bezig en de eerste resultaten lijken goed. Hij heeft een paar dieren zitten met een aanmerkelijk betere pels. Maar dan ben je er nog niet, weet hij inmiddels. Ook de tekening mag er al best zijn, maar de kleur moet nog beter de fraaie roodgele tint vertonen die er bij hoort. En dat gaat lukken is zijn vaste overtuiging! Ik vind het geweldig om te zien hoe een fokker die de overstap naar een ander ras heeft gemaakt bijna direct aan de slag gaat om een hoger doel te bereiken. Dat het menens is bewijst het beeldje dat hij zo nu en dan aan zijn fokdieren laat zien. De boodschap is: "Zorg dat jullie nakomelingen er zo uit gaan zien." Of het helpt zullen we over een paar jaar wel eens controleren.

Het is niet raar om eens te veranderen

Intussen was de tatoëerder van Frisia uit Dokkum, Piet Posthuma, vergezeld van Jelle Terpstra, het erf opgereden om nog enkele jonge dieren van oormerken te voorzien. Daarna was er koffie die we dronken onder het genot van wat sterke en soms wat aangedikte verhalen. Ik ging naar huis en overdacht onderweg dat het niet zo raar is om een keer van ras te veranderen. Je blijft in de zelfde hobby actief, maar alles is toch weer nieuw. Nieuwe medefokkers, een nieuwe speciaalclub en een nieuwe uitdaging. Dat dit kan zag ik op deze mooie voorzomeravond boven in Friesland. ●

feed to my heart's delight Futter nach meinem Herzen une nourriture du cœur au ventre

alle
Garvo
 diervoeders
 zijn GMO
 vrij

Garvo heeft verantwoorde rijke mengelingen die perfect afgestemd zijn op de behoefte van siervogels. Daarmee dragen ze bij aan hun gezondheid, vitaliteit en levenslust. Meer info over onze diervoeders en verkoopadressen zie www.garvo.nl

Garvo bv Molenweg 38 6996 DN Drempt **telefoon** +31 (0)313 47 23 21 **e-mail** garvo@garvo.nl **website** www.garvo.nl

De Caviadokter

Vlak over de grens bij Bladel in het Belgische dorpje Retie bevindt zich de praktijk van dierenarts Eva Stoffels. De praktijk heet Marumoto. Deze naam heeft ze overgehouden van de twee jaar postdoctorale studies die ze in Japan deed. Marumoto is een fonetische vervorming van morumotto wat cavia betekent in het Japans.

Tekst en foto's: Ger Brouwer

Eva Stoffels in de spreekkamer.

Wie is Eva Stoffels?

Eva is in 1968 geboren in Warsawa (Warschau) als Ewa Adomowicz. In 1990 is ze getrouwd met de Belg Winfred Stoffels, waarmee ze samen studeerde aan de universiteit van Eindhoven en daar ook samen doceerden. Inmiddels heeft ze ook de Belgische nationaliteit. Na een opleiding tot dierenarts richt ze in 2014 haar praktijk op met medewerking van haar echtgenoot, die zorgt voor de administratie en haar assisteert. Ze is getraind in microchirurgie, opereren op de millimeter met microinstrumentarium en microhechtmateriaal. Ze kan huiddefecten herstellen, gescheurde oortjes hechten en doet ooglidcorrecties.

Ze behandelt uitsluitend cavia's en af en toe een konijn

Als ze bijvoorbeeld een melkkliertumor weghaalt, reconstrueert ze de tepel. Niet omdat het moet, maar omdat ze

Eva met een patiëntje.

de technieken beheerst en het haar maar weinig extra moeite kost. Ze heeft meer Nederlandse dan Belgische klanten, omdat Nederlanders over het algemeen bereid zijn meer te doen voor een cavia. De meest dankbare ingrepen vindt ze oogoperaties. Cavia's kunnen hun ogen diep beschadigen, zodat het hoornvlies scheurt en het oog leegloopt. Dan moet je snel dat hoornvlies onder de microscoop hechten en dat kost nogal wat techniek. Het lukt haar vaak het oog te herstellen.

Een leven redden vindt ze uiteraard nog leuker. Ze moest ooit een ziek en drachtig cavia-zeugje begeleiden bij de bevalling. Na het eerste jong stagneerden de weeën, maar met opwekkers volgden er nog drie levenloze jongen. Door zachtjes en goed wrijven, zuurstof en doxapram toe te dienen hebben ze het alle vier overleefd en zijn ze volwassen geworden.

Verschil met andere dierenartsen

De kennis bij dierenartsen over cavia's en konijnen zou veel beter moeten zijn. De dieren worden niet grondig genoeg onderzocht of ze krijgen schadelijke medicatie of een verdoving die ze niet altijd overleven. Omdat veel mensen niet met hun knaagdieren naar de dierenarts gaan, missen dierenartsen de specifieke ervaring. Te vaak wordt penicilline toegediend, wat dodelijk is voor cavia's. Ook de populaire ontstekingsremmer carprofen wordt routinematig gegeven. Deze ontstekingsremmer werkt alleen goed bij honden. Knaagdieren kunnen er ernstige maagdarmklachten van krijgen. Overigens komen bij haar op de praktijk geen honden binnen. Ze vindt dat onhygiënische dieren. Honden brengen een hele bacteriologische flora mee omdat ze overal aanzitten.

De cavia en de behandeling

Cavia's, maar ook konijnen, zijn prooidieren, die niet snel laten zien wanneer ze ziek of gewond zijn, omdat een roofdier ze dan zo kan pakken. Cavia's en konijnen lijden vaak aan tandproblemen. Veel dierenartsen slijpen dan de tanden en kiezen, terwijl dit louter de symptomen bestrijdt. Eva Stoffels hanteert een holistische visie, niet het kwaaltje aanpakken maar alle onderliggende problemen. Is er sprake van een kiesabsces of een infectie, pak die dan eerst aan. Bij haar is de eerste stap opname en observatie, dan een algemeen onderzoek, ook bij het gebit voelen of er geen abnormale dingen zijn en dan eventueel röntgen, echografie. Fout is het ook om cavia's bij andere dieren samen te houden. Ze kunnen elkaar ziek maken. Honden kunnen ziekten bij cavia's overbrengen, en cavia's zijn zeer kwetsbare dieren, die snel ziek kunnen worden. Momenteel behandelt ze meer dan 10 cavia's per dag.

Nog wat adviezen: Houd geen kippen bij cavia's, want dat zijn dragers van salmonella en dat is dodelijk voor de cavia. Kijk altijd goed bij de cavia's naar hun ademhaling. Enten tegen longontsteking scheelt, vooral in de herfst, heel veel dode dieren. Dat heeft met de daglengte te maken. Zorg voor extra vitamine C via voer of poeder. Konijnen kunnen wel bij cavia's gehouden worden, maar zijn vaak te agressief, dus goed bekijken of het kan. Houd ook geen vogels bij cavia's, want hun darmflora is anders. Sierduiven zijn vaak dragers van verschillende ziekten, die dodelijk zijn voor cavia's.

Cavia's volgens Eva

Cavia's zijn volgens Eva fantastische dieren, ze zijn intelligent, sociaal, interactief, hechten zich aan mensen en zijn

De couveuse.

De behandelkamer.

planteneters. Elke cavia heeft zijn eigen karakter, ze laten zich niet gemakkelijk doorgronden, want daar moet je tijd en aandacht insteken.

In haar vrijstaande woonhuis, ongeveer 500 meter van de praktijk staat de hele benedenverdieping vol met meer dan 100 cavia's in allerlei soorten in tientallen grote bakken, de meeste waren ziek en zijn afgestaan door klanten, of er werd mee gesmeten door kinderen, want een cavia is beslist geen speelgoed voor kinderen, knuffelen mag natuurlijk altijd. Die opvang is er al vanaf 2003. Door deze opvang heeft Eva ook veel inzicht gekregen in juiste voeding en behandeling. Als je wat googelt vind je filmpjes waar dierenarts Eva Stoffels bezig is met het onderzoeken van cavia's. Ze heeft met haar man intussen ook een eigen bedrijf met voedingsformules voor zieke dieren, Maruvet. Bij Marumoto caviadokter vind je op internet complete informatie over verzorging, voeding, ziektes en behandeling. Door deze familie Stoffels mag de cavia zich verheugen in een deskundig team, dat ook waakt over het welzijn van de cavia. Graag leidt Eva Stoffels aspirant-dierenartsen op als caviaspecialist. Momenteel geeft zij tweejaarlijks een cursus voor dierenartsen om zich te bekwamen in het behandelen van cavia's. Hiervoor is zoveel belangstelling(!) dat er een wachtlijst is ontstaan.

CV van Eva Stoffels

Eva is in 1968 geboren in Warschau. Van 1987-1990 studeerde ze schei- en natuurkunde aan de universiteit van Warschau. In 1991 behaalde ze haar ingenieursdiploma in de natuurkunde aan de TU te Eindhoven, waar ze in 1990 haar man dr. ir. Winfred Stoffels leerde kennen, waarmee ze samen studeerde. In 1994 werd ze docent aan de TU Eindhoven. Van 1995-1997 deed ze een postdoctoraal aan

de Kyoto University Japan. Van 1997-2009 was Eva docent en projectleider biomedische wetenschappen aan TU Eindhoven en in 2009 deed ze de opleiding dierenarts aan de universiteit van Gent. In 2014 opende ze haar dierenartsenpraktijk Marumoto in Retie. Zij heeft inmiddels 100 wetenschappelijk publicaties op haar naam staan. ●

De hele begane grond staat vol met bakken waarin cavia's zitten.

Twee mooie getijgerde Reuzenduiven van fokker Szjii.

Over reuzen uit Hongarije

De imposante Hongaarse Reuzenduif nader bekeken

Boegbeeld van de Hongaarse sierduivenfokkerij. Ja, reuzen zijn het in ieder geval, en zeker in vergelijking met de vele kleine tuimelaarrassen, waaraan het land van oorsprong rijk is. Elke tentoonstelling in Hongarije wordt geopend met deze grote vormduif.

Tekst en foto's: Remco de Koster

De Hongaarse Reuzenduif is in zekere zin het boegbeeld van de Hongaarse sierduiven fokkerij

Uiteindelijk staat het ook in het logo van de Hongaarse bond voor de duiven- en kleindierenfokkerij, afgekort MGKSZ. In Nederland zien we zulke rassen nauwelijks, hoewel er in de afgelopen jaren toch wel interesse voor grote duiven blijkt te zijn. Wellicht is de reden dat je veel ruimte nodig hebt. En: de fok van vormduiven kent in de Lage Landen geen traditie. Daarom hoogste tijd een blik te werpen op een imposant ras naar alle toetsen der kritiek in het land van oorsprong, Hongarije, waar ik al vaker bij fokkers op bezoek was.

Voornameijk voorkomend in het zuiden van Hongarije

De Reuzenduiven zijn vooral verspreid in zuidelijk Hongarije (zuidelijk van het Balatonmeer), maar je treft ze wel in het hele land aan, overal staan wel wat van deze knoepers op een tentoonstelling. Maar de kwaliteit kan zeer verschillen, duiven van mindere kwaliteit zijn niet alleen kleiner, maar tonen ook duidelijk minder breedte in de borst en laten het ook in de rijke bevedering zitten, wat wederom in fijnere halzen, minder mooie kappen als ook fijnere koppen tot uitdrukking komt. De betere duiven zijn werkelijk grote en imposante forse duiven, met stevige halzen, brede, volle kappen en met koppen met duidelijk een breed en hoog voorhoofd.

'Turkse kroppers'

Naar de overlevering werden deze grote duiven in de 19de eeuw 'Turkse kroppers' genoemd, zoals dr. Szücs (voormalig president van de Hongaarse duivenbond en autoriteit in rassenkennis) ooit schreef. Enerzijds zou dat op de oorsprong van het ras duiden en anderzijds op de lichte tendens tot het keelblazen van de oorsprongsdieren. Zulke theorieën zijn naar mijn mening eerder vermoedens en ik houd het er maar liever op dat men in Oost-Europa met een specifiek landelijk karakter altijd wel van vleesduiven hield. Zulke duiven vond je niet in de stad, maar je moest ervoor de boer op en tevens naar markten, waar zulke grote duiven werden verhandeld. Overigens bestaat er nog een oud slag, de 'Boerenduif' (Parasztgalamb), met een korte voetbevedering en in de witte kleurslag.

In 2010 werd in Duitsland de Hongaarse Reuzenduif in Andalusisch blauw ter erkenning ingezonden.

Het ras is nog niet lang erkend

Tegenwoordig zijn hoogwaardige Reuzenduiven gevraagd en hebben ook hun prijs, als je naar fokkers van naam gaat. Het ras is trouwens nog niet eens zo lang erkend. De eerste Hongaarse standaard stamt uit 1960 en de meeste kenmerken eruit zijn nauwelijks veranderd. Tenslotte werd altijd gefokt naar grootte. Andere landen volgden pas veel later met de erkenning; in Duitsland was dat in 1974. De oorzaak waardoor ze laat door het westen werden ontdekt, zal er ook zeker aan liggen dat Hongarije lange tijd tot de geïsoleerde socialistische landen behoorde en contacten als ook tentoonstellingsbezoeken en daaruit resulterend contacten met fokkers lang moeilijk en bijna onmogelijk waren. Tegenwoordig is dat anders: Hongarije is weliswaar een klein, maar modern land en als vakantiebestemming ook bij Nederlanders geliefd. Veel natuur en een oorspronkelijk, landelijke charme dragen daartoe zeker bij. Zeker in de zuidelijke poesta waar de Magyar Óriás Galamb, zoals het ras heet, zijn oorsprong heeft, kan het ook heet zijn.

Rasbeschrijving

Werd de kwaliteit van een Reuzenduif ooit gemeten aan de veerlengte respectievelijk de spanwijdte van de vleugels, daarin heeft zich wel wat veranderd. De Hongaarse Reuzenduif is weliswaar nog altijd een vlakke, bijna horizontaal staande duif, maar staat tegenwoordig diep en breed en is in verhouding ook niet meer zo lang in de achterpartij, als we op vroegere opnames nog wel zien. De duif is breed, eerder compact, dit lichaamsvolume heeft vooral met een rijke bevedering te maken. Duiven van mindere kwaliteit laten het daarin vaak zitten. De betere duiven zijn rijker van bevedering, wat ook een stevige hals en grotere kap tot gevolg heeft.

De kap is rechtopstaand, breed en heeft zijdelings rozetten, die al op het eerste gezicht herkenbaar moeten zijn. Ontbreekt een rozet (of beide), dan is dat een grove fout. De kap is goed gevuld met een kleine scheiding naar de halsveren toe. Voorts heeft de moderne Reuzenduif een goed gevulde brede kop. De veren ervan leunen tegen de kap en geven deze tevens stevigheid en een zekere breedte. Smalle koppen en kleine en los bevederde kappen passen niet bij het ideaalbeeld. Je komt met zulke duiven ook niet verder in de fok. Het hele verenpak is breed en heeft ook

Een voorbeeld hoe de Hongaarse Reuzenduif dient te zijn: breed en diep staand, met een stevige hals en volle kopbevedering.

Een fraai kweekkoppel, broedend op de bodem tussen bakstenen, zo makkelijk gaat dat.

brede slag- en staartpennen. De vleugels liggen duidelijk op de staart. Een goede rugafdekking is mogelijk, ondanks dat de duiven ook in de achterste romp (rug) vrij breed zijn en zich nauwelijks naar de staart toe verjongen. De staart zelf is breed en gesloten van opbouw. In de beoordeling spelen type, lengte (maar wel met lichaamsvolume) en stand een belangrijke rol. De voetveren dienen goed gevuld en rond te zijn. De meeste Reuzenduiven tonen een groot en bij het ras passend voetstuk met bijbehorende gierhaken, met een lengte van ongeveer 15 tot 18 cm. De ringmaat is 15, natuurlijk de grootste onder de sierduiven.

Het broeden

De grootte, breedte en diepe stand blijven niet zonder gevolgen. De fokkers hebben vaak wat postduivenkoppels die helpen bij het broeden. Dat kunnen de Reuzenduiven ook wel zelf, want ze zijn daarvoor mans genoeg, maar er gaat door het lichaam van zo'n lobbies nog wel eens een ei kapot. En dat wil een fokker zeker niet bij een koppel, waarvan hij op mooie nafok hoopt. Ook zie je meestal dat goede fokkers bijzondere koppels in extra afdelingen houden (het lijken wel kleine paardenboxen) en daar hun duiven in houten kisten met hooi of stro op de bodem laten broeden. Dat functioneert prima. Het is

Eenvoudig voermengsel voor de Hongaarse Reuzenduiven.

Vier weken oude Reuzenduiven in vergelijking met een postduif.

ook handig om bij het leggen even een gipsei in het nest te voegen, zodat de duiven niet te zeer op de echte eieren drukken. Dat klinkt voor menig lezer misschien vreemd en omslachtig, maar dat is het niet, het hoort bij de fok van deze grote duiven met een gewicht van 860 tot 1000 gram. De eerder genoemde dr. Szücs noemt 900 gram voor de doffer en 800 gram voor de duivin als maatstaf aan het einde van het tweede levensjaar. Echter ik heb net zo goed gezien dat de Reuzenduiven in een kist in de hoek van het hok zelf broeden en zonder moeite hun kroost verzorgden. Het ligt er maar aan welke ambities je als fokker er op na houdt.

Voer

Gevoerd worden de Reuzenduiven overal naar hetzelfde eenvoudige principe, een grof mengsel, in de regel bestaande uit tarwe, gerst, mais en zonnebloempitten met wat erwten en misschien wat extra's, al naar gelang wat de fokker bij de boeren in de omgeving of op de markten kopen en thuis mengen. Het lijken gecompliceerde duiven, maar het zijn gewoon stoere en makkelijke kostgangers. Dat je er wel de ruimte voor nodig hebt, spreekt voor zich. De voetveren zijn niet hinderlijk. Meestal slijten ze wel af tijdens de fok.

Fokker Zoltan Bandli met een jonge Reuzenduif; jonge getijgerde duiven worden pas met de rui goed getekend.

Fokker Zoltan Bandli

De jonge Reuzenduiven groeien langzaam, zodat bijtijds met de fok wordt begonnen. De beste maanden om de duiven te exposeren zijn december en januari. "Pas in het tweede jaar zijn de duiven uitgegroeid," vertelde fokker Zoltan Bandli uit West-Hongarije, "en in het derde jaar zijn ze eigenlijk op hun mooist." Al sinds een jaar of 12 bezit hij mooie zwarte en zwartgetijgerde Reuzen. Daarvòòr fokte hij wedstrijdpostduiven, maar nu ook de Reuzenduiven grootbrengen, want ze gaan (ongewild) niet altijd even behoedzaam met hun legsel om. Broeden en voeren kunnen ze wel goed. De grootte van Reuzenduiven zie je pas in vergelijking met een normaal gebouwde duif, zodoende was ik blij, daarvan een opname te kunnen maken.

Dezsò Szijj fokt het ras al langer dan 30 jaar

Een andere fokker die in het Hongaarse binnenland woont heet Dezsò Szijj. Zijn duiven staan breed en diep, zijn rijk bevederd, wat de kwaliteit van een grote en compacte vormduif benadrukt. Ze tonen ook het rustige en aangename karakter van het ras; ja, het lijken wel teddyberen onder de sierduiven. Zijn duiven broeden in een grote stal in houten kisten met gedroogd gras en op zolder zitten een aantal geelzilver postduiven voor de zorg van de eieren en kroost. Postduiven worden graag genomen omdat ze rustig broeden en je kunt altijd op hen rekenen. Het 'koningspaar,' een zwartgetijgerde doffer en een zwarte duivin had meneer Szijj extra in een hok en het was werkelijk bijzonder om te zien met hun mooie brede schelpkappen, die, zoals het in Hongarije graag wordt gezien, zijdelings ver doorlopen. Een smalle kap (zijdelings 'afgehakt'), laag zittende kappen, dunne kappen en het ontbreken van de rozetten is vanzelfsprekend ongewenst. Een lichte scheiding tussen kap- en halsveren wordt getolereerd.

De kleurslagen

Officieel zijn er meerdere kleurslagen, maar de mooiste dieren zie je steeds weer in zwart en zwartgetijgerd; de laatste zowel in donker- als in lichtgetijgerd. De zwarten worden veelal voor de fok van getijgerden ingezet. De kleurverdeling speelt geen grote rol bij de keuring en toch zie je heel goed getijgerde exemplaren, het gevolg van jarenlange fok en selectie. Ook de witten zijn algemeen goed van kwaliteit. Zij hebben, evenals de min of meer geëksterden, donkere ogen, alle andere kleuren hebben oranje ogen.

Ook de blauwen zijn goed en sinds een aantal jaren ook rood en geel, die -al naar gelang de navraag-, graag worden geëxporteerd. Rood en geel ontstonden overigens met hulp van de Franse Montauban en overigens werd er ook gekruist met Mondainduiven, eenmaal bekend in Hongarije. Het bleek een flop, want de Reuzenduiven kregen smalle halzen en kleine koppen, precies het tegendeel, van wat men wilde. Andere tijgers (behalve zwart) en ook zilverkleurigen zie je zelden. Hier en daar zijn ook Reuzenduiven te vinden in een zogenaamde ganseltekening, dat wil zeggen geëksterd met een witte kop en slab, maar het blijft meestal wel moeilijk, naast alle prioriteiten van een vormduif ook nog eens een goed begrensde tekening te verwezenlijken. Nieuwe kleurslagen komen er nauwelijks

Fokker Deszò Szijj uit Rabaszentandras met enkele van zijn Hongaarse Reuzenduiven.

bij. Acht jaar geleden werden in Duitsland de Andalusisch blauwe Reuzenduiven geshowd en daarna erkend.

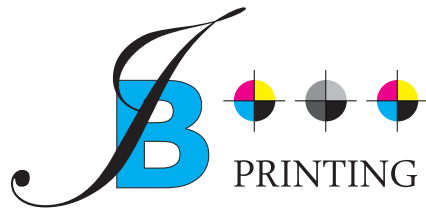
Weinig fokkers

Het aantal fokkers van Hongaarse Reuzenduiven is niet groot. De liefhebbers vind je meestal in landen waar vormduiven traditie hebben en algemeen geliefd zijn en natuurlijk in Hongarije, het land, waar vele duivenrassen ontstonden. ●

Het verschil in grootte wordt nog duidelijk bij deze ongeveer twee maanden oude Reuzenduiven.

Wij printen en verzenden ook uw clubbladen

Ganskamer 40
8162 JG Epe
0578-620970
info@jbprinting.nl

Voor Liefhebbers Door Liefhebbers

KleinveeService

Wij bezorgen uw bestelling vanaf € 99,- GRATIS thuis!!
Voor 16:00 besteld = Volgende werkdag thuis bezorgd!!

Dé webshop voor:

- Broedmachines
- Broedmachine onderdelen
- Drinksystemen
- Trapbakken
- Voerbakken
- Opfokmaterialen
- Vangkooien
- Hokken&Kooien
- Legnesten
- Gaas

Nieuw: Drinkstelsysteem voor konijnen

Nieuw: Legnesten

Fiet Cosmo 70 eieren € 299,- Volautomatisch

www.KleinveeService.nl

Neterselseweg 11
5531PH Bladel
0497-844325
info@kleinveeservice.nl

Wilt u uw bestelling afhalen? Dat kan ook!

De Groot DIERVOEDERS B.V.

Zwolsesweg 115
's-Heerenbroek
038 - 355 72 14

De Aar 18
Dronen
0321 - 31 17 55

Geen tijd om te stoppen?
Kom online shoppen!

DE SPECIALIST

- Diervoeders
- Benodigheden
- Geneesmiddelen
- Bodembedekking
- Laarzen/Klommen
- Reinigingsmiddelen
- Enkelvoudige zaden
- Bestrijdingsmiddelen
- Tuin & Landbouw artikelen

Totaal samengesteld pakket tot 25 kg
€ 3,95 verzendkosten

Ook voor de grootverbruiker kunnen wij een scherpe offerte aanbieden.
Ga naar de site of bel!

Voor informatie en actuele prijzen zie onze website:
www.degrootdiervoeders.nl

A.K.V. Onbetwist de kooienspecialist

- Ruim 9000 stuks kooien voor de verhuur in alle maten.
- De grootste show van Nederland kunnen wij volledig bedienen, daarbij rekening houden met de mensen, lichte kooien in lichte onder bakken.
- Alle kooien op karren met 2 bokwielen en 2 standers, in alle hallen makkelijk te trekken met de dolly tussen de kooien, dus geen sjouw werk.
- Alle schragen op Euro pallets, 90 stuks.
- Eigen transporteur, eigen heftruck.
- Dus het gemak dient de mens.
- Daarnaast leveren we nieuwe en gebruikte kooien in bijna alle maten.
- We kunnen ook kooien renoveren, zijn ze weer als nieuw.

Postbus 149, 3800 AC Amersfoort * 033 466 69 61 of
06 51 52 00 32 * info@akv-amersfoort.nl *
WIFI aanwezig

Alles Kids!?!!

Europashow Denemarken, een top belevenis

Door Marjan Holmer-Vriezekolk

Hoi jongens en meisjes,

Heel lang hebben jullie naar de Europashow in Herning uitgekeken? Eindelijk was het dan zover! Op maandagavond begonnen jullie allermooiste dieren een de reis naar Denemarken. Samen met honderden andere hoenders, konijnen, sierduiven enz. gingen zij ook het avontuur aan.

Best spannend, niet alleen voor de dieren maar ook voor hun baasjes

Gelukkig maakten ook meerdere jeugdleden de auto- of busreis naar Denemarken om de Europashow te zien. Bijvoorbeeld Brend de Maag uit Laren. Hij werd op de Landelijke Jeugdshow Laren kampioen met zijn Brünner kropper en zijn Barnevelderkiel. Brend vond het heel erg spannend zo vertelde hij. "Spannend omdat ik niet wist hoe het eruit zou zien. En spannend omdat ik alleen met mijn vader op reis mocht. Echt heel speciaal dat dit mocht van mijn vader en moeder." Ook Rick van 't Goor reisde met de hele familie onverwachts af naar Denemarken. Dat gold niet voor Willemijn en Wende de Poel en Marith Vrugteman. Zij zijn ervaren Europashow bezoekers, zij waren er ook in Frankrijk al bij. Voor Nick Rechterschot was het ook een eerste keer dat hij mee deed. Emma en Hugo hadden ook al Europese fokkerservaringen.

Brend de Maag laat zijn Barnevelderkiel zien.

Ook voor Brend was het even zoeken naar zijn Brünner kroppers.

Bijzondere ontmoetingen, Brend de Maag

Op zaterdagochtend gaat Alles Kids naar de grote hallen in Herning waar meer dan 27.000 dieren te zien zijn. Direct bij de ingang waar een overzichtelijke plattegrond hangt treffen we duiven- en kippenfokker Brend de Maag uit Laren aan. Hij was vrijdagmiddag al aangekomen en logeert in een Bed & Breakfast. Samen gaan we naar de duivenhal. De Brünners hebben het best goed gedaan, zegt

Brend, 1x 93 punten, 2x 94 punten en 1x 96 punten. Uiteraard maken we een fotomomentje bij de duiven en wandelen dan naar de kippenhal. De Barnevelderkielen zijn door een Duitse keurmeester beoordeeld volgens Brend. Deze keurmeester had een voorkeur voor forse dieren, want die hebben allemaal hogere punten dan mijn

Barnevelders. Brend moest het doen met 3x 92 punten en 1x 93

punten. Wat vindt Brend van de show? "Het is enorm groot, ik vind het heel mooi en ik ben super blij dat ik hier heen mocht van mijn ouders." Op zondag reisde Brend terug naar Nederland. Maar niet nadat zijn vader en hij ook zijn opa Van Dierendonck hadden geholpen om dieren uit te kooien voor de terugreis. Brend moest de volgende ochtend al weer vroeg op omdat precies dat weekend het schoolrooster werd gewijzigd. Helaas niet de eerste drie uur vrij.

Marith Vrugteman en Willemijn de Poel

In de kippenhal treffen we vermoeid, hangend aan een tafeltje, en met kleine oogjes de dames Marith Vrugteman en Willemijn en Wende de Poel. Zij waren gisteravond na een lange rit aangekomen in Denemarken. We zijn pas om 01.30 uur gaan slapen vertelden de dames. Wat hebben ze zoal beleefd? Heel komisch vonden ze het feit dat hun vaders samen nog even naar een café wilden voor een biertje. Maar er werd geen café gevonden en dus zaten de papa's buiten onder een veranda aan een blikje sinas, vertellen ze lachend, met de nadruk op sinas. Volgens Wende de Poel (10 jaar) zou het veel handiger zijn als die Europashow gewoon in Nederland was. Het damestrio vindt het lastig om alle dieren te vinden, het is een beetje zoeken. Eerst bekijken we de Serama's

Marith Vrugteman bij haar Frankische Landganzen.

van Marith. Ze is tevreden met 1x 92 en 3x 90 punten. Haar scores met de twee Frankische Landganzen zijn hoger. De ganzen hebben een mooie 93 en 95 punten en staan te koop. Waarom? "Omdat we er anders te veel hebben," zegt Marith. Het gezelschap rijdt zaterdagavond nog terug naar Nederland. Helaas heeft Marith ook nog twee toetsen maandag. Oef zeg, Engels en Frans. Met Willemijn de Poel stappen we naar de duivenhal om haar twee Thüringer Goudkevers te zien. Ze hebben 91 en 96 punten gehaald. Haar

twee Hyacintduiven scoorden beiden 93 punten. De tekst op de beoordelingskaart is in het Duits. Kun je dit lezen en begrijpen? "Eh, nee, ik snap er niks van," zegt ze. Heb je nu een prijs? "Ja, volgens mij wel, maar ik weet niet wat het is." Samen lopen we naar het Holland House waar de KLN- en NBS stand is. De prijzen zijn hier nog niet afgeleverd door de organisatie, dus kunnen we nog niet zien wat Willemijn heeft gewonnen. Maar dat komt later wel goed. Natuurlijk ook een fotoshoot bij hun dieren. Het publiek kijkt belangstellend toe.

Willemijn heeft haar prijs in het Holland House in ontvangst genomen. (Foto familie De Poel)

Marith Vrugteman (r) samen met haar vriendinnen Wende (l) en Willemijn bij haar Serama's.

Willemijn de Poel moest ook even zoeken naar haar ingezonden Thüringer Goudkever duiven.

Rick van 't Goor

Net als Rick een warme hap wil gaan smikkelen zien we hem. Het eten kan wel even wachten en Alles Kids gaat met hem naar zijn ingezonden Japanse kwartels. Hoe moesten we ook al weer lopen om er te komen? Oh, het is ook zo groot hier. Rick mocht vrij van school om op vrijdag al naar Denemarken af te reizen. De directeur vond het goed, want als het met talent te maken heeft dan vindt hij dat belangrijk. "Goed zo, directeur," zegt Alles Kids. De Japanse kwartels hebben zich van hun mooiste kant getoond aan de keurmeester. De score is 1x 92, 2x 94 en 1x 95 punten. En daarmee sleept Rick een mooie prijs in de wacht! Proficiat en ook nog een mooie herinneringsmedaille erbij.

Emma, Hugo en Stijn Lamberink

"Ik, Emma moest helaas verstek laten gaan omdat ik griep had. Mijn broers Stijn en Hugo zijn wel naar Herning geweest met papa. De vier buff Columbia Antwerpse Baardkrielen hebben het redelijk goed gedaan. Geen kampioen, maar we zijn wel tevreden. De jongens hebben genoten van de prachtige show." Groetjes Emma, schrijft ze aan het einde van het verslagje.

Nick Rechterschot

Nick heeft zelfs op school al een spreekbeurt gehouden over zijn belevenissen op de Europashow. Hij heeft zijn klasgenootjes het volgende verteld: Ik ben naar een de Europese kleindierenshow geweest van dinsdag 6 november t/m zondag 11 november met papa, mama en Willie Grootte Schaarsberg en 23 kippen. Mijn papa en Willie wilden meedoen en ik mocht ook meedoen met mijn eigen kippen. We zijn op 6 november om half vier 's nachts vertrokken en we werden direct achtervolgd door de politie. Aan de grens van Denemarken werden we van de weg gehaald door de douane, maar we mochten er door toen ze onze paspoorten hadden gezien en papa verteld had wat we gingen doen. Toen we in Denemarken aankwamen gingen we als eerste de kippen inkooien. De show was in het Messecenter in Herning, dat zijn heel veel grote hallen bij elkaar waar de show werd gehouden. Er waren wel 30.000 kooien voor alle dieren, verdeeld over acht gebouwen. Ik heb heel veel mooie dieren gezien en ook hele rare zoals een wrattenduif. Toen de kippen in de kooien zaten gingen we naar ons vakantiehuis in Sondervig, dat ligt aan de Noordzee. Woensdag en donderdag werden de dieren gekeurd en mochten we er niet naar toe, toen zijn we naar het strand geweest en bij de visvijver. Bij de keuring gaat de jury kijken hoe de kippen eruit zien en dat schrijven ze op een keurkaart, daarop staat wat ze wel en niet goed vinden en daar geven ze punten voor. Vrijdag 9 november was de opening van de show en zijn we gaan kijken. Mijn kippen hadden geen prijs, de hoogste score was 94 punten, maar de kippen van papa en Willie hadden wel een prijs, zij werden allebei Europa Champion. Ook zijn we naar het konijnspringen (Konijn-Hop) geweest, ze moesten over hindernissen springen, dit was erg grappig. Zaterdag ben ik nog met mama naar het Legohouse in Billund geweest. Zondag was de laatste dag van de show. Die middag hebben we de kippen weer uitgekooid en daarna zijn we naar huis gereden. Als aandenken heb ik een mooie medaille gekregen. Ik vond het superleuk!

Rick van 't Goor is trots op zijn prijs voor zijn Japanse kwartels.

De show zag er in zijn totaliteit keurig verzorgd uit.

Nick Rechterschot bij de ingang van de show, geheel in stijl met de Deense vlag op zijn shirt. (Foto familie Rechterschot)

Maduro en Dam op stoom

Vervelend voor de konijnenfokkers was dat de Champion Show niet doorging, maar in mijn ogen nog veel frustrerender voor de kippenfokkers onder ons, omdat de Noordshow ook al door vogelgriep aan de neus van de gevederde vrienden voorbijging.

Tekst en foto's: Stefan Luchtenberg

Twee jonge kleindochters met 'Heeringa bloed.'

Vorig jaar ben ik op de Champion Show van 2017 twee kleine Friezen tegengekomen

De een was en is Rijnlanderfokker, de ander Eksterkonijnfokker. Beide fokkers waren en zijn altijd in voor een dolletje en ze vertelden me dat ze het komende seizoen als combinatie verder wilden gaan. Voor alle duidelijkheid, als combinatie voor tentoonstellingen. Een naam hadden ze toen ook al aangereikt gekregen van een keurmeester, namelijk Maduro-Dam. De naam van de combinatie is natuurlijk afgeleid van onze miniatuurstad. Deze mannen die klein van lengte zijn hadden zich voorgenomen door hun krachten te bundelen, grootse daden verrichten. Ze wilden de gevestigde orde in konijnenland wegvagen. Dus het zou volgens hen maar zo kunnen, dat Jan Heeringa voor het laatst een grote prijs heeft gewonnen op een tentoonstelling.

Van deze 'Heeringa kleindochter' verwacht ik nog het een en ander.

Het bovenstaande werd in 2017 opgeschreven

Maar de uitspraken van beide mannen zijn aardig uitgekomen. Dat Jan Heeringa de tentoonstelling van 2018 in Utrecht niet won was natuurlijk niet hun verdienste, maar dat Jan Heeringa niet de mooiste Rijnlander had, was zeer zeker wel hun verdienste. De oudste en waarschijnlijk ook de knapste van de twee kleine Friezen wist Jan Heeringa eigenhandig met een Rijnlander van de eerste plaats af te houden. Dat deze klap hard bij Jan aankwam bleek wel bij de dierbespreking waarbij Jan ook heel graag zijn nummer 1 aan de aanwezige fokkers wilde showen.

Als fokker kun je alleen maar succes hebben als er concurrentie is. Dat weten ze in Friesland als geen ander, want wie in Friesland (maar ook ver daarbuiten) heeft er geen mooie Rijnlander van Jan Heeringa in de hokken gehad.

Het zou zo maar eens kunnen dat Maduro en Dam Jan met een dier uit zijn eigen bloedlijn verslagen hebben. Benieuwd wat in 2018 het sportieve antwoord van Jan Heeringa wordt! Of zetten beide kleine Friezen hun strooptocht op eremetaal voort? We zullen het zien. ●

Of ben ik ze alle drie te slim af met deze ram?

Beter ten halve keren dan ten hele dwalen

Tallose broedmachines staan op dit moment alweer op de temperatuur die nodig is om te zorgen voor kuikens. De slaglijsten en de controlelampjes doen feilloos hun werk. In veel konijnenhokken liggen warm ingestopt tussen stro en haren al jongen. In menig caviahok lopen de jongen al driftig heen en weer om maar niets van het aangeboden voer te missen.

Tekst: Gerrit Grooten

Zo hoort het tenminste te gaan als alles gaat zo als we gepland hebben

En in de meeste gevallen gaat het gelukkig ook zo. Maar er zijn altijd nog gevallen dat de duivin van het nest gaat en de eieren laat voor wat ze zijn en de doffer op bezoek gaat bij de buurvrouw. Er zijn altijd situaties dat de kuikens niet door het eivlies heen weten te komen. Ik heb dat zelf al diverse keren meegemaakt bij mijn Indische vechtkrielen. Er zijn altijd wel voedsters die niet weten wat ze met een nest door elkaar heen wiebelende jongen moeten beginnen en ze ten einde raad maar geheel of half opeten. Dat is dan de minder prettige kant van de hobby.

Maar soms ben je geneigd om ondanks alle goede zorgen en voorzorgsmaatregelen uit je vel te springen. Als er dan ook nog zogenaamde wijze raadgevingen van collegafokkers komen in de trant van: je moet wat meer geduld hebben en geduld is een schone zaak. Natuurlijk is dat een waarheid als een Frisian-Holsteiner stamboek-koe, maar wel één met een bittere bijmaak. Goede raad komt meestal uit de mond van een collega die zelf op dat moment niets te klagen heeft.

De oorzaak van de problemen kunnen legio zijn

In elk boekje over onze hobby of het nu duiven, kippen, of konijn en cavia's zijn, kun je er over lezen. De voedster is te jong en moet het nog leren. De kip heeft het verkeerde voer gehad en het duivenpaar is niet op het juiste tijdstip gekoppeld. Er worden allerlei redenen gezocht. Je wordt er soms moedeloos van en kom dan ook niet altijd met een niet al te vrolijk gezicht terug van het voeren. Je wilt heel graag een oorzaak vinden. Geduld beoefenen is dan wel eens heel moeilijk. Als fokker van tekeningdieren kan ik er heel goed tegen als er geen goed getekend jong in een nest ligt. Ik heb wel eens een jaar gehad dat je niet hoger uitkwam dan een kleine ZG. In zo'n geval kun je bij jezelf te rade gaan of je de juiste paring hebt toegepast. De eerdere

Rijnlanderfokker Durk Schram uit Balk vertelde me eens vol trots dat hij een fraai getekend jong bij een voedster van drie jaar oud had liggen. "Ik wilde een jong van die voedster en dat is me nu gelukt," zei hij trots, "want het is een hele beste voedster qua type en bouw en ze verzorgt de jongen altijd prima." Toch is dat een ander soort geduld dan bij dieren die de jongen laten verkommeren.

Bij mij krijgen voedsters altijd tweemaal en een enkele keer een derde kans

Als ik voor een interview bij fokkers op bezoek ga, is steevast een van vragen of zijn of haar dieren goede moederdieren zijn en of ze een goede melkgift hebben. Vaak is het zo dat je te lang blijft tobben met minder goede moederdieren en dat je dan wel eens op het einde van het fokseizoen, zo halfweg augustus, nog een nestje krijgt. Van zulke jongen moet u maar afwachten of het volgende jaar niet weer de cyclus van pech en spanning opnieuw begint.

Mijn raad is, tob niet met die miskleunen en verwacht geen subliem moederinstinct van dochters van min of meer ontaarde moederdieren. Ruim ze op, het bespaart voer en hokruimte. In het boekje over de erfelijkheidsleer van wijlen de heer Schippers begint hij niet voor niets met de regels uit een gedicht van René de Clecq:

**IK KREEG VAN MIJN OUDERS
VAN IEDER EEN PART
VAN VADER MIJN SCHOULDERS
VAN MOEDER MIJN HART.**

Drie voorzitters op een rij: Ludo v.d. Neste MCB, Co Tersteeg FHC en Andreas Lange MCD.

Foktechnische dag Franse Hoender Club

Traditioneel werd op de tweede zaterdag in augustus de foktechnische dag van de Franse Hoender Club gehouden. Was in het verleden de bespreking op deze dag een beetje los en met alle Franse rassen, dit jaar was er gekozen voor een strakke aanpak en maar één ras, de Marans en de Marans kriel.

Tekst en foto's: Dirk de Jong

Informatiemap

Er zijn nogal wat onderdelen aan deze rassen zoals staardracht, beenkleur, glans, bevedering, oogkleur en kam, die vaak discussies opleveren. Zo blijkt dat er in de omliggende landen en Frankrijk met de beenkleur veel soepeler wordt omgegaan. Daar kijkt men naar de voetzolen. Zijn die wit of vleeskleurig, dan is de beenkleur goed. Veel liefhebbers en keurmeesters vinden het moeilijk om bij het onderdeel te blijven. Ze zien direct de andere fouten aan het dier. We moeten anders naar een dier leren kijken. Zoek de positieve zaken en benoem de fouten als verbeterpunten.

Oud-voorzitter MCD Hans Dieter Buschmann, voorzitter MCD Andreas Lange en clubkeurmeester MCD Bernd Kexel.

Overleg bij de Nederlandse keurmeesters v.l.n.r. Hanno Dijkhorst, Anthony van Dierendonck, Aad Rijs en Geri Glastra.

Het bestuur had daarom gekozen voor een heel interessante informatiemap die onderdeel voor onderdeel de mogelijkheid voor aantekeningen bood. Deze aanpak werkte. Dwaalde men te veel af van het te bespreken onderdeel, dan kon men met een simpel 'komt later' terug naar het onderwerp.

Nieuw was ook dat er Duitse en Belgische liefhebbers en keurmeesters waren uitgenodigd

Dit speciaal voor het internationale Marans kampioenschap ter ere van het 20 jarig bestaan van de Marans Club Deutschland (MCD) op de Euregioshow in Bocholt, om de keurmeesters op één lijn te krijgen. Ook dit onderdeel is meer dan geslaagd, waaraan elke keurmeester zijn

De kleur van de voetzolen bepaalt in andere landen of de beenkleur goed is.

Geconcentreerd wordt gezamenlijk de glans bekeken en besproken.

De aanwezige keurmeesters v.l.n.r. Heinz Marquardt (D), Geri Glastra, Anthony van Dierendonck, Aad Rijs, Hanno Dijkhorst allen (NL), Jaak Rousseau (B) ook aanwezig, maar niet op de foto, Bernd Kexel.(D). Op de achtergrond bestuurslid MCD Bertold Fenske.

De BBQ-master Jouke v.d. Siepkamp. (Foto Geri Glastra)

bijdrage leverde, wat ontzettend leerzaam was voor collega's en fokkers. Aanwezige keurmeesters waren Aad Rijs, Geri Glastra, Anthony van Dierendonck en Hanno Dijkhorst. Voor België was Jaak Rousseau aanwezig en voor Duitsland Heinz Marquardt en Bernd Kexel. Voor u als tentoonstellingssecretaris bevelen wij deze keurmeesters als specialist aan voor de Marans en Marans krielen.

Lunch

Om de concentratie vast te kunnen houden was er rond het middaguur een lunch, die begon met een aperitief, voor iedereen een glas Pineau de Charentes, een drankje uit de herkomststreek van de Marans. Natuurlijk werd de inwendige mens niet vergeten. Daarvoor zit u bij de FHC wel goed. Het bestuur had gekozen voor een snelle Hollandse lunch, goed belegde broodjes kaas, worst, frikandel en kroket. Vooral die laatste vlogen er net als de broodjes kaas met grote snelheid en hoeveelheid doorheen, zeker bij onze Duitse gasten.

De middagsessie

Daarna weer terug naar de Marans voor het laatste onderdeel van de informatiemap: de bespreking van de kleurslagen. Ik begon met de vraag: "Moeten we de kleurslagen bij de Marans, net als bij de vechthoenders, van ondergeschikt belang zien?" Met andere woorden, moeten we wat ruimere marges toestaan bij de kleuren. De Marans wordt hoofdzakelijk gehouden vanwege hun prachtige roodbruine eieren. Dit wordt in de praktijk eigenlijk al gedaan omdat de Marans op de tentoonstellingen vrij zeldzaam is. Ze worden eerlijk, maar met veel soepelheid beoordeeld, was het antwoord. Voordat we aan de eindbespreking met de samenwerkende clubs MCB, MCD, FHC konden beginnen, was er nog een vragen- en uitlegronde met de aanwezigen keurmeesters. Ook dit onderdeel was weer ontzettend leerzaam. Met liefhebbers onder elkaar is Duits of Nederlands geen enkel probleem. Het bleek dat de aanwezige keurmeesters allemaal hun talen spreken. We sloten deze dag af met een barbecue, waar iedereen onbepaald kon afhaken en waarbij onze Duitse Maransvrienden naast het bier heel veel kleine maagversterkingen presenteerden die steeds sterker werden.

Tenslotte

We kijken terug op deze fijne dag of eigenlijk dit fijne weekend, want vele gasten waren er meerdere dagen. Er waren liefhebbers bij die zelfs helemaal dichtbij de Poolse grens vandaan kwamen om op onze technische dag aanwezig te kunnen zijn. Ja, we hebben een goede reputatie internationaal bij de Maransliefhebbers en hebben dit, oordelend naar de reacties achteraf, helemaal waar kunnen maken. Alleen maar positieve berichten op de clubforums en in de mailbox. Welk ras zullen we in 2019 eens onder handen nemen? De FHC heeft er zes onder haar vleugels. ●

De kalkoengeniëus Carl Augustinus

Groep mooie fokhennen.

Samen met enkele leden van de vereniging 'Speciaalclub voor tamme park- en watervogels' mochten we op hokbezoek bij Carl Augustinus de absolute grootmeester bij de kalkoenen. Deze meervoudig nationaal en Europees kampioen kweekt op een bijna professionele manier zijn dieren.

Tekst en foto's: Wilfried Lombary

Carl woont in Wiekevorst, een Kempisch dorp in België

Dat is een kleine typische landelijke gemeente in België waar tot ver in de 20ste eeuw landbouw en veeteelt het belangrijkste middel van bestaan was. Het is een deelgemeente van Heist-op-den-Berg, gelegen in het zuiden van de provincie Antwerpen in de driehoek Antwerpen-Mechelen-Aarschot. Door zijn twee befaamde en zeer druk bezochte kapellen mag Wiekevorst een 'dorp van Maria' genoemd worden.

Wie is Carl Augustinus

De vijftigjarige Carl is beroepsmatig leraar houtbewerking aan een technische school en dus handig met het bouwen van hokken, kooien en broedmachines. Daardoor beschikt hij over een zee aan vrije tijd en veel vakantie. In een normale 'nine-to-five' job zou hij zijn hobby nooit zo kunnen uitoefenen. Hij staat er altijd bij alsof het succes hem overkomen is, maar dat is eerder ongemak voor emoties dan nederigheid. Carl is een winnaar en eerder een

goudhaantje die in zijn vreugdetafereel niet verder komt dan wat beschaafd handgeklap. Dus eerder iemand voor slow dan voor de ophitsende rock and roll. In zijn jeugd groeide hij op onder de kerktoeren in een voorstadsje van Antwerpen. Met zo'n profiel scoor je vandaag allerminst. Carls jeugdregio verhinderde hem niet om een prachtige internationale kalkoenen carrière op te bouwen.

Hoe werkt zijn fokkerij?

Zijn eerste kalkoenerassen waren de Amerikaanse bronskalkoen, de Narragansett, Bourbon Red, White Holland en Amerikaanse zwarte kalkoen. Omdat 'goed' niet genoeg was voor hem bleven na een tijd alleen de Amerikaanse bronskalkoen en de Narragansett over. Hij wilde zich met veel overgave en kennis op die rassen focussen en specialiseren. Carl stond in die jaren nog als een gesloten oester in het leven, maar vrouwlief, kind en kalkoenen braken de schelp open. Achteraf bleek dat een prima keuze. Dat bewijzen al zijn mooie (catalogi) successen op grote kleindierenshows.

Groepje prachtige fokhanen.

De hennen in hun afzonderlijke kooien voorzien van hun zadelmatje.

Kuikens onder de warmtelampen.

Selectie en voorbereiding ouderdieren begint in december

Hij fokt in fokgroepen die bestaan uit twee volle broers en twee tot drie zusters als moederdieren. De voorselectie gebeurt op basis van gewicht, type, tekening, kleur, voor-geschiedenis en ouders. Het doel van die fokgroepen is het vinden en zoeken naar een evenredige kwaliteit tussen broers en zusters. De hanen krijgen geleidelijke bijverlichting tot 14 uren die bereikt wordt tegen eind december. De hennen krijgen eveneens geleidelijke bijverlichting tot 14 uren, te bereiken tegen half januari. Ze worden ook voorzien van een juten zadelmatje om veer- en andere rugbeschadiging te voorkomen. De nagels van de hanen zijn immers sterk en lang.

Fokstelsysteem

Hij hanteert een vorm van piramideteelt waarvan de basis stevig en gekend is. De hennen en hanen zitten in individuele kooien met een tussengang op een ondergrond die bedekt is met koolzaadstro. Zo kunnen de hanen en hennen elkaar steeds zien en komt van het ene het andere. Dat is toch de bedoeling van het schimmige maar doeltreffende verleidingsspel. De hanen paren met hennen (tot 12) uit verschillende moeders. Iedere hen komt aan de paarbeurt en dat op basis van gedragingen tot bereidwilligheid. Het koppel wordt dan vrij en samen in de tussengang gelaten. Hier geen wilde rituelen en verkrachtingen maar een paring met wederzijdse toestemming. Een kalkoehaan is nu eenmaal een echte 'Engelse gentlemen' en kan zich als dusdanig ook gedragen en beheersen. Voordeel is dat er nooit discussie kan zijn van wie elk ei is. Maar ook een betere bevruchting en een paring die niet tijdgebonden is. Fokhanen niet ouder dan maximaal 3 jaar. In totaal wordt er gekweekt met 60 ouderdieren. Sommige hennen leggen 2 eieren per dag. In alle fokkooien is er een lagedruk waterleiding en het voer in silo's van 5 kg.

Verzamelen van broedeieren

De hennen beginnen met leggen in de derde en vierde week van januari. Alle ei- en leggegevens worden per hen digitaal genoteerd. Hier gelden ook strenge selectiecriteria. De hoeveelheid eieren moet minstens 60% zijn, wat wil zeggen dat op 60 legdagen de hen minstens 36 eieren moet leggen. Dat weetje is noodzakelijk voor zijn selectie van de toekomstige jonge fokhanen. Want de eiafzet is erfelijk en dus zeer belangrijk. De toekomstige fokhanen komen dan ook uit de

beste legsters. Ook de eivorm, schaal kwaliteit en gewicht worden nagekeken en genoteerd. Die gegevens worden allemaal in een computerprogramma gestopt. Om de 14 dagen worden broedeieren in de broedmachines geplaatst.

Broeden

Kalkoeneieren uitbroeden is een specialiteit waar veel fokkers grote problemen mee hebben. Carl heeft vijf zelfgemaakte automatische motorbroeders en dito uitkomstbakken. Die zijn uitzonderlijk gemaakt en specifiek voor het uitbroeden van kalkoeneieren. Zo zijn de draagsystemen aangepast aan de vorm en de grootte van de eieren. In commerciële machines is er in de uithoeken nog een verschil van 1°C te meten. In zijn machines is dat amper nog 0,1°C, wat een enorme meerwaarde blijkt te zijn. Hij start op 38°C en vanaf dag drie op 37,7°C. Na 14 dagen produceren de eieren zelf warmte en mag de maximale schaaltemperatuur niet hoger worden dan 39,5°C. Het ideale vochtgehalte is 55% die hij bij het aanpikken geleidelijk opvoert tot 85%. De eieren worden tot dag 24 tweemaal per dag omgekeerd. Omdat kalkoeneieren groot zijn is het verluchten (CO₂) vanaf het aanpikken 2 tot 4 maal daags noodzakelijk. In de machines worden de eieren met de bolle kant omhoog geplaatst. De eieren van iedere hen worden in afzonderlijke vakjes geplaatst. Tijdens het broeden worden de eieren automatisch verneveld. Op de grond van de broedkast is er een 1 cm dik dekentje om het uitglijden te voorkomen. Aan het einde van de legperiode zit er minder kalkvorming in de eieren en worden de broedomstandigheden wat aangepast. Bij het einde van het broeden mag het vochtverlies niet hoger dan 16% zijn. Na de uitkomst verhuizen de kuikens naar een couveusekast (koolzaadstro) waar ze nog een halve dag in zitten. Dat koolzaadstro voorkomt kromme poten en tenen. De minimale broeduitkomst moet ongeacht het winter of zomer is minstens 85% zijn. De verdere opfok gebeurt op koolzaadstro of bleke stofvrije schaafrullen met een geleidelijke temperatuurafbouw. Het water komt via een lagedruksysteem en het voer in silobakjes. Tip: hou kalkoenuikens nooit op roosters want hun tenen zullen bezaaid worden met blaren. Probeer ook nooit kuikens uit het ei te pellen want het eivlies is zeer sterk.

Opfok kuikens tot 4-6 weken

De eerste twee dagen lopen ze op papier en eten van de grond. Kalkoenuikens vinden soms het voer niet in

voerbakjes of fonteinen. Onder de warmtelamp is het 42-43°C. Bij de geboorte zijn de geslachten nog niet te herkennen, dat kan pas na zes weken aan de kop en de hals. Tot 1/3 van de eendagskuikens wordt verkocht, de hennetjes voor de sier of het ei en de hanen voor het vlees.

Opfok kuikens vanaf 5 tot 7 weken

Vanaf die leeftijd verhuizen de kuikens naar de buitenstallen met een ondergrond van stro. Een warmtelamp is aanwezig als back-up voor eventuele koude of natte weersomstandigheden. Water rechtstreeks via de waterleiding en voer via een silo. Bij mooi droog weer mogen ze al na zes weken naar buiten in het korte groene gras. In die supergroene oase en in de schaduw van vele kersenvormen worden na vier maanden de geslachten afzonderlijk geplaatst. Die speciale kersenvormen verschillen van soort om op vele tijdstippen over vallende kersen te beschikken. Carl las in een oud document over vroegere kalkoenenfok dat grote toenmalige kalkoenfokkerijen hun dieren lieten lopen onder kersenvormen. Het doel was om wormbesmetting tegen te gaan. Blijkbaar zit in kersen een product die de wormen helpt afdrijven. Omdat alle beetjes helpen en het zeker niet schaadt werden die bomen aangeplant en ze zorgen ook voor schaduw die nodig is om de veerleur minder te laten bleken.

Vanaf 8 weken is er geen bijverwarming meer

De dieren krijgen brede zitstokken en blijven overdag buiten ongeacht het weer. Ze worden 's avonds altijd opgesloten met medewerking van zijn twee getrainde Mechelse herders. Die lopen tussen de jonge kalkoenen en hoeden de dieren. Blijkbaar houden ze ook de vossen en roofvogels op een veilige afstand. Op die leeftijd kunnen de hanen van de niet geselecteerde hennen al weg. En worden er ongeveer 10 zonen per geselecteerde hen en 10 dochters per grootmoeder aangehouden. Elke 14 dagen is er gewichtcontrole waarbij hij de typische S-groei-curve of de 10% regel hanteert. Alles boven of onder die curve mag verdwijnen. Hij blijft in contact met kopers van zijn dieren om navraag te kunnen doen over het latere reilen en zeilen ervan. Er kan ook begonnen worden met een selectie op kleur, tekening, gewicht en type. Vanaf 30°C is minderen in voerhoeveelheid noodzakelijk en op latere leeftijd krijgen ze voer met veel eiwitten. Voor zijn

piepkuikens gebruikt hij de Dino reeks van Versele-Laga start 1+2 en verder op latere leeftijd de 3+4. Naast de officiële voeding hebben de kuikens allemaal nog één of twee bijkomende kleurringen aan die gemaakt zijn van een colsonbandje. Die kleurringen wijzen op een bloedlijn en zijn van afstand te herkennen. Daardoor hoeft hij de dieren niet meer te grijpen om de bloedlijn te weten te komen.

Medicatie

Kalkoenen zijn gevoelig voor wormen en daarom is het noodzakelijk om te ontwormen. Die behandeling gebeurt hier ondanks de kersen toch viermaal per jaar met Flubenol. De eerste maal voor het begin van de leg, vervolgens halverwege de leg, na de legperiode en voor het tentoonstellingsseizoen. De eerste vijf dagen na de geboorte verstrekt hij elektrolyten (suikers en zouten) aan de kuikens. Alle dieren worden gevaccineerd (vleugelvlies) tegen pokken en NCD en bloedluis wordt ook bestreden met een product van Natural. Door de dieren continue over voer te laten beschikken (nooit een halve dag honger laten lijden) voorkomt men de gevreesde zwartkopziekte. Andere eventuele medicatie alleen bij een duidelijke vaststelling van een echt probleem.

Rassen

Zijn rassen selecteert hij na 14 weken o.a. op hun pootlengte. Bronskalkoenen staan nu eenmaal wat hoger op de poten, maar ook op de grondkleur die bij de Narragansett grijs is en bij de Bronskalkoen donker. Bij de Narragansett is de grondkleur erg belangrijk en de veeraftekening is zoals bij de Amerikaanse bronskalkoen. Het is een wildaftekening waar al het brons licht staalgrijs is geworden. Mooie exemplaren tonen deze kleur mooi licht en gelijkmatig. Door die lichte kleur bij de hennen is het noodzakelijk om de dieren uit het felle zonlicht te houden, anders ontstaan vlekken en onzuiverheden in de bevedering. Bij de Amerikaanse bronskalkoen is er onderscheid omdat de grondkleur van de staartafdekveren geelbruin is in plaats van donkerbruin en dat de zwarte golfaftekening meer grijs is. Bij de Narragansett is de streepaftekening veel strakker en loopt verder door dan bij de Bronskalkoen. En het zogenaamde tweede rad (kalkoenterm) in de grote staartafdekveren kan dan ook meer tot uiting komen.

Zicht op een gedeelte van de groene parken en kersenvormen.

Toegang tot een prima kuikenafdeling.

De huidige dwergkalkoenen versus een normale versie. Het verschil is al overduidelijk.

Carl fokt ook de dwergkalkoen die nog nergens ter wereld is erkend. Het is wel de bedoeling om dit ras officieel te laten erkennen. Maar ze moeten op alle lichaamsdelen nog wat verkleinen. De kleur van het verenpak (nu wit) is nog niet bepaald. Een ander voordeel is dat door de genetische mutatie het vlees nog sappiger is dan bij de grote versie en als excellent vlees wordt beschreven. Carl kan alleen gedurende maximaal acht weken, van begin oktober tot begin december, aan tentoonstellingen deelnemen. De topconditie kan niet langer aangehouden worden. Andere data kunnen niet i.v.m. zijn fokplanning. In principe neemt hij alleen deel aan de tentoonstellingen in Merelbeke en Affligem en in de jaren van de driejaarlijkse Europashow. Exponeren met dergelijke grote vogels is immers geen sinecure en vergt aangepast vervoer en vervoerskisten. De oorsprong van de Narragansett kalkoen ligt in de staat Rhode Island in de VS en zijn genoemd naar de plaatselijke Narragansett baai. Ze zouden ontstaan zijn uit kruisingen tussen oostelijke wilde kalkoenen en geïmporteerde zwarte kalkoenen uit Europa. Ze werden daar al in 1874 erkend als een Amerikaans kalkoenenras. De eerste import in Europa kwam in 1994 door de Nederlander Hans Schippers.

Weetjes

Carl is sinds jaar en dag bezig met het verwerven van kennis over kalkoenen. Bij het nalezen van zeer oude documenten en boeken over kalkoenenfok van overal ter wereld kan hij volgende conclusies trekken. Wat die mensen indertijd opschreven blijkt in zijn fokkerij helemaal te kloppen. En dat was allemaal zonder computer en andere digitale hulp. Het wiel heruitvinden hoeft eigenlijk niet meer! In zijn fokkerij werkt hij uitsluitend met nieuwigheden uit bewezen bronnen. Grootste hulp is de huidige wetenschap die kan zorgen voor betere en gemakkelijker zoekmethodes. Die hulp kan het voortbestaan van de oude kalkoenenrassen waarborgen. Experimenteren is en blijft noodzakelijk om blijvend en zonder terugval en kwaliteitsverlies verder te fokken. Zo worden er o.a. nog regelmatig kruisingen ondernomen tussen de Narragansett en het Bronskalkoen om de vitaliteit en de veerleur optimaal te houden. Narragansett x Bronsvleugel geeft mooie donkere hennen. Narragansett x de F1 geeft dieren met een zeer

Carl met zeer veel uitleg over zijn manier van fokken.

mooie kleur. Narragansett x Narragansett kan na enkele generaties te witte dieren opleveren. Uit de bronskleurige dieren komen soms ook Narragansettkleurigen. Hanen in topform wegen 17 kg en daar kunnen 16 volwassen personen hun honger mee stillen.

Buiten het fokseizoen krijgen de fokdieren een onderhoudsvoer voor kalkoenen.

Via Carl is de Narragansett kalkoen nu verspreid over geheel Europa en andere werelddelen, maar ze zijn nog niet in alle landen erkend. Qua kleur en aftekening van de veren is de Narragansett een ietwat zilveren versie van de wildkleur. Dat zou komen door het geslachtsgebonden recessieve gen 'n' die ook voorkomt bij sommige wilde kalkoenen en sommige Europese kalkoenenrassen. Zijn eerste Narragansett kuikens vielen uit Amerikaanse bronskalkoenen en dat was nog vòòr de eerste dieren in Europa geïmporteerd werden. Waarschijnlijk was de haan fokonzuiver en afkomstig uit vroegere kruisingen met Ronquières waarvan sommige kleurslagen onzichtbaar de narragansettfactor dragen. Zijn lijfspreuk is dan ook: "It's difficult to soar like an eagle when you work with turkeys."

Dank

Na het bezichtigen van de hokken en dieren had onze vriendelijke gastheer nog een PowerPointpresentatie over zijn fokkerij en drank en kalkoenenhapjes voor ons in petto. De sappige kalkoenburgers deden onze smaakpapillen en dorstige kelen dan ook volop trillen. Als er iemand de hobbyfok van kalkoenen geïnternationaliseerd heeft, dan is het Carl wel. Hij is geen eigenheimer 'hors categorie' en hoeft geen bodyguards. Fokkers zijn per definitie individualisten maar missen soms ongebreidelde en liefdevolle inzet. Carl is eerder een aristocratische snuffelhond die zelfs kalkoenen van overzee ruikt. Zijn manier van kalkoenen benaderen en aanvoelen is hogeschoolfok. Daar staan zelfs psychologen bij te stotteren! Het is oneindig veel meer dan een lucratieve bezigheidstherapie en circusdieren zullen zijn kalkoenen nooit worden. Maar ik begrijp wel dat vele hobbyfokkers niet warmlopen voor het zo geperfectioneerde en geautomatiseerde systeem van fokken. Het was hoe dan ook een zeer leerrijke dag en het was fijn om in Wiekevorst te zijn! ●

Kleine knagers in Moskou

Via Mees Brasser kwam er bij mij een mail binnen met de vraag: "Kun je iets met deze mail doen?" In de mail werd gevraagd om een keurmeester die Degoes kon keuren en of we ook een standaard hadden voor deze dieren in Nederland.

Tekst en foto's: Anneke Vermeulen

Het fraaie boek van Alexander S. Puthkinen en het certificaat van de Russische Degoe vereniging.

Ook werden er wat konijnen gekeurd.

Omdat ik deze dieren zelf gehouden heb en ook gefokt, durfde ik deze uitdaging wel aan.

Ook heb ik verschillende keren in Rusland gekeurd en weet wat ze zoeken en mooi vinden. Het bleek om de eerste keuring van deze vermoedelijk enige Degoeclub te zijn in Europa als we Rusland erbij rekenen. Ze waren aangesloten bij de Animal Breeders Union. De vraagstelster had meer dan 29 mails naar Europa gestuurd voordat ze van mij een positief antwoord had gekregen. Daarop volgde de uitnodiging om te komen keuren. Er werden vele vragen gesteld over hoe het een en ander gedaan moest worden omdat dit hun eerste show was. Het kostte veel tijd om de papierwinkel rond te krijgen en veel geld voor een keuring van twee dagen in Rusland. Alleen de visa kost al de helft van het vliegticket. De club heeft nog veel hulp nodig om zich verder te ontwikkelen en een standaard te krijgen zodat er ook diervriendelijk gekeurd kan worden. Ik heb beloofd om ze -voor zover het in mijn vermogen ligt-, te helpen en hun vragen te beantwoorden. Ze hebben al vele kleuren maar hebben duidelijk selectie nodig om dieren te showen.

De Degoes hadden hun eigen kooi mee naar de show met een leuke aankleding.

Een jonge geelagouti/sandy gekleurde Degoe.

Degoes

Ik werd op vrijdagmiddag opgehaald van het vliegveld en het bleek dat we de taxi drie dagen tot onze beschikking hadden. De volgende dag gingen we naar de internationale Zoo Olimp SZS in Moskou voor de keuring van de kleine knagers. Er waren vele evenementen aan de gang, maar ik heb geen tijd gehad om deze te bekijken. Bij aankomst werd ik met applaus ontvangen door de inzenders wat een hele verrassing was, je weet niet wat je overkomt.

De wildkleur agouti is meestal vrij donker maar er zijn er ook die een fraaie kleur hebben.

In deze tentoonstellingskooi een groep Degoes met een heerlijk warme iglo. Jong, oud en alle kleuren worden door elkaar gefokt en geshowd.

Om 10.00 uur startte ik met zes Degoes in de babyklasse in vier verschillende kleuren. Daarna 16 dieren in de junior-klasse in zeven kleuren. Het was steeds omschakelen omdat leeftijd en kleuren dwars door elkaar heen stonden. De beste werd een drie maanden oude geelagouti/sandy. In de klasse van 28 volwassen dieren werd een wildkleur de beste, tweede was een blauw wildkleur, derde een agouti en als vierde een agouti gevlekt. Fouten waren verschil in beharingskleur, smalle neuzen, amandelvormige ogen, vlakke schedel en neusbeen. Ook het formaat kon soms wat groter. De Russen gaven zelf aan dat de oorvorm soms verschillend was en zij zien dit als een fout. Wat mij verontrustte was dat enkele dieren door de stress soms een licht epileptische aanval kregen zoals we dit in Nederland kennen bij de Mongoolse gerbils. Bij één dier was het zo erg dat ik niet verder

ben gegaan met de keuring. Ook kwam ik bij bont dieren tegen die veel wit hadden, in het midden van het lichaam, met zelfs de schimmelvorming. Na hierover gepraat te hebben haalden ze een witte donkerroog Degoe op en na een test van mijn kant bleek ook deze kleur bij de Degoe doofheid te bezitten. Het bleek dat deze witte vlekken bij de Degoe alleen voorkomen bij de mannen, wat betekent dat het sekse gelinkt is, zoals we wel kennen bij de schildpadkleur bij muizen, hamsters en katten. De Russische manier van fokken is alle kleuren door elkaar, dat betekent dat veel kleuren niet de juiste kleurnuance hebben. Ze waren te licht, te donker of weinig of te veel ticking enz. Ik heb ze erop gewezen dat als ze een goede beschrijving hebben van de standaard, ze beter kleur x kleur kunnen fokken om de juiste kleur te vinden en vast te houden.

Een mooie presentatie van de verschillende Gerbilkleuren.

De TT kooien van de Syrische hamsters.

Syrische hamster langhaar met schildpadtekening.

Het verraste me dat de dieren in grote kooien werden aangevoerd en dat de dieren die in grote groepen worden gehuisvest toch goed met elkaar omgaan. Een enkel dier had wondjes op de staart en sommige oren waren licht gescheurd. De dieren werden aangeboden in zeer goede transportkooien, als ze aan de beurt waren werd de Degoes in een klein muizenkooitje gedaan om naar de keurmeester te gaan. Het was dan een kriem om ze te pakken. Ik heb het toen zo opgelost dat ik het dier op mijn keurtafel in een plastic draagmandje voor cavia's/konijnen liet zetten zodat ik het dier zo kon pakken. Het keuren van de Degoes nam wel veel tijd in beslag maar ze waren behoorlijk tam. Alleen was het bijna onmogelijk om de buikbehang en de buikkleur te bekijken wat bij het beoordelen toch gedaan moet worden. De hele dag zat de enige Russische Degoe keurmeester bij mij aan tafel en heeft veel gevraagd om meer te leren. De volgende dag kreeg ik van haar een cadeau als dank je wel voor alle informatie op de vragen die ze gesteld had. Ook heb ik de fokkers laten zien hoe de dieren schoner voorgebracht kunnen worden, ondanks dat ze stofzand kregen om te baden. Het verwijderen van de oude haren was voor hen ook bijzonder en ze waren verwonderd hoe mooi dan de ticking op de rug en het lichaam te voorschijnkwam. Ook dat je de dieren in bad kon doen was niet in ze opgekomen. In het vragenuurtje op zondag na de keuring kwam naar voren dat ze met het bekende oogprobleem cataract/grauwe staar te maken krijgen nadat een vrouwtje jongen heeft gehad. Wij kennen het probleem in Nederland als de dieren te veel suiker in hun voeding krijgen en aan diabetes lijden. Ik ga het probleem voor hen op de Faculteit Diergeneeskunde neerleggen en bespreken met enkele dierenartsen. Wie weet worden wij er ook wijzer van.

Mongoolse gerbils

Daarna kwamen de Mongoolse gerbils aan de beurt en schoof de bekendste gerbilfokker bij de keurtafel aan. Leuk was dat ik ook hier gelijk een A4-tje onder mijn neus kreeg met de genetische symbolen. Toen ik zei dat ik de dieren keur en geen genetische codes verdween dit gelijk van

tafel. Veel dieren hadden door de gemengde kleurenfok niet allemaal de juiste kleur en konden wat groter. De beste junior was een nootmuskaat. In de volwassenklasse veel kleuren met als beste een polar fox, een crèmekleurige als tweede en een blauwe burmees als derde. In deze klasse veel witgekleurde dieren maar ook de gevaarlijke extreem witgekleurde dieren. De dieren die naast het vlek-gen ook nog het schimmel-gen hadden baarden me veel zorgen. Ik kon gelukkig uitleggen wat de fokkers in Finland was overkomen en waarom ze meer kleur moeten gebruiken. Het advies om gevlekte alleen met eenkleurige dieren te paren om doofheid, oog- en gebitsproblemen te voorkomen werd ook begrepen. Bij het keuren bleek dat verschillende dieren niet de opgegeven kleur hadden en zal een correctie op papier nodig zijn. Vermoedelijk bekijken ze hun genetische codes op papier nogmaals of ze nog juist zijn.

Syrische hamsters

Als laatste werden nog Syrische hamsters door mij gekeurd. Ook hier veel combinaties van kleuren, maar

Uitzicht vanuit mijn hotelkamer op een wijk in Moskou.

Zo ziet een kruising rex, langhaar en satijn eruit om de Texelbeheading te krijgen.

De Russen zijn gek op haarloze dieren zoals deze haarloze muis die fraai gekleurd was.

De beste muis werd een jonge rood satijn en als derde een schildpad oud vrouw.

vooral van beharingsoorten. Bijvoorbeeld rex met satijn, rex met langhaar en zelfs rex met langhaar en satijn. Het vinden van een goede normale beharing was erg moeilijk en de kwaliteit was erg wisselend. Zelfs een goede rexbeheading was moeilijk te vinden in deze klasse. In de babyklasse was de beste een goudagouti/wildkleur en een crème donkerroog werd tweede. Een dominant zwart gevlekte werd beste in de juniorklasse. Er was een grote klasse volwassen Syrische hamsters ingeschreven. De mooiste werd een crème donkerroog van zeven maanden met een driekleur als tweede. De derde plaats werd ingenomen door een Engels gekleurd geel exemplaar en de vierde had een oranje kleur. Later bleek dat de ouders uit Nederland kwamen. Om half zes was de keuring klaar en had ik 115 dieren gekeurd. Veel fokkers kwamen naar me toe om me te bedanken voor alle uitleg en adviezen. Erg leuk om te horen dat ze ons systeem van keuren zo fijn vonden. Ook het zien van onze standaard wekte bewondering.

Gelukkig werden we na de show teruggedreden door onze chauffeur en ik was blij niet zelf te hoeven rijden. De doorgaande wegen hebben 5-6 rijbanen en ze halen rechts en links van je in. Ondanks deze brede wegen reden we veel in file en stonden zelfs stil omdat kopstaartbotsingen regelmatig op iedere weghelft te zien waren. Na een Russische maaltijd gauw 14 hoog naar mijn hotelsuite van het 20 verdiepingen hoge gebouw. Door de vele nieuwe hoogbouw is het jammer dat de mooie kerkgebouwen er tussen verstopt staan. De vele goudkleurige en blauwe uivormige koepels moet je in de buitenwijken nu echt zoeken. Wel jammer voor ons als toerist.

Kleurmuizen

De volgende dag weer om 6 uur op en tijdens het ontbijt hadden we gezelschap van de konijnkeurmeester. Zij vertelde dat de fokkers onder de indruk waren van ons keursysteem en dat de fokkers hier erg blij mee zijn. Leuk om te horen en om 7 uur gingen we weer naar de show. Vlakbij

werd beschouwd als 35 minuten met de taxi naar de show rijden. Ondanks dat het zondagmorgen was, was er weer erg veel verkeer op de weg. Om 9 uur begon ik aan de kleurmuizen. Ook nu weer jong en oud door elkaar, maar ook alle kleuren en beharingsoorten. Tot mijn verbazing bleek de konijnenkeurmeester een van de inzenders van de kleurmuizen te zijn. In deze groep ook kruisingen tussen getekende dieren, zoals Hollander x Heroford enz. Veel dieren hadden de satijnfactor in de kleurendominant gevlekt, fawn, rood, ongelijkgetekend, siamees, schildpad en lilac. Dan wat kruisingen met langhaar om de Texel beharing te fokken. Door een verkeerde manier van huisvesting en vachtverzorging waren vele haren afgebroken. De normaalharen in de kleuren zwart waren mooi maar hadden allemaal witte nagels. De beste van deze morgen werd een gladhaar satijn in de rode kleur bij de jeugdklasse. Als beste uit de volwassengroep werd een man normaal haar in de kleur duifgrijs (dove). Nummer 3 werd een schildpad met satijn beharing die wat dik was maar dat is door de rode kleur gen. De dieren werden in een paar grote bakken aangevoerd en het uitzoeken kostte de inzenders veel tijd. Fouten waren karperruggen, klein van formaat en hoofd en onvoldoende conditie.

Vragenuurtje

Na de lunch gingen alle fokkers om mijn tafel zitten om hun nog niet beantwoorde vragen te kunnen stellen. Mijn negentienjarige student/vertaalster heeft gelijk verteld dat ze niet zo snel was met het vertalen dus daar kon ik mij op in stellen. Ze heeft het de twee en halve dag goed gedaan en goed voor mij gezorgd. Ze was mijn schaduw deze dagen van aankomst tot vertrek. De vragen gingen o.a. over het maken van een standaard, keurkaart, voeding, ziekten, genetica, enz. Naar voren kwam dat ze het keuren op een plankje een geweldige uitvinding vonden om type en bouw te kunnen beoordelen. Dit vragenuurtje werd zeer gewaardeerd en vele knuffels + bedankjes volgden hierop. Tot mijn verbazing kreeg ik een oorkonde met daarbij de

benoeming tot erelid van de Russische Degoe club van wege de internationale samenwerking. Ook een mooie houten, zedelijke matroeska en een fraai boek van de zeer bekende schrijver Alexander S. Puthkin ging mee naar Nederland. Bij mijn eerdere bezoeken aan Rusland hebben we de begraafplaats van vele bekende Russen bezocht en ook hebben we aan zijn graf gestaan. Toen wilde ik wat van zijn werk lezen maar helaas had de bib deze niet. Om nu wat werk van hem te kunnen lezen is geweldig voor de wintermaanden. Al hoop ik niet op een Russische winter temperatuur! Er volgde zelfs nog een uitnodiging om weer te komen. Beladen met cadeaus en overdonderd door de gastvrijheid en goede zorgen door deze club vertrok ik weer naar de luchthaven om pas de volgende morgen thuis te zijn. ●

Transport en het showen van kleurmuizen in grote kratten.

Keurmeesterdag NPKC waarbij ondergebracht de Polish

Op zaterdag 26 mei 2018 werd de jaarlijkse keurmeesterdag van de NPKC gehouden in Vaassen. Er was wederom een verrassend hoge opkomst, ongeveer 40 personen waaronder wel 17 keurmeesters! Deze enorme opkomst van keurmeesters is voor onze club echt fantastisch. Er zit zoveel kennis en kunde bij deze club. Dit maakt deze dagen uitermate geschikt om kennis en ervaringen op te doen en uit te wisselen.

Tekst: Kees Pellikaan

Foto's: Connie Oosterhof

Alle aanwezigen.

Om tien uur werd de dag door onze voorzitter Martin Kok geopend

Wederom op de alom bekende wijze. Al in zijn eerste zin weet hij iedereen aan het lachen te krijgen. De verdere introductie werd gedaan door dagvoorzitter Ab de Vos. Hij stipte nog maar eens aan hoe blij het bestuur is met het vertrouwen van de leden in de gewichtsverhoging, zeker nu dit al direct is ingegaan. Ab werd gevolgd door een werkelijk prachtige presentatie van de jonge keurmeester Jorn Westerlaken. Hij bracht een duidelijk verhaal ondersteund met foto's in de PowerPoint. Het leverde tijdens de presentatie al flink discussie op.

Deze dag stond in het teken van het 'profiel' van onze Kleurdwerg en Pool

Ondanks de gewichtsverhoging willen we het juiste profiel behouden. Alleen aangaande het gewicht willen we aanhaken bij de Europese standaard, zeker niet wat betreft het type. Duitse dieren laten vaak een steile achterhand zien (de benen staan te ver naar achteren) en zijn vaak te lang. Maar ook in Duitsland wil men steeds meer het type zoals wij dat graag zien. Dit getuigt van de winnaar van de laatst gehouden Dag van de Dwerg 2018. Werkelijk een perfecte konijnrijze Kleurdwerg qua 'profiel.' Daarentegen zijn de Engelse dieren weer veel te kort. Dit doet afbreuk aan een de juiste bouw, deze dieren hebben een steile achterhand. We willen een mooie ronde achterhand zien. Dit kan domweg niet bij een te kort dier. De dwerg van de toekomst heeft de kop op de romp (dit vereist de juiste middelhoge stelling), is breed in de voorhand en heeft een soepel afgeronde achterhand. Makkelijk gezegd, maar een hele klus voor de toekomst. Een terechte opmerking uit de zaal was dat we dit al jaren graag willen zien bij onze dwergen. Dus eigenlijk is er niets veranderd.

Na de lezing werden alle aanwezigen in groepen verdeelt om enkele stellingen met elkaar te bediscussiëren

Daarnaast werden enkele meegebrachte dieren door elke groep van een predicaat voorzien. Tijdens het bespreken van de stellingen blijkt ook hier dat we het niet altijd met elkaar eens zijn. Ik wil er voor u twee stellingen uit pikken die ik zeer interessant vond.

1) Een dier dat 1.200 gram weegt is altijd een rib langer.

Naar onze mening klopt dit geheel niet. Elke dwerg moet voldoende breed zijn. Dieren die 1.000 gram wegen kunnen even lang zijn als een dier van 1.200 gram. Echter, die van 1.000 gram is smal en die van 1.200 gram is breed. Die van 1.200 gram heeft het juiste profiel, in tegenstelling tot die van 1.000 gram. Uiteraard gaat dit niet altijd op, maar het onderstreept wel dat lang en kort en groot en klein in deze discussie flink kunnen verschillen. Een klein dier van 1.000 gram kan ook een prachtig profiel hebben. Die zal korter zijn dan een dier van 1.200 gram, maar allebei kunnen ze het juiste profiel hebben.

2) We willen geen grove brede oren op onze dwerg.

Wat de standaard verlangt kan in onze ogen niet. Oren van fijne structuur die op een punt uitlopen zullen altijd gevouwen gedragen worden. Om de doodeenvoudige reden dat er al een knik in zit. Oren zullen dus altijd iets rond moeten lopen. Daarnaast is een iets steviger structuur vereist voor een mooi gevormd oor. Uiteraard willen we niet die platte Duitse oren of hele brede grove oren.

Voorheen werden alle dieren gekeurd door elk groepje

Een goed initiatief was dat elk gekeurd dier centraal op een tafel werd gezet. Dit voorkomt dat het dier door veel

De dierbespreking werd geleid door keurmeester Ab de Vos.

Keurmeester Jorn Westerlaken tijdens zijn prachtige presentatie over het 'profiel' van de Kleurdwerg en de Pool.

De discussie in volle gang.

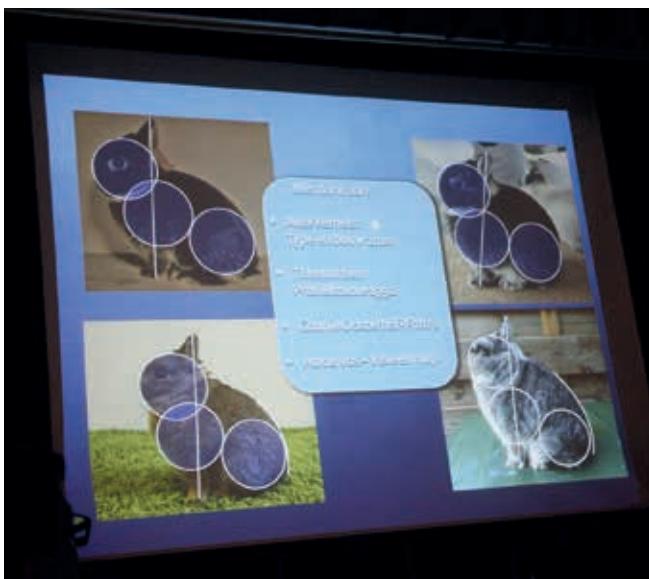
Stelling is duidelijk bepalend voor het type.

handen gaat. Zeker gezien het warme weer. Al tijdens het invullen van de predicateden en de stellingen bleek het enthousiasme van enkele aanwezigen. Ze wilden zo graag aan de dieren voelen. Dit is goed te begrijpen, maar profiel is ook goed van een afstand te beoordelen. Uiteraard is de pelslengte dan ook bepalend. Een dier met een langere pels vertoont al snel meer kop, en is daardoor vaak mooier in verhouding met het lichaam. Het zelfde geldt voor de dikte van de benen. Echter profiel is wat je ziet. De pels komt bij het volgende punt, daar zal zo'n dier nog aftrekpunten krijgen. Een terecht punt vanuit de zaal was dat dieren ook van boven gekeurd moeten worden. Dit bleek ook tijdens het bespreken van de dieren. De middenblauw marter had vanaf de zijkant een mooi profiel, echter vanaf de bovenkant was hij veel te smal in de voorhand. Helaas was de laatste bespreking van de dieren wat chaotisch. De stellingen zijn niet besproken. Voor een goede discussie is het belangrijk dat iedereen de mogelijkheid heeft, en misschien ook licht gedwongen wordt, om zijn of haar

mening te geven. Daarvoor was het naar mijn mening leuk geweest als elke groep een antwoord geeft op de stellingen. Dit maakt de discussie naar mijn mening levendiger.

Uiteindelijk komt aan alle moois een eind

Het is mooi om te zien dat alle aanwezigen zich kunnen vinden in de koers die nu nog steviger wordt ingezet. Iedereen die voor goud wil gaan zal streng moeten selecteren op het profiel, oftewel type, bouw én vooral stelling. Uiteraard werd de dag afgesloten met een heerlijke lunch voor wie daar aan wilde deelnemen. De discussie werd in alle hevigheid nog voortgezet. Daarnaast werd besproken hoe de fok verlopen is of welk voer juist wel óf juist niet gegeven moet worden etc. Namens het bestuur van de NPKC, een uitmuntend showseizoen toegewenst. ●

Kies uw favoriet.

Jaco van Toledo presenteert hoe het dier in stelling gebracht moet worden.

Het bestuur van Sport Veredelt, v.l.n.r. Rinze Elverdink, Syto Boonstra, Johannes Heddema, Douwe de Jong en Jan Doodjes. Het vaandel was 25 jaar geleden ook al aanwezig.

Sport Veredelt Ureterp e.o. viert haar 75-jarig bestaan

Steeds wordt getracht een vereniging naar voren te halen die zich richt op de toekomst. Het was een blijde verrassing te zien en te lezen wat in het verleden door Sport Veredelt zoal is gepresteerd.

Tekst en foto's: Jogchum Ijma

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan is een jubileumboek uitgegeven, barstensvol vol prachtige artikelen en wetenswaardigheden

Heel opvallend is daarbij, dat heel veel krantenberichten over shows zijn opgenomen. In die tijd schonk de door-gaans regionale pers veel aandacht aan onze hobby. Uit dit boekwerk zijn een aantal zaken uitgelicht die best leuk zijn om daar weer eens op terug te zien. Een citaat van wat keurmeester Hoving in dat jubileumboek schreef luidt: "..... omdat deze vereniging geen last heeft van reglemen-titus, soms wat rommelig aan doet, maar mede daardoor sfeer kent."

Het ontstaan van Sport Veredelt

De oorlog bracht -ondanks alle beperking door de Duitse bezetter- liefhebbers van kleindieren bijeen, en dan vooral de konijnenhouders. Zoals al vaker opgemerkt, werden verenigingen opgericht om daarmee recht te hebben op voerbonnen. Omdat als bijkomstigheid de mogelijkheid bestond deze te verzilveren bracht menig konijnenhouder ertoe zich als lid aan te melden. In Ureterp en omgeving waren velen lid bij Drachten, (opgericht in 1933) en Marum. Bij deze laatste werd eens de opmerking gemaakt dat zij het vreemd vonden dat zoveel leden uit Ureterp zich bij hen hadden aangesloten. De opmerking leidde ertoe dat een viertal Ureterpers de koppen bij elkaar staken, wat ertoe leidde dat op 3 januari 1944 een eerste bijeenkomst werd belegd. Dat vond -waar anders- in het plaatselijke café plaats. Mannen van het eerste uur waren Wolter Postma, Jacob Hoeksma, Douwe Oosterbaan en Sake Hoekstra terwijl Klaas van der Meulen zich gelijk aansloot. De vereniging moest uiteraard een naam hebben en gekozen werd voor 'Sport Veredeld' geschreven met een 'd' op het eind, wat al gauw in een 't' werd veranderd.

De start was voortvarend

Gestart werd met 11 leden die al tijdens de eerste officiële vergadering met 22 leden werd uitgebreid. Het bestuur ging doortastend aan de slag, want al op 22 en 23 augustus werd de eerste jongdierendag gehouden. Gestaa groeide het ledental maar na 1947 liep dat geleidelijk terug. Waren er in oktober 1947 nog 48 leden, in februari 1948 nog 37! Begin jaren 50 werd er zelfs gedacht de vereniging op te heffen daar het minimaal vereiste aantal leden om als vereniging bij de bond aangesloten te zijn op 10 was gekomen. Ook toen al speelde de noodzaak tot samenwerking met omliggende verenigingen. Er werd overleg gevoerd met 'Gorredijk' en 'Oosterwolde.' Pas in 1967 sloten pluimveeliefhebbers zich aan waardoor er weer licht aan de horizon verscheen. De start in januari 1944, nu 75 jaar geleden, was dus de basis voor de vereniging van nu. De vereniging bestond uitsluitend uit konijnenhouders, -waar- onder later vooraanstaande fokkers-, nu nog slechts een enkel lid met konijnen en ook maar één met sierduiven. Nu zijn het nagenoeg allemaal hoender- of dwerghoenderfokkers, waaronder een paar die zich met watervogels bezighouden.

Sport Veredelt stak vaak haar nek uit

Op meer fronten was de vereniging actief op provinciaal niveau. Het ontbrak bij zowel het bestuur als veel leden

niet aan enthousiasme om in 1971 de Provinciale bonds-show van Friesland te organiseren. In die tijd speelde ook het samengaan van de Raad van Beheer en NKB/ NPB om onder de paraplu van de FK verder te gaan. Dat Sport Veredelt deze show organiseerde kwam omdat geen andere vereniging zich daartoe geroepen voelde! Vele jaren aaneen heeft de vereniging zich hiervoor ingespannen. Op de top waren in de sporthal van Beetsterzwaag 1.100 dieren te bewonderen. Ook de Kampioensshow was bij deze vereniging in goede handen en is niet minder dan 25 jaar, in samenwerking met andere verenigingen, georganiseerd. Niet onvermeld mag zijn de inbreng van toenmalig voorzitter Hille Boonstra, een man die met Sport Veredelt naar bed ging en er van af kwam!

De vereniging nu

Laten we beginnen met het bestuur voor te stellen. Syto Boonstra, de zoon van Hille, is inmiddels 20 jaar voor-zitter. Daarbij krijgt hij steun van Johannes Heddema als tweede voorzitter, inmiddels al 18 jaar deel van het bestuur uitmakend. Rinze Elverdink is -met drie jaren-, nog een vrij nieuw bestuurslid en voert het secretariaat. Douwe de Jong past inmiddels zes jaar op de centen. En manusje van alles is Jan Doodjes. Hij zit inmiddels 17 jaar in het bestuur en is al 38 jaar lid.

De vereniging telt ruim 60 leden waarvan de helft hier de fokkerskaart betreft. Een 11-tal betreft die via een nabu-rige vereniging. Drie jeugdleden zullen hopelijk uitgroeien tot fokkers voor de toekomst. Een drietal donateurs dat iets uitgebreid zou mogen worden! Tweemaal per jaar een ledenbijeenkomst om de lopende zaken te behandelen. Het bestuur komt drie keer bijeen. Daar zij niet ver van elkaar wonen spreken ze elkaar regelmatig en als zich iets belangrijks voordoet weten ze elkaar te vinden. Elk jaar met Koningsdag in Beetsterzwaag is de vereniging op de feestelijke rommelmarkt present met de caviabak. Niet alleen dat dit geld in het landje brengt, de vereniging laat zien dat ze er zijn! Jan Doodjes en Rintje Schut zijn de mannen die dit voor hun rekening nemen.

De gebruikelijke activiteiten

De jongdierenkeuring leeft bij de leden, getuige het aantal dieren dat bijeengebracht wordt, zo'n 200 stuks! De club-show, gehouden in een ruime loods in Friesche Palen doet het nog even beter met zo'n 250 dieren, waarbij de hoenders en dwerghoenders de hoofdmoot vormen. Een 30-tal sierduiven, wat cavia's en een 40-tal eenden met, zoals wordt opgemerkt, een rampzalig aantal konijnen. Helaas valt het bezoek wat tegen, waar tegenover staat, dat er geen zaalhuur hoeft te worden betaald. Hoeveel betalend bezoek moet je krijgen om de zaalhuur van een sporthal op te vangen? Een kwestie van afweging. Toch kwam ooit iemand een kijkje nemen tijdens het 70-jarig bestaan die spontaan € 50,- schonk, want hij vond het prachtig wat hier werd gedaan!

Tijdens de show worden geen prijzen uitgekeerd, dat gebeurt tijdens een aparte avond waar tevens een goed van prijzen voorziene bingo wordt gehouden. Altijd goed voor een gezellige avond. Natuurlijk wordt er deelgenomen aan de Woudencompetitie waar de vereniging met dieren van vier fokkers vaak in de prijzen valt, altijd een sfeervolle

Johannes Heddema bij een van zijn vele fraaie hokken en dieren.

Broedmachines bij Johannes in verschillende uitvoeringen, goed om jaarlijks rond 6000 eieren uit te broeden.

dag. De vereniging beschikt over een eigen kooienbestand van ca. 200 bakken -ooit overgenomen van de NKB-, die door andere verenigingen gehuurd kunnen worden.

Contact met de leden

Driemaal per jaar wordt Us Kontaktblessje van niet minder dan 12 pagina's op A4 formaat uitgegeven. Alle wetenswaardige onderwerpen worden de leden voorgeschoteld. De samenstelling, uitvoering en bezorging gebeurt allemaal in eigen beheer. Waar vind je dit nog? Tussentijdse berichten worden via de mail verspreid. Zoveel mogelijk worden leden ingeschakeld om de liefhebberij te promoten. Bij verkoop van dieren de koper attenderen op het

in verenigingsverband houden en fokken zou gemeengoed moeten zijn. Helaas leidt dit maar een enkele keer tot succes. Ook aanleveren van teksten aan dorpsblaadjes als de vereniging iets organiseert kan z'n vruchten afwerpen. Steeds laten zien: 'wij zijn een kleindierverseniging.' Alle beetjes helpen om de hobby uit te dragen.

Tijd voor een bezoek bij en aantal fokkers

Gestart wordt bij Johannes Heddema in Opeinde. Wie Heddema zegt, zegt Sebrights! Johannes is al bijna 40 jaar fokker van dit parmantige ras in de drie kleuren goud-, zilver- en citroen zwartgezoomd. Hij is een gewaardeerd inzender op

veel shows, tot in Duitsland aan toe. De dieren worden in heel mooie hokken gehuisvest, alle kleuren mooi gescheiden. Maar Johannes doet meer! Hij is de vraagbaak voor menig pluimveeliefhebber. Al die tijd lid van de Sebrightclub, waarvan inmiddels 27 jaar penningmeester. Daarnaast beschikt Johannes over een achttal broedmachines en drie uitkomstmachines waar liefhebbers uit de noordelijke provincies, maar ook daarbuiten, eieren kunnen laten uitbroeden. Op jaarbasis zo rond de 6.000 eieren! Zes keer per jaar bestaat de mogelijkheid de kuikens gelijk te laten inenten tegen Marek, dus degenen die dat willen laten doen moeten daar met het inleggen van eieren rekening mee houden. Verder is hij de begeleider van de dierenarts als de dieren geënt moeten worden tegen NCD.

Leuk te vermelden dat de vrouw van Johannes ook niet stil zit. Waar ze Johannes helpen kan, steekt zij de handen uit de mouwen. Heel veel tijd en met nog meer geduld maakt zij prachtige schilderijen 'diamond paintings.' De Sebrighthen bestaat uit niet minder dan 50.000 'diamantjes.' Thans is ze bezig met een schilderij waarin er 99.000 moeten worden verwerkt, stuk voor stuk en op kleur!

Oebele en Joke Bosma wonen in Drachtstercompagnie, waar ze met heel veel plezier hun Java's en Hollandse krielen houden. Een aantal staan keurig in kooien het gezelschap op te wachten. Maar nog mooier: de Java krielen werden op het groene gras losgelaten. De vitaliteit springt er vanaf en wat een glans! Oebele is 40 jaar lid en fokt dit ras nu 30 jaar. Vorig jaar viel de kwaliteit iets tegen, hulp vanuit de speciaalclub met een mooie haan klikte gelijk! Dus met elkaar het ras op een hoog peil brengen. Joke is veel jaren secretaris-penningmeester geweest en is bijzonder actief in de redactie van het clubblad en was jaren aaneen vaste schrijfster tijdens keuringen. Helaas moest zij wegens Parkinson een stapje terug doen, maar is nog steeds een waardevol lid. De Hollandse krielen behoren Joke toe, zowel in patrijs als geelpatrijs. Dus met elkaar genieten van de hobby en hun prachtige tuin. Syto Boonstra woont net buiten Ureterp waar ook kleinzoon

Natuurlijk een Sebricht in 50.000 'diamantjes' in verschillende kleuren, gemaakt door de vrouw van Johannes.

Joke en Oebele Bosma zijn trots op hun Java's en Hollandse krielen.

Een van de fraaie Java hennetjes van Oebele, een schoonheid op het groene gras.

Corné aanwezig is. Syto trok heel veel op met zijn vader Hille en hield tot voor enkele jaren wel 60 soorten oorspronkelijke watervogels. Daar de huisvesting in verval raakte is hij er tijdelijk mee gestopt maar de plannen voor de aanleg van een nieuwe vijver staan op papier. De eenden zullen hier dus weer gauw een plekje krijgen. Voor de krielen van kleinzoon Corné heeft Syto een prachtig hok gebouwd waar hij zijn Java krielen houdt. Het is een lust om te zien hoe deze 9-jarige liefhebber met zijn dieren omgaat. Syto is al zo'n 50 jaar bezeten van de hobby en vanaf zijn 8e jaar lid. Hij begon met Kleurmuizen met Hollandertekening, stapte over op Oosterse rollers en daarna op Modern Engelse vechtkrielen. Syto en Corné zijn verwoede 'Heerenveen' supporters, ze missen geen wedstrijd!

Ook Douwe Weening woont in Ureterp, bekend om zijn mooie Chabo's wit, zwart- en blauwstaart en fokt dit exclusieve ras al 28 jaar. Douwe begon met een toompje van Klaas Beekman en hij fokt jaarlijks zo'n 60 kuikens, waar gelijk de eerste selectie plaats vindt. Ongeveer de helft is langbenig, dus uiteindelijk moeten bij de overige

dieren de toppers zitten. Jaarlijks gaat Douwe naar de grote Chaboshow in Emsburen (Duitsland) om daar de strijd met zo'n 800 dieren aan te gaan. Een steeds weerkerende happening die hij niet graag overslaat. Kortom, een fokker met een goede kijk op kwaliteit, wat zich vooral uit in een mooie zoming van de staartdekveren.

Bij Douwe de Jong, ook iets buiten Ureterp, wordt gelijk kennis gemaakt met zijn broer Geert. Beiden zijn van jongs af aan dierenliefhebbers, ze vonden alles wat veren had mooi, maar dat kost geld! Nu had Douwe het geluk dat Geert ouder is en al bij de baas werkte, dus zat hij wat ruimer in de guldens. Begonnen als jeugdlid, maar toen de 'rokken begonnen te lokken' kreeg dit de hoogste prioriteit. Toen hij de juiste had gevonden werd de hobby weer opgepakt. Alles moest in hun jonge jaren op de fiets gedaan worden. Zo werden de eerste Mandarijn eendjes, destijds nog behoorlijk aan de prijs, op de fiets opgehaald. Al met al liep de hobby wat uit de hand: kippen, krielkippen, sierduiven, kanaries en watervogels werden er gehouden, tot er een tijd van

Syto Boonstra en kleinzoon Corné, wat een mooie huisvesting voor de krielen van Corné.

Douwe Weening, op en top fokker van Chabo's.

Douwe en Geert de Jong, beiden vanaf hun jeugd liefhebbers voor het ruime watervogelverblijf.

bezinning kwam. Douwe houdt het bij de watervogels en een paar rassen kippen en krielkippen, Geert is het enige lid met sierduiven. Maar ondanks dat de wilde haren van de beginperiode wat zijn vertrokken, toch altijd nog een flink aantal dieren die heel mooi zijn gehuisvest.

Even een praatje met Jan Doodjes. Jan is nog naar kort uit het ziekenhuis ontslagen waar hij een hele poos heeft verbleven. Dat is de reden dat hij momenteel geen dieren heeft, eerder waren het Barnevelderkrielen die hij 10 jaar heeft gefokt. Jan is de man die het kooienpark beheert en er met de caviabak op uit trekt. Ook is hij de man van op- en afbouw van de show, waarbij hij altijd kan rekenen op een flink aantal leden die hem terzijde staan. Kortom een man van veel waarde voor de vereniging.

In Drachten staat Arno de Boer ons al op te wachten om zijn Barnevelderkrielen te laten bekijken en uiteraard een gesprekje aan te gaan. Arno is 5 jaar jeugdlid geweest en fokt inmiddels 15 jaar. Gefokt wordt de in ons land niet erkende kleurslag Dunkelbraun, in Duitsland gecreëerd en aldaar erkend. Opvallend is bij deze kleurslag de ideale gele pootkleur. Daar hij de enige in ons land is die deze houdt, heeft hij om de vitaliteit erin te houden een kruising met New

Arno de Boer toont trots zijn dunkelbraune Barnevelderkriel.

Douwe heeft heel mooie Chabohaantjes zoals hieruit blijkt.

Hampshirekrielen opgezet waarbij de kleur nog wat licht is doch in type nauwelijks afwijkt. Om toch met deze kleurslag de concurrentie aan te gaan trekt hij elk jaar naar de Duitse speciaalclubdag in Würzburg. Een rit van 600 km -en vanwege file 9½ uur onderweg op een zonovergoten dag, heeft Arno er best voor over. Met zijn dieren draait hij daar best mee, maar het chauvinisme van de Duitsers weerhoudt zijn dieren van de top, maar daar zit hij niet mee. Elk jaar probeert hij 50 tot 60 kuikens te fokken, uitgeselecteerde dieren vinden altijd wel een weg. Om toch in ons land aan shows deel te nemen werpt hij zich op Amrock krielen, want hij ontbeert eigenlijk de sfeer en competitie op onze shows. In Boornbergum wonen Tjeerd Knol en Rinze Elverdijk naast elkaar en beiden fokken Antwerpse baardkrielen, Tjeerd koekoek en zwart, Rinze vijf kleurslagen met als hoofdmoot wit en patrijs. Bij Tjeerd ging het van vader op zoon, dus het zit in de genen. Trots vertelt hij dat in de 12 jaar dat hij dit ras heeft met een zwarte hen het hoogste predicaat U97 behaalde. Rinze draait met zijn witte dieren steeds goed mee, de andere kleuren zijn meer bedoeld om te laten zien wat binnen dit ras mogelijk en aanwezig is. De achtertuinen grenzen aan elkaar en middels een poort kunnen ze bij elkaars dieren. Erg gemakkelijk tijdens vakanties of een dagje weg. In Boornbergum dus klein Antwerpen!

De haan van Arno met een wel zeer fraaie kam.

Tjeerd Knol heeft heel mooie koekoek Antwerpse baardkrielen.

Rinze Elverdijk geniet niet alleen van zijn Antwerpse baardkrielen maar heeft ook oog voor de aankleding.

Antwerpse baardkriel haan van Rinze, smetteloos wit en fraai van type.

Slot

Een bezoek aan Sport Veredelt ging langs dieren met veren. Toch zou het in het belang van de hele liefhebberij zijn als fokkers van konijnen en cavia's zich meer laten zien. Ook liefhebbers van sierduiven zullen zich best thuis voelen bij

deze vereniging. Dat neemt niet weg dat het enthousiasme binnen deze vereniging groot genoemd kan worden. Een jubileumjaar, draag het met elkaar uit in de regionale pers. Maak er iets moois van! Dank voor de gezellige dag en verzorging. ●

Gezien voor u...

Voskonijnen en Rexen gezien bij Johannes Looijenga en Eric Apperlo

Op een dag in week 33 zie ik op mijn mail een berichtje van Johannes Looijenga met de vraag hoe het met mijn konijnen gaat en met name de Rhöndwergen, want die heeft Johannes ook een tijdje proberen te fokken. Ik mailde meteen terug of hij weer wilde beginnen, maar dat bleek niet de bedoeling vernam ik al snel. Wel gaf hij aan dat collega keurmeester Reinder Prins van plan was om bij hem en wellicht Eric Apperlo Voskonijnen te komen kijken.

Tekst en foto's: Gerrit Grooten

Johannes meet de oren van een luxkleurige Rex.

Eric (links) en Johannes vergelijken twee jonge Voskonijnen.

Nu was ik een week eerder toevallig of niet met Reinder al een middag op pad geweest om Lotharingers te bekijken

Na afloop daarvan heb ik kennis gemaakt met de door Reinder en een kameraad aangeschafte kleine kudde Friese roodbonte koeien waar er nog maar ongeveer 400 van zijn. Mede doordat de boeren als gevolg van de strenge mestregels koeien die minder productief zijn opruimen. Maar dat is een geheel ander verhaal. Reinder zei dat hij donderdag 16 augustus naar Eric en Johannes zou gaan. Als je vroegtijdig bij me bent dan bekijken we eerst nog mijn Lotharingers en gaan dan samen naar Eric die in Oentsjerk woont.

Zo begon weer een avond waar het ene na het andere konijn op tafel komt

Eerlijk waar, ook na zoveel jaren is het nog steeds genieten van de dieren en de verhalen van fokkers die er dan naar waarheid -en soms iets aangedikt-, tot je komen. Een paar jaar geleden is Eric als jonge dierenarts in de Friese Wouden komen wonen en lid geworden van de vereniging 'Trynwalden Gytsjerk' waar Johannes secretaris is. Johannes is werkzaam op een ambulanceauto. Hij is ongeveer een jaar of tien bezig als konijnenfokker. Eric heeft het van jongs af aan van zijn vader Bert meegekregen. Met zijn blauwe Rexen heeft hij al vele grote resultaten behaald. Blauwe Rexen zijn ook weer aanwezig in Oentsjerk. Maar nu samen met Voskonijnen in de kleur feh. Mede omdat het met dat ras niet goed gaat in ons konijnenlandje. Sporadisch kom je er nog een paar tegen. Omdat Johannes min of meer zoekende was naar een nieuwe uitdaging is in dit geval één en één ook twee. Ze zijn begonnen met dieren uit Duitsland, want fehkleurige Voskonijnen zijn hier niet te

vinden. Om -in hun ogen-, de juiste kleur feh te krijgen is er al ingekruist met een Marburger Feh.

Reinder en ik hebben genoten van de dieren die Eric al in zijn stal heeft

Nog wel wat verschil in kleur en waas. Daar kan straks menig keurmeester nog wel eens moeite mee hebben om de juiste kleur en waas er uit te halen. Prachtige dieren in type en bouw met kogelronde achterhanden. En laten we wel zijn dat is de basis om een stam op te bouwen Pelslengte en -dichtheid is bij de jonge dieren die wij gezien hebben nog even afwachten, maar als ze worden zoals de ram die bij Johannes in de stal zit, dan is er weer een basis gelegd om de Voskonijnenfokkerij weer nieuw leven in te blazen. Jammer dat enkele jonge dieren bij Johannes iets te veel van het goede konijnenleven genoten hebben. Dan blijkt maar weer dat als je met een nieuw ras begint je ook weer moet leren om de juiste hoeveelheid voer te geven. Ik zag dat onlangs ook nog eens bij een andere fokker die overgestapt is naar een nieuwe uitdaging. Voeren is een kunst op zich en is van ras tot ras verschillend en heel vaak zelfs van konijn tot konijn. Naast Voskonijnen heeft Eric Johannes overgehaald om enige Rexen in de moeilijke kleur lux te fokken. Uitdagingen gaan deze beide heren niet uit de weg, is mij wel duidelijk geworden. Na een prachtige avond met tussendoor een praatje bij de koffie heb ik Reinder weer naar Burgum gebracht. "Wat hebben we vanavond veel konijnen gezien," zei ik terloops, "maar ook heel veel konijnenhaar, zowel lang als kort," zei Reinder gevat als hij altijd is met zijn antwoorden. We hopen dat Eric en Johannes de komende jaren nog veel Voskonijnen in de kooien brengen. ●

Een broedende kip moet je niet storen

Elk jaar broeden een of twee kippen een nest eieren uit, zo ook in dit voorjaar. Echter dit jaar verliep het wel een beetje -nou ja een beetje-, veel minder en anders dan afgelopen jaren.

Tekst en foto's: Stefan Luchtenberg

In maart was er al een hen broeds

Ze wilde in het nachthok op de eieren zitten. Gezien mijn mindere ervaringen hiermee, heb ik haar in de ren op de eieren gezet. Mevrouw accepteerde deze nachtelijke verplaatsing niet, ze liep de volgende dag door de ren en had bovendien het nest helemaal op de kop gezet. Kansloze missie dus.

Vervolgens heb ik de ren opengezet en ook 10 eieren in het nachthok gelegd

Het nest in de ren heb ik daarna weer gefatsoeneerd. Een uur later zat mevrouw in het nachthok op de 10 eieren alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. Het nachthok heb ik vervolgens afgesloten, zodat de andere kippen er geen eieren bij konden leggen. Om de kans op succes te vergroten heb ik in het nachthok wat tabaksstelen gelegd en wat varens. Zeventien dagen later 's morgens de kippen gevoerd en zit de broedende hen op de zitstok. Einde oefening dus. 's Avonds waren de eieren inderdaad koud. Balend het nachthok maar weer opengezet en de eieren meegenomen naar de schuur. Bij het open tikken van de eieren werd het balen nog groter: 9 jonge kuikens in de dop. Waarom? Wat is er fout gegaan?

Zes eieren verdwenen

Een aantal weken later zat er weer een kip op de eieren Bij De Groot diervoeders in 's Heerenbroek had ik ondertussen een milieuvriendelijke (Fipronilvrij) spuitbus besteld om de kans op succes te vergroten en hiermee de hen 's avonds een kleine douche bezorgd, in de hoop dat het nu goed zou gaan. Omdat je een broedende kip niet moet storen, elke dag alleen een vluchtige blik in het hok geworpen. Als er nog voer en water genoeg was, was 't goed. Tot ze op een ochtend vlak na het water geven van de eieren af was en voer ging pikken. Toen lagen er geen 12, maar nog slechts 6 eieren in het nest. Ik had al eens gezien dat er een kapot ei buiten het nest was geraakt, maar 6 eieren? Het bleek dat er een gat in de grond zat, net naast het gedeelte van de ren waar de kip zat te broeden. Misschien een rat? Maar dan verwacht je dat de hen wel zo fel zou zijn dat ze een rat van zich af zou pikken als hij in de buurt van het nest kwam en dat hij dan eieren voor z'n geld zou kiezen. Maar nee, hij moest dus echt eieren meegenomen hebben.

Achter de voerbakjes zie je als je goed kijkt de ingang van het hol.

Moeder rat en zes jongen gevangen

's Avonds dus het gedeelte van de ren waar de hen zat te broeden, maar even snel afschermen van de ruimte van het rattenhol, in de hoop dat de hen nog zou blijven zitten en er in ieder geval nog vijf of zes kuikens zouden komen. Natuurlijk extra vallen in en buiten de ren geplaatst en binnen een paar dagen waren er al zeven ratten weggevangen, zes jonkies en een moederdier.

Geen kuikens maar weer opnieuw geprobeerd.

Zes dagen gingen voorbij, de hen was gelukkig nu wel blijven zitten. Na zeven dagen zat de hen zat nog steeds op het nest, na acht dagen, nog steeds geen kuikens. Na negen dagen ben ik maar eens gaan informeren bij Marten van Pijkeren, kippenfokker en (ex)keurmeester. De kip langer laten zitten op dezelfde eieren had volgens hem geen zin. Dezelfde hen op andere eieren zetten was volgens hem een optie, als de hen nog goed be vleesd was op het borstbeen en de hen dus goed at en dronk. Die avond 10 nieuwe eieren verwisseld met de oude eieren. Het nest even snel schoongemaakt en de hen weer snel op de eieren gezet. De oude eieren bleken allemaal bevrucht, maar hadden een dood kuiken, die allen in een ander stadium waren overleden. Het verstoren van het broed door de ratten had dus zijn tol geëist.

Wel iets alerter zijn op de omgeving van de broedende kip

Op dit moment (de eerste week van juli) hebben we nog steeds geen kuikens. De kip zit nu al weer een week op de nieuwe eieren. De afgelopen week zijn de rattenvallen leeg gebleven, hopelijk is dat probleem nu voorbij. Het spreekwoord: "Een broedende kip moet je niet storen" blijft voor mij gelden. In de toekomst zeker iets alerter op de omgeving van broedende kippen zijn. ●

Voorzitter

J. D. Nijkamp
Tel.: 06-48265994
E-mail: voorzitter@kleindierliefhebbers.nl

Secretaris (tijdelijk)

Mevrouw E. Sanders
Van Galenstraat 4, 7622 XP Borne
Tel.: 074-2664735
E-mail: secretaris@kleindierliefhebbers.nl

Penningmeester

E. v.d. Waardt
Tel: 033-2858631
E-mail: penningmeester@kleindierliefhebbers.nl
Rek.nr.: NL27 RABO 0110245695

Centrale ledenadministratie

Nederlandse Kleindierenpublicaties BV
Harnsesteeg 14, 6721 NH Bennekom
Tel: 0318-416789
E-mail: administratie@kleindiermagazine.nl

Ringembureau

Mw. Wilma Smelt
Westeinde 352, 7671 CN Vriezenveen
Tel: 0546-569501
E-mail: ringembureau@kleindierliefhebbers.nl

Boeken en materiaalbeheer (tijdelijk)

E. v.d. Waardt
Tel.: 033-2858631
E-mail: materiaalbeheer@kleindierliefhebbers.nl

Voorzitter

Th. A.M. Laming
Nieuwstraat 138, 5126 CH Gilze
Tel: 0161-454973
E-mail: th.laming@ziggo.nl

Secretaris

D.M. Meesters
Aalmoezenier Verheggenstraat 16
6221 TG Maastricht
Tel.: 06-30414170 (na 18.00 uur)
E-mail: secretaris@sierduif.nl

Penningmeester

J.D. van Doorn
Postbus 253, 4330 AG Middelburg
Tel: 0118-636309
Rek.nr.: NL17INGB 0000 4555 17

Bureau Fokkerskaarten en Ringembureau

Laguitensebaan 36, 4891 XR Rijsbergen
Tel: 076-5963400
E-mail: ringembureau@sierduif.nl
Voor ringen: giro 2144709 t.n.v. Ringembureau
NBS te Rijsbergen

KLN Berichten

In de bestuursvergadering van 4 december jl. heeft het bestuur een concept gedragscode (goed bestuur) voor KLN-bestuurders opgesteld. Deze zal in januari 2019 definitief worden vastgesteld.

Er zijn nog grote aantallen van het Boek der Pelsdieren en de boeken van Houwink aanwezig.

Het bestuur heeft besloten dat ieder lid tijdens de Noordshow bij de KLN-stand van beide boeken één exemplaar gratis mag afhalen, **op = op!** In de periode 1908 tot en met 1916 zijn door de heer R. Houwink uit Meppel een vier-tal boeken (deel I t/m IV) geschreven over de ontwikkeling van (land)hoenders, erfelijkheid, kruisingsproeven, diverse studies naar hoenders en zeer veel tekeningen en informatie over en rasbeschrijvingen van de rassen die in die jaren voorkwamen (ook verdwenen rassen).

Het Boek der pelsdieren is geschreven voor keurmeesters in opleiding en liefhebbers. Het bevat een schat aan informatie over dierkunde, vererving, ziektes van konijnen, cavia's en kleine knaagdieren. Van veel rassen en kleuren is de kerninformatie beschreven.

Meerjarenplan

Zoals al in een eerder stadium aangegeven hecht het bestuur grote waarde aan het met de leden van gedachten te wisselen over (de toekomst van) onze liefhebberij. Wij willen de verkregen informatie gebruiken voor het op te stellen Meerjarenplan KLN. Jan Dirk Nijkamp (voorzitter KLN) en Kor Flokstra (portefeuillehouder Verenigingsondersteuning) zijn op verschillende locaties met u in gesprek gegaan, op zondag 9 december tijdens de Oneto te Enschede; op zaterdag 15 december tijdens de bondsshow kleine knagers tijdens de Gelderlandshow te Wijchen; op zaterdag 5 januari 2019 tijdens de bondsshow overige diergroepen op de Noordshow te Assen en zal dit ook gaan doen op **zaterdag 19 januari 2019 van 14-15 uur tijdens de bondsshow cavia's te Boskoop. Wij ontmoeten u graag bij de KLN-stand.**

Het jaar 2018 is alweer voorbij

Het KLN bestuur wenst u allen een gelukkig en vooral gezond nieuwjaar toe en hoopt dat u in 2019 veel mooie dieren mag fokken.

Jan Dirk Nijkamp,
voorzitter KLN

NBS Berichten

Algemene ledenvergadering 2019

Zoals u in de vorige bondsberichten hebt kunnen lezen hebben we onze Algemene ledenvergadering (ALV) moeten verplaatsen aangezien deze in het weekend van Pinksteren gepland was. Aangezien in de week erna al de KLN vergadering zal worden gehouden, is de NBS-ALV nu gepland op 22 juni 2019.

Voorjaarsdag 2019

Zoals u weet is onze jaarlijkse NBS Voorjaarsdag volgend jaar op 16 februari 2019. Tijdens deze bijeenkomst zullen we terugblikken op de afgelopen bondsshow en evalueren hoe deze is verlopen. Ook de voorstellen die worden ingediend voor de ALV zullen hier worden besproken en worden voorzien van een toelichting. Daarnaast zal er een rapportage zijn namens de commissie die de statuten van de NBS onder de loep heeft genomen. Tenslotte zal ook de samenwerking tussen de NBS, KLN en NBvV aan bod komen, en de manieren waarop de bonden elkaar kunnen versterken. Het middagprogramma van deze bijeenkomst zal zoals in eerdere jaren wederom worden ingevuld door de sierduivenkeurmeestersvereniging. Over de invulling hiervan zult u op een later tijdstip worden geïnformeerd.

Europashow

Wegens een foute telling bij de organisatie van de Europashow zijn er achteraf nog twee prijswinnaars te melden die in de vorige bondsberichten nog niet bij de NBS bekend waren.

Willem Datema is met een aangewezen viertal Damasceners Europameester geworden. Daarnaast heeft een blauw-schimmel Gaditano Kropper van jeugdlid

Tom Iterson 97 punten behaald, waarmee hij Europachampion is geworden. Beiden alsnog van harte gefeliciteerd!

Speciaalclubs

Als sinds enige jaren probeert de NBS de sierduivenspeciaalclubs meer te betrekken bij de ontwikkelingen en de koers van de NBS. Tot op heden heeft dit nog niet datgene opgeleverd wat wij voor ogen hadden. Vandaar dat de NBS momenteel bezig is met het opzetten van een enquête. Alle speciaalclubs zullen deze binnen afzienbare tijd ontvangen. De nadrukkelijke vraag aan alle besturen is om deze enquête met uw leden te bespreken en de positieve en/of negatieve uitkomsten hiervan terug te koppelen naar het NBS secretariaat.

Communicatie

De NBS vindt communicatie een van de belangrijkste aspecten binnen onze hobby. Vandaar dat wij u altijd zo goed mogelijk proberen te informeren over alle lopende zaken binnen de NBS. Om het belang hiervan de onderstrepen hebben wij Robert Hoornstra bereid gevonden om aan te schuiven bij onze bestuursvergaderingen en zich te richten op onder andere de periodieke nieuwsbrief, onze website en onze Facebook-pagina.

Dank

Het NBS bestuur wil voormalig KLN-secretaris Ronald Tiemes van harte bedanken voor de prettige samenwerking in de afgelopen jaren. Daarnaast wensen wij zijn opvolgster Erna Sanders succes in deze functie.

Bestuur NBS,
Dennis Meesters - secretaris

Facilitair Bureau

Erkenning tentoonstellingsnaam

Met ingang van 1 december 2018 is aan de vereniging 't Hoogeland (A19) de tentoonstellingsnaam 'Hogelandshow' toegekend.

Bijeenkomst gedelegeerden FB

Het tweejaarlijkse overleg met de gedelegeerden zal plaats gaan vinden op zaterdag 2 maart 2019 in Putten. Nadere gegevens van plaats en tijd zullen medio februari 2019 bekend worden gemaakt. Er is in een aantal provincies dringend behoefte aan uitbreiding van gedelegeerden. Men name in de provincies Friesland en Utrecht, maar ook de overige provincies kunnen wel versterking gebruiken. Voor nadere informatie of aanmelding kunt u terecht bij de secretaris van de provinciale afdeling KLN, of bij de coördinator gedelegeerden Arie Hagedoorn, e-mail: gedelegeerden@FBzaken.nl

Kees Mollema,
secretaris FB

Die ganze Welt des BIRDERS - alles aus Hinstatten

HEKA Brutgeräte

Startpagina | Broedmachines | Kuikenopfok | Plattvee fok producten | Duivenfokkerij | Vitaminen en mineralen | Va

www.heka-broedmachines.nl
Webshop HEKA Broedmachines online!
info@heka-broedmachines.nl
heka@htsconsulting.nl
0641 429 524

HEKA Brutgeräte in NEDERLAND www.heka-broedmachines.nl

Kleindier Magazine Avicultura/Fokkersbelangen

Voor liefhebbers van konijnen, cavia's, kleine knagers, hoenders, dwerghoenders, sier-, en watervogels en sierduiven.

Waarin tevens opgenomen de officiële berichten van

Uitgegeven door

Nederlandse Kleindierenpublicaties B.V.
ISSN: 1574-7751
Verschijnt 12 x per jaar.
www.kleindiermagazine.nl

Redactieadres

Redactie Kleindiermagazine
De Wezeboom 4, 6971 HP Brummen
Telefoon: 0575-563927, mobiel: 06-53929111
e-mail: eindredacteur@kleindiermagazine.nl

Administratie

Voor adreswijzigingen, betalingen en klachten bezorging
Piet Bouw, Harnsesteeg 14, 6721 NH Bennekom
Telefoon: 0318-416789
e-mail: administratie@kleindiermagazine.nl

Redactie

Hoofredacteur: René Hut
Eindredacteur: Henk de Boer
Technisch redacteur: Jan Bosch

Leden Redactieteam:

Konijnen: Gerrit Grooten, Martin Kok, Jörn Westerlaken
Cavia's en Kleine knagers: Anneke Vermeulen-Slik,
Hoenders en Dwerghoenders: Geri Glastra, Willem Voskamp,
Hendrik Timmer
Sier- en Watervogels: Nico van Wijk, Jogchum Ijpma
Sierduiven: Jouke v.d. Siepkamp, Jan de Wit
Gezondheid en voeding: Redactieleden
Jeugd: Marjan Holmer
Algemeen: Piet Kroon

Voor België: Wilfried Lombary

Verantwoording

Hoewel de redactie er naar streeft artikelen op te nemen waar ze volledig achter kan staan, blijft elke auteur toch verantwoordelijk voor zijn/haar geschreven artikelen. Zonder aanzien des persoons wordt iedereen in de gelegenheid gesteld hierop te reageren. De redactie houdt zich het recht voor artikelen in te korten, al dan niet in overleg met de auteur. Ingezonden brieven worden alleen dan geplaatst wanneer daarin de normen van goed fatsoen niet worden overtreden.

Druk: Veldhuis Media BV, Raalte

Vormgeving en prepress: FIZZ | Digital Agency – fizz.nl

Advertenties (geldt niet voor Fokkertjes)

E.J. Meutstege, Strengendijk 8, 7261 KM Ruurlo.
Telefoon: 0573-461499
e-mail: advertenties@kleindiermagazine.nl

Abonnementen administratie

Nieuwe abonnementen kunnen op elk gewenst tijdstip ingaan en worden automatisch jaarlijks verlengd. Opzegging voor het nieuwe kalenderjaar schriftelijk, per fax of e-mail vóór 1 december bij de administratie.

Abonnementsprijzen 2019, januari t/m december

Leden KLN: € 53,00 inclusief fokkersnummer.
Leden NBS: € 35,00.
Niet bondsleden: € 45,00.
Extra verzendkosten naar buitenland: € 10,00.
Bij tussentijds ingaan wordt een gedeelte van het jaarbedrag berekend.
Indien geen gebruik wordt gemaakt van automatische incasso worden deze bedragen met € 2,50 verhoogd.

Betalingen t.n.v. Ned. Kleindierpublicaties Bennekom

Rabobank: IBAN nr.: NL94 RABO 0138 6394 93 BIC: RABONL2U

Copyright

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm, of welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever, de Nederlandse Kleindierenpublicaties B.V. Het auteursrecht op dit tijdschrift en op daarin verschenen artikelen wordt door de uitgever voorbehouden. Op toegestane veeveelvoudiging is het wettelijk bepaalde inzake het Reprerecht van toepassing (art. 16b en 17 Auteurswet en AMvB van 25-6-1974, St. bl. 351).

Fokkertjes

Nieuw mailadres!!

Iedere abonnee van Kleindier Magazine vindt maandelijks een opgavestroom voor een Fokkertje bij Kleindier Magazine. De gratis beschikbare advertentieruimte is beperkt tot 3 regels. Indien u toch kiest voor meer tekst, dan betaalt u voor die extra regels € 2,00 per regel. Het is niet de bedoeling dat commerciële instellingen en handelaren gebruik maken van deze gratis beschikbare ruimte. Tegen zeer redelijke tarieven kunt u in Kleindier Magazine adverteren. Fokkertjes voor het eerstvolgende nummer kunt u opgeven tot uiterlijk de tweede zaterdag van de maand naar: hoofdredacteur@kleindiermagazine.nl

Konijnen en Cavia's

Gevr. Wie kan/wil mij helpen aan Kleurdwergen bruinrijs voor de fok? Tel: 06-27884090. (OV)

Hoenders en Dwerghoenders

Te koop broedeieren van grote Kraaikoppen. Verschillende kleurslagen. Tel.: 06-57397252. (NB)

Sier- en watervogels

T.k.: Ronquières kalkoenen, Hume- en Zilverfazanten, Indische loopeenden. Tel.: 040-2061934. (NB)

Sierduiven

Gevr.: Rode kardinalen en tortelduiven tentoonstelling keurig voor mooie hobby. Tel.: 072-5126985. (NH)

Gevraagd: Cuco kropper 1-0; Murciano kropper 1-0. Tel.: 06-16066286. (ZH)

T.k.: 2-2 Amsterdamse hoogvliegiers rood witschild getijgerd. Tel.: 040-2214543. (NB)

T.k. Italiaanse meeuwen M en V, jong en oud, verschillende kleuren. Tel.: 0525-621438. (GL)

Diversen

Dick Hamer zoekt van alles wat met duiven te maken heeft, wie helpt hem?? Tel. 0575-525836. (Gld)

Overspanningsnetten voor fazanten en tegen roofvogels. Alle maten, mazen van 2 tot 10 cm, 10 jaar garantie. Tuinnetten alle maten en vangkooien. Rollen gaas zwart en groen, 25x1mtr mazen 13x13mm a € 75,00. Stokkers Neede, tel. 0545-291739.

T.k.: Drie elektrische verwarmbare broedschalen voor duiven. Doe een bod. Tel.: 073-5515069. (NB)

T.k.: 29 jaargangen Fokkersbelangen/Kleindier Magazine v.a. 1986 t/m 2014 in originele mappen. 13 jaargangen Duitse Kleintierzüchter 2001 t/m 2014 ook in mappen. Verder veel historische konijnenboeken vanaf 1944 o.a. Erfelijkheidssleer van J.A. Schippers, Fr.C. Schaedler en vele anderen. Oude konijnenstandaards en veel konijnenboeken. Tegen elk aannemelijk bod. Tel.: 0525-682434 of 06-30437188. (Gld)

T.k.: 2 bakken kooien 40x40 met onderbak, 5 kooien per bak, Ton Brouwers 073-5515069. (NB)

Boeken over konijnen-, hoenders-, duivengenetica. Een boekenlijst is aanwezig. Tel.: 0546-572403. (OV)

Bezoek onze webwinkel www.koudijskleindiersport.nl

Koudijs vitamine 1 ltr € 17,50

PerForm - Wormstop - Ontsmettingsmiddelen - Luis/worm druppels

Klaus - Vit/Mineralen - Voer/drinkbakken. **Info 0578-695533**

Bloedluisbehandelpakket voor Hok / Dier- Nestbehandeling

OLBA

H O L L A N D

Olba is fabrikant, importeur, exporteur & groothandel
in diverse producten voor de kleindierhouderij

- Importeur Benelux voor Brinsea broedmachines
- Borotto en R-com broedmachines
- Broedmachine onderdelen; thermostaten, keersystemen enz.
- Warmteplaten Comfort in 5 maten
- Voer- en drinkbakken voor pluimvee en konijnen
- Vangkooien en ongediertebestrijding (ruim assortiment)
- Gaas (vierkant verzinkt en geplastificeerd en zeskant verzinkt)
- Eigen plastic productie en eigen metaalafdeling!

Vraag
naar onze
verkoop-
punten

www.olba.com

Pasteurweg 3 | 7741 LB Coevorden | T. 0524 - 58 1270 | E. info@olba.com

MS Broedmachines

MS Broedmachines
Margarethastraat 32
6014 AE Ittervoort
0475-568099
info@broedmachine.nl

www.trapbak.nl

www.broedmachine.nl

"Kasper Faunafood onderscheidt zich..."

door een harde korrel met een goede structuur, want een konijn moet knagen. De korrels zijn heel gevarieerd van samenstelling met veel vitamines. Ik voer Kasper Faunafood Sport, veel natuurhooi en de eerste 2 à 3 maanden wat structuurmuesli want ze moeten blijven eten."

Albert Lanting kan het weten. Hij won tijdens de Noordshow met zijn konijnrijze raskonijn (Klein Zilver) de hoofdprijs in de categorie 'Fraaiste Konijn'.

Het Kasper Faunafood assortiment biedt voeders voor elk ontwikkelingsstadium. Speciaal voor deze periode van het jaar raden wij aan:

- > **Konijnenkorrel Fok**
voor dragende en zogende voedsters.
- > **Cuni 100 opfokkorrel**
voor een ongestoorde opfok van jonge konijnen vanaf een leeftijd van 2 à 3 weken tot ongeveer 12-14 weken.

Fokkerstip: Zorg heel regelmatig voor een schoon hok en stal, dan geniet het dier en jij zelf.

Albert Lanting met zijn winnende Klein Zilver midden konijnrijds

Nature's best best results!

Nu ook
Konijnen Muesli
in 2,5 en 15.0 kg!

www.kasperfaunafood.nl

Kasper Faunafood, een merk van Arie Blok Animal Nutrition

